

ఆంధ్రపత్రిక సంచిత్ర వారపత్రిక

25 నయాపేసలు
24-7-57

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

AR

దా పూ వాం తి

హాట్: విక్రయి నిరధక.

శిల్పం: గరుత్మంతుడు

స్థానం: వి. శివరామమూర్తి

సంవత్సర చందా

రూ. 13.00

నిడివత్రిక 25 న.పై

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 51

సంచిక 47

24-7-57

హేవిథంబి అపాడ బహుళ ద్వాదశి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : వై జయంతిమాల.

ఆగాభానం	3
మనం, మనపైన్యం	4
రాఘవ పాండవీయం—గరికీపాటి నత్యనారాయణరావు	6
నరళ ప్రేమించింది—ఆర్. షి. జి. కృష్ణమూర్తి	8
విక్రమార్కుడి మార్కుసింహాసనం	11
ప్రత్యక్షంలో పరోక్షం—పి. వి. యస్. పాత్రో	13
పిచ్చితల్లి—చక్రవర్తి రంగస్వామి	18
పంచతంత్రం	20
అనసూయ అస్థూయ—దద్దనాల రంగనాయకమ్మ	22
శశికోపం—కాశిక లక్ష్మీనారాయణ	26
కృత్రిమ చంద్రగోళాల ప్రయోగం	28
కలయో! వైష్ణవమాయయో!—బి. విద్యాసాగర్	32
పనితాలోకం	35
కోళిదాసు కావ్యాలు: కన్యాధర్మ నిరూపణం—పోతరాజులలిత	36
పసిపిల్లలు : టీకాలు—ఎం. జి. కాంతమ్మ	38
ములగచెట్టు ఉపయోగాలు—పంతుల సాభగ్యలక్ష్మి	40
పనితావాణి	42
ఇంటిగుట్టు—“అక్షయ”	43
స్వయ నిర్ణయం—“శోభశ్రీ”	44
సీసీమా	49
హైదరాబాద్ లో ‘బడాభాయ్’ మాడావుడి	53

ఆగఖాన్

ప్రపంచంలోకలా ధనవంతులైన నలుగురుగురు కోటికొక్కల పేర్లు చెప్పకుని ఎవరన్నా అడిగితే తడుముకోకుండా ఆగాఖాన్ పేరు కళ్ళమాసుకుని చెప్పొచ్చు. ప్రపంచంలోకలా ఉత్తమమైన కేసు గుర్రాలు, బ్రహ్మాండమైన గుర్రాలపాల ఎవరి దగ్గరున్నాయో అంటే, మళ్ళీ ఆగాఖాన్ పేరు నిరాశూటంగా చెప్పవచ్చు. ఇస్లామ్ మత ప్రవక్త మహమ్మదు వంశంలో 40 వ తరం వాడైన ఆగాఖాన్ ఈ నెల 11 వ తేదీన జననావధి కాలధర్మం చెందారనే వార్త ప్రపంచమంతటా నివసిస్తున్న ఆయన మతస్థులకు తీరని విచారం కలిపించింది.

ఆయన భారత ఉపఖండంలో (కరాచీ) 1877 లో జన్మించారు అందుచేత ఆయన భారతీయుడే కాని ఆయన ఎక్కువ కాలం ఇతరదేశాల్లో, ముఖ్యంగా యూరప్ లోనే గడిపారు అందుచేత ఆయన కొక దేశమంటూ లేదనే నొప్పి. సుమారు 2 కోట్లమంది ఇస్లామిల్లో తెగకు చెందిన మహమ్మదీయ మతస్థులకు ఆయన ఆధ్యాత్మిక నాయకుడు వీరంతా ఆయనను తమ జైవంగా, రాజుగా, తామయిన ప్రజలుగా భావిస్తారు అయితే వీరంతా ఒక దేశానికి చెందిన వారుకారు భారతదేశంలో, ఆంగ్లేయాసియా, తూర్పు ఆఫ్రికా, అరేబియా, యూరప్, సోవియట్ దేశాల్లో చెదిరిపోయి ఉన్నారు.

తులార భారం

ఇస్లామిల్లో మతస్థులు ఆగాఖాన్ కు ఏటేటా కప్పలు, కానుకలు చెల్లిస్తూ ఉంటారు వీరిలో పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్థులు, ధనవంతులు అనేకులున్నారు. వీరు తమ సాలు రాబడిలో పదోవంతు కప్పం చెల్లించాలని నియమం అంతా అలా చెల్లించక పోయినా ఆయనకు వచ్చేరాబడి కొస్తాకుస్తా కొడు ఏటా సుమారు 4 1/2 కోట్ల పాసుల అదాయం వస్తుంది. ఆయన దగిరున్న డబ్బు ఏడేనిమిది వందల కోట్ల రూపాయలకు తక్కువ ఉండదని అంచనా. అదిగాక అప్పుడప్పుడు ఆయన అనుయాయులు ఆయన్ని బంగారంతోనో, ప్లాటినంతోనో, వజ్రాలతోనో తూచి అదంతా ఇచ్చేస్తూ ఉంటారు. ఇలా తూచడం మొగల్ సవాబులాటి ఆచారం ఆయన 79 ఏళ్ళ జీవితభ్రమంతా మొగల్ దర్బారులోనే గడిచిపోయింది.

అటు విక్టోరియా రాణి కాలంలోపుట్టి, ఇటు రెండవ ఎలిజబెత్ పరిపాలన కాలంలో వరకూ, ఆయన పంథోమ్మిద్ కోతాబానికీ, ఇరవయ్యో కోతాబానికీ, ప్రాచీన విశ్వాసాలకీ, ఆధునిక నాగరికతకూ వంతెనగా నిలబడ్డారు. పదోఏడు రాకముందే 48వ ఇమామ్ గా ఆయన నియమితులయ్యారు ఈయన పూర్వీకులు గత కోతాబ ప్రారంభంలో పర్షియానుంచి కాండికీకులుగా భారతదేశం వచ్చారు. ఈయన తాత పర్షియా రాజు మాతురును పెళ్ళి చేసుకున్నాడు ఆగాఖాన్ అనేదిరుదు తాతనుంచే ఈయనకు సంక్రమించింది ఈయన పూర్వీకులు ఆగాసుల్తాన్ సర్ మహమ్మద్ నా. ఈయన తన 70 ఏళ్ళ పరిపాలన కాలంలో తన మతస్థుల

సౌకర్యార్థం ఎన్నో పాఠశాలలు, జైల్లాలు, కాలలు స్థాపించారు వారిచేత ఎన్నో వ్యాపారసంస్థలు నెలకొల్పించారు ఇస్లామిల్లో తెగవారు నివసించే ప్రతినగరంలోనూ ఒక జమత్ ఖానా (మసీదు) ఉంటుంది. ఈయన మతస్థులు రోజూ రెండుపూటలా అక్కడ సమావేశమై ప్రారసలు చేస్తూ, కానుకలిస్తూ ఉంటారు ఈ మసీదుల ఆస్తి పాస్టలన్నీ ఆగాఖాన్ సొంతమే.

అనుయాయులచేత అవతారపురుషుడుగా పరిగణింపబడేవా ఆగాఖాన్ నిరాడంబరుడూ సన్యాసి కానేకారు నిరంతర భోగలాల సుడు తాగుడు కూడదని మతం నిషేధించినా ఆగాఖాన్ కు నిషేధంలేదు "తాగుడు తప్పు కాదా?" అని ఎవరో ఒకసారి అడిగితే,

"మీకేం తెలుసు? మద్యం నానోటిని తాకగానే అది పవిత్రజలమై పోతుంది" అని ఆయన జవాబు చెప్పారట "మీరింత భోగప్రియులేమి" అని ఒక అనుయాయుడడిగితే "మీకు నామీద ఏమాత్రం భక్తిఉందో పరీ

(48-వ పేజీ చూడండి)

ఈ నెల 11 వ తేదీన జననావధి కాలధర్మం చెందిన ఇస్లామిల్లో మహమ్మదీయ నాయకుడు ఆగాఖాన్, ఆయన భార్య

మనం, మన సైన్యం

న్యూఢిల్లీ ప్రతినిధి

వాంపైర్ విమానాల కొనుగోలు

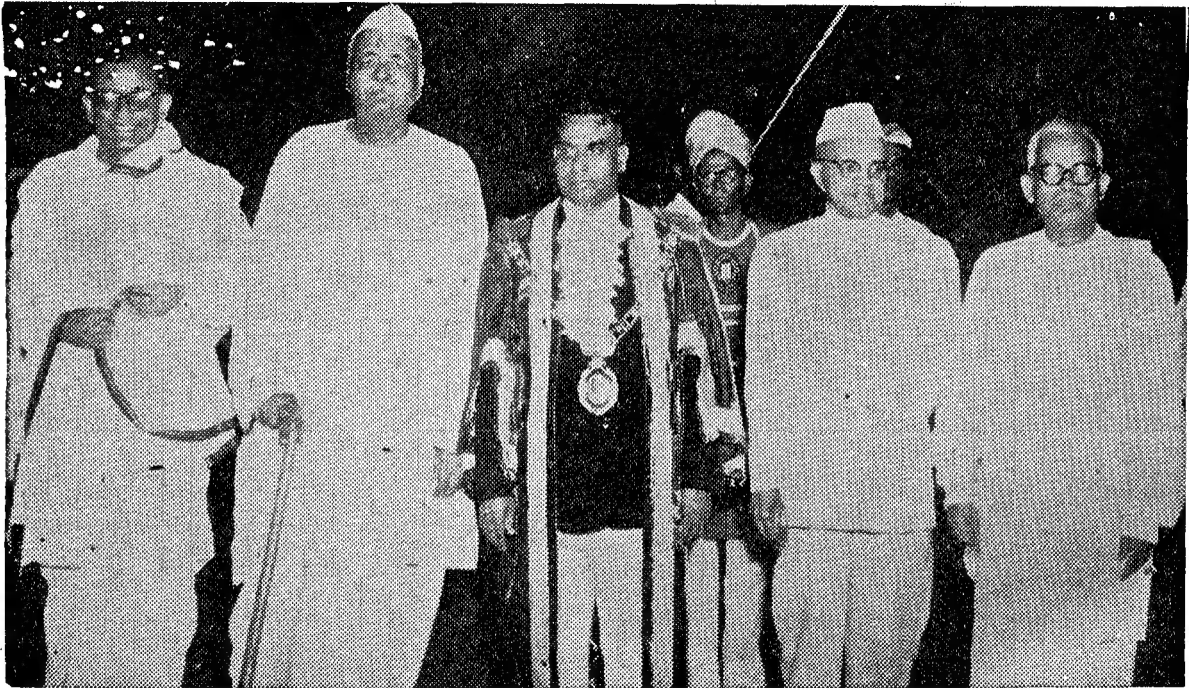
ఇంగ్లండు నుంచి మన దేశానికి త్వరలోనే కొన్ని వాంపైర్ విమానాలు రాబోతున్నవి. భారతదేశం బ్రిటన్ వద్ద వీటిని కొనుగోలుచేసింది. భారత వైమానిక దళానికి చెందిన వైమానికులే వీటిని స్వయంగా మన దేశానికి తీసుకువస్తారు. ఇదివరలో బ్రిటన్ నుంచి తెప్పించుకున్న విమానాలకంటే ఇవి ఉత్తమమైనవని తెలియవస్తున్నది. వీటిలో అమర్చిన చిన్న, పెద్ద యంత్రపరికరాలన్నీ ఔంసుఖారులోని హిందూస్థాన్ ఏర్ క్రాఫ్ట్ కంపెనీలో తయారయ్యే వాటిలో కంటే చాలా మేలురకానివని, అతి ఆధునాతనమైనవని కూడా ప్రతీతి. ఇవి ఇద్రలేసి కూర్చోడానికి వీలైన విమానాలు.

ఇంతకూ ఇప్పుడు వస్తున్న ఈ కొత్త విమానాల కొనుగోలులో విశేష మేముటంటే

వీటిని అనుభవజ్ఞులైన భారతీయ వైమానికులు వడుపుకురావడమే.

ఖండారాలనుంచి విమానాలను తీసుకురావలసివచ్చినప్పుడు సమర్థులు, అనుభవజ్ఞులు అయిన వైమానికులను మాత్రమే శ్రద్ధగా నియోగించవలసివుంటుంది. ఇతర ఆధునిక యుద్ధవిమానాలలో ఒక్క చోడకుడు మాత్రమే కూర్చోడానికి వీలుంటుంది. ఆ ఒక్క చోడకుడే సిగ్నల్ గా, గన్నర్ గా కూడా పని చేయవలసివుంటుంది. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన, అసౌకర్యమైన విషయం. అలాగాకుండా యీ డబుల్ సీటర్ విమానాలలో ఒక్కరి కొకరు సహాయంగా ఇద్రలేసి కూర్చోని పని చేయడానికి వీలుంటుంది. ఒక్కొక్క విమానానికి, ఒక్కొక్క పైలుటు, ఒక్కొక్క నావిగేటర్ చొప్పున భారతీయ వైమానికులు

జట్టుజట్టుగా కొన్ని నెలలపాటు పనిచేసి ఈ కొత్తరకం వాంపైర్ విమానాలను స్వదేశానికి చేర్చవలసివుంటుంది. వీటిలో కొన్నిటిని నౌకల మీద తీసుకురావడానికి వీలున్నది. అయితే, భారతీయ విమానదళం త్వరితగతినీ బలపడాలంటే వీటిని వైమానికులద్వారా తెప్పించుకోవడమే మంచిపద్ధతి కాని, వైమానికులద్వారా తెప్పించుకోవడమన్నది అత్యంత వ్యయప్రయాసలతో కూడుకున్న విషయం. విదేశీ వైమానికులను ఇందుకు నియమించదలీస్తే, వారి లెసెన్సులకనీ, వేతనాలకనీ, ఇన్సూరెన్సుకనీ, మధ్య మజిలీలకనీ, తిరుగు ప్రయాణానికనీ, బోలెడంత ఖర్చు అవుతుంది. ఆ ఖర్చుంతా భారతదేశమే భరించవలసివస్తుంది. భారతీయ వైమానికదళానికి చెందినవారే చేయాలని చేయించుకుంటే, ఈ భీమాకు, మజిలీలకు,

రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ శాసనాన్ని అనుసరించి కొత్తగా ఏర్పడిన డివిజన్ ప్రాంతీయమండలానికి భారత హోంశాఖమంత్రి శ్రీ గోవిందవల్లభపంత్ ఈ నెల 11 వ తేదీన మద్రాసులో ప్రారంభోత్సవం చేశారు. మండలి కార్యవర్గసభ్యులకు మద్రాసు కార్పొరేషన్ సన్మానం చేసిన సందర్భంలో శ్రీ సంతకర్షి, పంత్, మేయర్ శ్రీనివాసన్, మద్రాసు గవర్నరు జాన్, భక్తవర్థులం.

వికాసయాత్రా పథకంకింద, దక్షిణభారతదేశం చూడడానికి మద్రాసువచ్చిన, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయం విద్యార్థులు.

లైసెన్సులకు అయ్యే ఖర్చులు కొన్ని ఎలాగూ తప్పక పోయినప్పటికీ, మిగతా ఖర్చు చాలా భాగం మనకు కలిపి వచ్చే మాట వాస్తవం. మన వైమానికులే ఆయితే మామూలుగా విదేశాలకు వెళ్ళే విమానాలలో బయలుదేరి ఇంగ్లండువెళ్లి అక్కడినుంచి కొత్తవాంపైర్ విమానాలను స్వయంగా నడుపుకుని తిరిగి రావడానికి వీలవుతుంది. అంతవరకైనా ఖర్చు కలిపి వస్తుంది. ఇంగ్లేగాక, ఫ్రీమాకు, లైసెన్సులకు, అక్కడక్కడ మజిలీలకు విదేశీ వైమానికులకు అయినంత ఖర్చు మన వైమానికులకు కాదు. దేశం ఆరికంగా విపరీత క్షేపణ పరిస్థితులలో వున్న ప్రస్తుత సమయంలో ఏ మాత్రం ఖర్చు కలిపి వచ్చినా వచ్చినట్లే. మన వైమానికులనే ఇందుకు ఉపయోగించుకున్నందువల్ల మరొక పెద్ద ప్రత్యక్ష ప్రయోజనం కూడా లేకపోలేదు. ఖండాంతరాలలోని వివిధ దేశాల కీర్తిష్ట పరిస్థితులలో ఈ కొత్త విమానాలను నడపడానికి మన వైమానికులు అలవాటు పడి, కొంత తరిగి పొందినవారు కూడా అవుతారు.

భారతీయ వైమానిక వర్గానికి చెందినవారు ప్రప్రథమంగా 1948 లో కొన్ని టెంపెస్ట్ యుద్ధ విమానాలను ఇంగ్లండునుంచి మన దేశానికి తరలించుకు వచ్చారు. ఈ టెంపెస్ట్ విమానాలు ఇప్పుడు వాడకంలో లేవు. కొన్ని పాతరకం వాంపైర్ విమానాలను కూడా కెప్టెన్ కన్వర్ జస్వంత్ సింగ్ నాయకత్వాన మన వైమానికులు ఇదివరలో నడుపుకు వచ్చారు గ్రూప్ కెప్టెన్ హెచ్చి. మిల్టన్ కర్ నాయకత్వాన కొన్ని 'కుఫాన్' విమానాలను కూడా ప్రాప్తమంచి తీసుకొచ్చారు.

"టర్బో-ప్రీజ్ వైకాంట్" తరగతికి చెందిన మరికొన్ని విమానాలను కూడా మన వైమానికులే దేశానికి చేరజేశారు.

మన దేశంలో విమాన పరీక్షలు అభివృద్ధి చెందిన కొద్దీ విదేశాలనుంచి విమానాలను తెప్పించుకోవలసిన అగత్యమే క్రమక్రమంగా తగ్గిపోతుంది. ఈ లోపుగా మనకు కావలసిన విమానాలను మన వైమానికులను ఆయా దేశాలకు పంపించి స్వయంగా వారి ద్వారా తెప్పించుకోవడమే అన్ని విధాలా ఉత్తమమైన చాకవద్ది అనడంలో సందేహం లేదు.

* * *

సైనిక కాఖలో కేప్టెన్, మేజర్ పదవులలోకి ప్రమాదనకోశ సైనిక కాఖ ఉద్యోగులందరూ (పదాతి దళాలకు చెందినవారు) ప్రత్యేకంగా ఒక పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులు కావాలనే నియమం ఒకటి వున్నది ఈ నియమం ఇప్పటివరకూ సైన్యంలోని విద్యా కాఖకు చెందిన ఆఫీసర్లకు మాత్రం వర్తించేది కాదు. సైన్యంలోని విద్యా కాఖకు చెందిన ఆఫీసర్లకు కూడా ప్రమాదనకు పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులు కావాలనే వుంటుందని ఆదేశిస్తూ ఈ నియమాన్ని ఇప్పుడు మార్పుచేశారు.

(48-వ పేజీ చూడండి)

ఇటీవలి అమెరికా పర్యటనలో శ్రీ ఎన్. జి. రంగా, శ్రీమతి రూజ్ వెల్ట్.

రాఘవపాండవీయం

రాజరాజనరేంద్రుడు రాజమహేంద్ర వరాన్ని రాజధానిగా చేసుకొని నేగి నేగాన్ని పరిపాలిస్తున్న రోజులవి. నన్నయ భట్టారకుడు ఆయన ఆస్థానంలో కవిశ్వరు డుగా, శుశోహితుడుగా, అమాత్యుడుగా వుంటూ సమస్త రాచకార్యాలు కొనసాగి ఖుష్యాడు.

రాజరాజ మహాభైరవాన్ని పొందుతూ అఖండమైన కీర్తిని ఆర్జించాడు రాజదర్శనం కావాలంటే అనన్య సామాన్య లభ్యంగా వుంటూ వచ్చింది.

ఆ కాలంలోనే వ్రాజురామకు సమీ

పంగా అంటే నువ్వు నాలుగైదు క్రోసుల దూరంలో వేములవాడనే చిన్న గ్రామంలో భీమకవి అనే ఒక నియోగి బ్రాహ్మణు డుండేవాడు. భీమకవి భీమేశ్వరుని అను

గ రి కి పా టి సత్యనారాయణరావు

గ్రహంవల్ల పుట్టిన మహాకవి.. నిరుపేద. రాజరాజు పేరు ప్రతిష్ఠలు వింటూవచ్చిన భీమకవికి ఒక చిన్న ఆలోచన తట్టింది తాను

అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి రచించిన రాఘవపాండవీయాన్ని రాజరాజుకు అంకిత మిచ్చి సత్కారముల పొందాలని ఉవ్విళ్ళూరాడు.

రాఘవ పాండవీయం ద్వ్యర్థికావ్యం. అంతకుముందు దప్పడూ ద్వ్యర్థికావ్యాన్ని ఏకవి రాయలేదు అంటే అంత కష్టతర మైన కావ్యమున్నమాట.

సరే! ఒక సుముహూర్తాన రాజ మహేంద్రవరానికి బయలుదేరాడు భీమకవి. గమ్యస్థానం చేరుకొన్నాడన్నమాటే గాని, అతగాడికి రాజదర్శనం అయ్యే అవకాశాలు

ఏకోకానా కానరాశేడు.

ప్రతిరోజూ ప్రాణం విసిగేలా, కాళ్లు అరిగేలా కొల ప్రాకారం చుట్టూ తిరగటం, నిరాశతో నిస్సృహతో వెనుదిరిగిపోవటం జరిగేది. చివరికి ప్రాణం విసిగి ఒక నిర్ణయానికి రాగలిగాడు భీమకవి. అదేమంటే?... రాజరాజా అంతరంగిక మిత్రుడు నన్నయ భట్టారకుడని, ఆయన్ను ఆశ్రయిస్తే తన కొర్కె సఫలీకృతిం కొగలదని నిర్ణయించుకొని, నన్నయభట్టారకుని గృహానికి చేరుకొన్నాడు. తాను అనుకొన్నట్లుగానే నన్నయభట్టారకుని దర్శనం సునాయాసంగా చేసుకోగలిగాడు. నన్నయభట్టారకు భీమకవిని ఉచితరీతిని సత్కరించి అతిథి మర్యాదలు చేశాడు. ఉభయులు తాంబూలం సేవిస్తూ ఊయలబల్లమీద తిష్టచేసి, ఉల్లాసంగా ఊగుతూ ఆ చిరుగాలికి దేహాన్ని ఆరణ్యమంటూ వున్నారని ఉన్నట్టుండి నన్నయభట్టారకు డన్నాడు.

“ఆ!...తమరిం త కూ ఈ గ్రామం రావటం చేసికోసం?”

భీమకవి చిరునవ్వు చిందిస్తూ అన్నాడు: “రాజదర్శనం చేసుకోవాలని”

“ఏమిటి?...రాజాదర్శనమా?”

“ఊ” క్లుప్తంగా అన్నాడు భీమకవి.

“మీరు కవివుండవులా?”

“అవును.. ఏం?”

“అహ ఏంలేదు!.. ఏ గ్రంథాన్ని అంకితమిస్తారా?” ఆశ్రంగా అడిగాడు నన్నయ.

“రాఘవపాండవీయం....ద్యృష్టికావ్యం లెండి” నిర్లక్ష్యంగా సమాధానమిచ్చాడు భీమకవి.

“ద్యృష్టికావ్యమా?” అత్యాశ్చర్యంతో ఊకొలం నిశ్చేష్టడయ్యాడు నన్నయ.

అతని ముస్తేష్కంలో... .. ఒక్కమృడిగా ఎన్నో ఆలోచనలు కెరటాలూ పొంగి పొరలుతున్నాయ్..... ఉన్నట్టుండి ఆతనిలో ఈర్ష్యకూడా రాజొచ్చింది తాను నిజానికి సరసమైన కవిత్వాన్ని చెప్పగలడు. తలచుకొంటే ద్యృష్టికావ్యాన్ని రచించగలడు కూడ. . కానీ అనేక కష్టాలుపడి తనా గ్రంథం వ్రాయటానికి వెనుకంజ వేశాడు. ఈ గోజున భీమకవికి రాజదర్శనం చెయిస్తే రాజరాజా తన్నుకూడా ద్యృష్టికావ్యాన్ని వ్రాయమని హుకుం జారీచేస్తాడు. రాజరాజాని తిరస్కరించడం దుర్లభమవుతుంది. తాను ఆ కావ్యాన్ని వ్రాయటానికి పూనుకొంటే అనేక ప్రయాసలకు గురికొనలసి వస్తుంది. ఈ గొడవలన్నీ యెందుకూ భీమకవికి రాజదర్శనంకొనుండా చెయటమే తనకు మంచి పని. అదే తనకు అన్నివిధాలా అనుకూల

మొంది. ఎన్నిధమైన మోసంచెయ్యటానికైనా తాను వెనకొడకుడను.....యిలా ఎన్నో ఆలోచనలు ఆలోచిస్తూ భీమకవి పిలుపు వినగానే తాను ఈ లోకంలోకి వచ్చిపడ్డాడు.

“ఏమిటో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు?” ఊయల బల్లమీదనుంచి కిందికి దిగిస్తూ అన్నాడు భీమకవి.

“అహ!...శ్వావస్థనం ఎట్లా పిలవుతుందని నా ఆలోచన” వ్యంగ్యం స్ఫురించేటట్లు అన్నాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

“ఏం?.. తమ బోటి వారల కవి అసాధ్యమా?”

“కాదు.. కానీ.. కానీ. ఇచ్చి” నసిగాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

“ఇప్పుండి!...అనుమాన మెందుకు?”

“ఇప్పుట్లో కాదు” అదారకం గొంతుతో అన్నాడు నన్నయ.

“ఎప్పుట్లో ఆవుతుంది?”

“చెప్పలేను”

“ఓహో!...అస లంటూవుంటుందా?”

“మహాత్మికి”

“నిజంగా?”

“ఊ” తల పంకించాడు నన్నయ.

“వస్తా”

“చిత్రం!”

భీమకవి అక్కడినుండి తాను ఇన్నాళ్లుగా వుంటున్న ప్రతానికి వెళ్లిపోయాడు. ప్రతిరోజూ భీమకవి నన్నయ భట్టారకుని కలుసుకొని అనేకవిధాల ప్రశ్నలు చేసేవాడు. నన్నయ భట్టారకుడు ఏవో సామలు చెప్తూ యొక్తి యొక్తంగా తప్పించుకొనేవాడు.

గోజులు దొరి పోతున్నాయ్! భీమకవికి రాజదర్శనం అయ్యే సూచనలు ఏకోకానా గోచరించటంలేదు. అతనికి అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది. ఏలాగైనా ఈ గోజున నిక్కచ్చిగా, నిర్మోహమాటంగా మట్లాడి అటో ఇటో తేల్చుకోవాలని తనలో తాను ఘాటుగా నిశ్చయించుకొన్నాడు. సరే! బయలుదేరి నన్నయ భట్టారకుని గృహానికి చేరుకొన్నాడు భీమకవి.

ఆ సమయంలో నన్నయ భట్టారకుడు వ్యాసమహర్షి వ్రాసిన సం స్కృత భారతాన్ని ఆమూల్యగ్రంగా వల్లెవేస్తున్నాడు. భీమకవి రాకతో అతని నూన పతనానికి అంతరాయం కలిగింది.

“దయచేయండి!” అంటూ ఆహ్వానించాడు నన్నయ భట్టారకుడు భీమకవిని.

భీమకవి కింద పెదవినిపై పళ్ళతో నొక్కి

పట్టి, కనుబొమలుచిటించి నూటిగా నన్నయ భట్టారకుని కళ్ళలోకి చూశాడు. ఈ చూపులతో నన్నయభట్టారకుని ముఖంకూడ పూసరవెలిలా రంగులు మాటుస్తోంది.

“సత్కారాలూ, ఆహ్వానాలూ అనవసరం. ఆలోచిస్తే అసహ్యంకూడాను... యింతకీ ఏమి నిర్ణయించావ్? రాజదర్శనం చేయిస్తావా? ఇలానే కాలయాపన చేసి మోసం చేస్తావా?” పిడుగులు పరుస్తున్నట్లు అనేకాడు భీమకవి.

“ఏమయ్యోయ్!.. మర్యాదిచ్చిమళ్ళోడవుచ్చుకో!... అంతే కానీ తొందరపడి మాటలు మిగలకు. నీ విషయం ప్రభువుల వారికి మనవిచేశాం? నీ కృతినీ స్వయంగా ఆమూల్యగ్రంగా పరిక్షిస్తే గానీ, రాజదర్శనం కలగదని ప్రభువుల ఆజ్ఞ. అందుకు నీవు సంసిద్ధుడవేనా?... ”

“నిస్సందేహంగా!...యిదిగో గ్రంథం. నే వెళ్ళిస్తా!.. అయిదురోజుల్లో మళ్ళా పునర్దర్శనం చేసుకొని వివరాలు తెలుసుకొంటాను.. సెలవ్” అంటూ చరచరా అడుగులు వేసుకొంటూ వెళ్లిపోయాడు భీమకవి

నన్నయభట్టారకుడు, వ్యాసులవారి సం స్కృతిభారతాన్ని ప్రక్కకువెట్టి, రాఘవ పాండవీయాన్ని చదవ నారంభించాడతే. మధ్య మధ్య కొన్ని అంకాలు చదవటంతో భీమకవి యొక్క కవిత్వాధారణి అతనికి కరతలామలకమయింది. అలా శూన్యంలోకి చూస్తూ ఆలోచించటం మొదలెట్టాడు.

రాఘవపాండవీయము రచన అతిప్రతిభావంతంగా సాగింది గూఢాధిపతులతో, ద్వంద్వార్థములతో మిళితమై విక్కిలి కొనియాడతగిరిదిగా వుంది. ఆలోచిస్తే అతని ముందు తాడ అన్ని విధాలా దిగదుడుపే!.. రాజరాజా ఈ గ్రంథాన్ని పరికిరించి, పరిక్షిస్తే తన్ను పీనంగా చూడటం జరుగుతుంది. అది మహాత్మికి సత్యం. గతంలో తనకున్న పేరు ప్రతిష్ఠలు త్రుటిలో మాయమవుతవి. ఆ పేరు ప్రతిష్ఠలు భీమకవి అధీనమై అలరారుతవి. అతిగాడు తన స్థానాన్ని సునాయాసంగా పొందగలుగుతాడు తాను జీవచ్ఛవంలా వుండటం జరుగు

(50-వ పేజీ చూడండి)

శ్రీకాఫ్

దగ్గు, ఉబ్బసములకు
చివ్వోషధము

శ్రీవేట్ట కైమకల్స్ & డ్రగ్స్
లమిటెడ్, మద్రాసు-30

నందీశ్వర ప్రేమ విచారిని

లోకం ఏమిటోయినా లెక్కచేయకుండా ఎప్పుడూ హుమరుగా వుండే సుబ్బా చావు అలాదాదిధంగా వుంటే నా మనస్సు తేలికైపోయింది. కళా విహీన దృక్పథం క్షణాత్మకంగా ప్రసరింపజేస్తూ అలాగే కూర్చున్నాడు. నిశ్శబ్దతను భరించలేక "ఏమిటోయ్, అలాగున్నావ్" అన్నాను.

కూర్చుంటుంది చూపు మరల్చేలేదు వాడు. మనిషిని కదిపి మళ్ళీ అడిగాను. వాడు మాట్లాడలేదు. వాడికి నావద్ద దాపరిక మేమీ లేదు. నాతో చెప్పగూడని విషయా లేమీ లేవు. "చెప్పకుంటే నామీద ఒట్టు" అన్నాను. "టెబుల్ సాయగలోంచి ఓ పాత డైరీ తీసి, ఒక పేజీ చూపి "యిక్కడినుంచి చదువు. అర్థమవుతుంది." అన్నాను.

* * *

14, ఆగస్టు, 58.

"నాయంకాలం కడపటి గంటలో క్లాసు పేర్కొట్టి వస్తున్నాను. కొంత దూరం వచ్చే పట్టికి సరళిగూడా వెళ్ళుండడం మూచాను. ఆమెతో మాట్లాడేందు కిదే సమయమనుకుని మడక వేగం పెంచింది ఆమె ప్రక్కకు చేరాను.

ఏమింటి కాలేజీనుంచి వచ్చేస్తున్నావ్?" అన్నాను.

"ఏం లేదండి తలనొప్పిగా వుంది. ఇంతే," అంది ఆమె తల వొంచుకునే.

ఆమె బాధ ఉపశమనం చేసేందుకు నావద్ద ఏమీ లేకపోయినందుకు ఎంతో చింతించా ల్పొచ్చింది.

నా జీవితంలో నా ప్రేమకు పాత్రురాలైన వ్యక్తి ఆమె. ఒక్కరోజు ఆమెను కాలే జలో చూడకుండా దినం గడపలేను. కాని ఆమెతో మాట్లాడే అవకాశం ఎన్నార్థకూ రాలేదు. నేనూ, భాస్కరం ప్రక్క ప్రక్కలే కూర్చునేవాళ్ళం క్లాసులో ఆమె కళ మాటైతే ... ముఖ్యంగా నావైతే వుండేవి. అనే మాట్లాడుకునేవి. సత్వం నేని. నా ప్రేమ నామె గ్రహించినందుకు పొంగిపోయాను..."

* * *

"ఎక్కడా తే సరళి" అన్నాను సుబ్బా చావుతో.

"లక్ష్మీప్రెస్ యజమాని శంకరనారాయణగారి ఏకైక పుత్రిక" అన్నాడు సుబ్బా చావు.

డైరీ పేజీలు తిప్పాను.

20, ఆగస్టు, 58:

తెల్లవారకముందే గది తలుపు బాదిన శబ్ద మెంది. నా కేరెట్టి గొంతెత్తి పిలవడం గూడా వినిపించింది. బద్ధకంగా లేచి తలుపు తీశాను. అలానుబాహుకు, అరవించి దళాయి తాకుడు... ప్రాణస్నేహితుడు... ప్రక్క పీటవాడు... భాస్కరం నిల్చున్నాడు నవ్వుతూ.

"ఏంరా! ఏం కొంప ములీగింది? ఇంత ప్రాద్దుస్నే తయారయ్యావ్", అన్నాను విసుగా.

"భాస్కరా. చాస్సు! నేనంటే ఏమనుకున్నావ్... పాలోపతికి" నన్ను నెట్టుకుంటూ లోపలికి దూరాడు.

భాస్కరం ప్రారంభించాడు. "రాత్రి నినిమాకెళ్ళాను. సరళి గూడా వచ్చింది. కూడా ఓ చిన్న పిల్లని వెంటేసుకొచ్చింది. ముందు నన్ను చూచి నవ్వింది. తిన్నగా ఆమె వెనకాలే పీట సంచరించాను.

రాత్రి నా భాస్కరానికి ఒక్కటే ముఖం నవ్వుతోంది.

అం. వి. బి. కృష్ణమూర్తి

నామీద పది పిడుగులు ఒక్కసారిగా పడ్డాయి!

అక్కడ ఆటే జనంగూడా లేరు. పిక్చరు ప్రారంభించాక ఆ చిన్న పిల్ల నిద్ర పోయింది. ఇక మేమిద్దరం మాటల్లోకిదిగాం.

మాట్లాడి ఆమె నన్నెంతో ప్రేమిస్తున్నట్టుగా చెప్పింది. అబ్బ! నిజంగా సరళి పలుకులు చిరుకపలుకులు. ఆమె కంఠం కోకిలకంఠం. అసలు ఆమె వికసించిన లత గులాబీ పూలతో నిండివున్న దివ్యక్షేత్రం" అంటూ తన వ్యయ త్వం బొందాడు భాస్కరం.

నామీద పది పిడుగులు ఒక్కసారిగా పడ్డాయి!

వెయ్యి విమానాలు నా చెవిమట్టూ తిరిగి నట్టయింది!

"ఓ వంద ఆటంబాంబులు నామీద కుమ్మరించినట్టయింది!!

"నీవు మాట్లాడావుట గదులోయ్ సరళి" అన్నాడు భాస్కరం.

"అని నీకు చెప్పిందా?"

"ఆ. నిన్ను ఆమె చాలా మెచ్చుకుందిరా. ఆ రోజు నీవు చాలా బాగా పాడావు. బాగా సాధనచేస్తే నీవు మహా

మహా రక్తి బావమరుదుల్లా వుంటాడట సంగీతంలో."

వాడి మాటలు నా చెవుల్లో దూరటం లేదు.

12, సెప్టెంబరు 58:

గదితలుపు తియ్యగానే ఓ కవచ కనిపించింది. చించాను. దాన్నేని ఉత్తరంపైన "దీన్ని మీ స్నేహితుడు భాస్కరంగారి కివ్వండి...సరళి" అని వ్రాసివుంది. తెరిచి చూడాలని వుబలాటపడ్డాను. తెరిచాను. అంతా ప్రేమ గొడవే. ఆవిడ కేనాటికైనా భాస్కరమే శరణ్యులు. కాని నాకు ఆత్మ హత్య తర్థ్యులు. ఈవ్యవహారమే అంతా... దాన్ని చించి దూరంగా పారేయ్యాలనిపించింది. కాని ప్రాణ స్నేహితుడు భాస్కరం. ఈ విషయం తెలిసే బాధ పడతాడు నేను వాళ్ళిద్దరి దృష్టిలో ఓ నీచుడినై పోతాను.

ఆ ఉత్తరం భాస్కరానికివ్వక తప్పింది గాదు.

* * *

ఆ తర్వాత భాస్కరానికి ఎన్నో ఉత్తరాలు నా ఆడ్రసుకే వచ్చాయి. అన్ని ప్లామా నన్నూ, నా సంగీతాన్ని ఎంతో మెచ్చుకుంటూ వ్రాసేది.

ఆమెనుంచి నేనాశించింది ప్రేమ కాని నాకు లభించింది మెప్పులు. కడకు వీళ్ళిద్దరి మధ్యా నేనే అను సంధాన కర్తగా తయారాను.

తెల్ల వెంట్రుకలుండవు

(GOVT REGD)

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. ఆదిత్యాచారికము మా సువాసన "మనమోహిని హేర్ ఆయిల్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతితో తయారైనది 80 వంటి వయస్సువరకు వెండ్రుకలను వల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు వల్లదనము నిచ్చును. ఉష్ణదమ, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రాసియడు జ్ఞాపకశక్తిని కంటిమాపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా రు 5.00 3 పీసాలు రు.12.00. సగము నెరసివుంటే ఒక పీసా రు. 8.00. 8 పీసాలు రు. 15/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా రు. 7/- య 8 పీసాలు రు. 18/- య చివరేయలేదని ఋజువుపర్చిన పూర్తి హిమ్మ చావను చేయదగును కోరినవారికి పూర్తి.

GENERAL LABORATORIES, (P. W) P.O. Rajdhanwar (H. Bhag.).

రయ్యాను. ఆవిడవద్దనుంచి వచ్చే ఉత్తరా లన్నీ భాస్కరానికి అందజేసేవాడిని. భాస్కరం ఉత్తరాలు రాసే పద్ధతేవేరు. ఓ నలభైపేజీల పుస్తకంకొని దాన్నో నాలుగైదు పేజీలు వుత్తరంరాసి, ఆమె కాలేజీ కళ్ళ ప్పడు ఆ పుస్తకాన్ని రిక్షాలో పడేసే వాడు. ఇదే వాడి పద్ధతి

ఈ విషయాలన్నీ నాకు తెలుసు. కాని విమీ చేయలేనివాణ్ణయ్యాను. ఒక్కో వుత్తరం వచ్చినపుడు నా హృదయం బ్రద్దలయ్యేది. అనూయ ముంచుకొచ్చేది. పిచ్చివాడిలాగ గంతులేసేవాడ్ని. భాస్కరం తో తెగ- తెంపులు చేసుకోవాలనుకునేవాణ్ణి కాని అలా ఏనాటికీ జరిగేది కాదు.

కాలేజీలో ఆవిడ ముఖం చూడడం మానే కాను. అంతకు మునుపు గూడా ఆమె చూచింది భాస్కరంవైపే నాచైతేనని భ్రమపడి ఈ స్థితికి వచ్చాను. నన్ను నేనే ఊబిలోకి దించుకున్నాను కడకు మనశ్శాంతి లేని వాణ్ణయ్యాను.

* * *

1, అక్టోబరు, 58 :

నా చిన్ననాటి స్నేహితుడు ప్రభాకరం రోడ్డుమీద కనిపించాడు. చ్చాపాటి మాట్లాడి, తర్వాత కలుసుకుంటానని చెప్పి

తిరిగాను. సరళ ఆ రోడ్డుమట్టే వహూంది. ఆమె ముఖంలోకి చూచి ఎన్నో రోజు లయింది. ఆమెనుంచి చూపులు మరల్చు కోడం అలవాటయిపోయింది. తక్షణం తల దించేసి నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాను.

నా స్నేహితుడు ప్రభాకరం సరళను పలక రించాడు. అలా వెళ్లి కాఫీ తాగుదాం రమ్మ న్నాడు సరళని. ఆమె రాననిచెప్పడం నాకు వినిపించింది. “అవున్లే. నువ్వెందుకోస్తావ్” అన్నాడు ప్రభాకరం అదోవిధంగా ముఖం బెట్టి. ఆమె చరచరా వెళ్లిపోయింది.

2, అక్టోబరు, 58 :

ఓ ఉత్తరం సరళవద్దనుంచి భాస్కరానికి వచ్చింది. అందులో రాసివుంది “మీ స్నేహితుడు నువ్వూ రావు మంచివాడను కున్నాను. పయోముఖ వివకుంభం. తేనె పూసిన కత్తి. మన విషయమంతా నిన్ను మా బావ ప్రభాకరానికి చెప్పినట్లున్నాడు. మాబావ నాతో ముభావంగా వుంటున్నాడు. నాకేదో భయంగావుంది. మీరు మీ స్నేహి తుడ్ని నమ్మకండి. అతను మంచివాడు కాదు”—

నాకాళ్ళక్రింది భూమి గిర్రున తిరిగి పోతోంది. ఏ పాపమూ ఎరుగని నామీద ఈ

నిందా! ప్రభాకరం సరళకు బావవుతాడని నాకు తెలిదు. సరళ విషయం ప్రభాకరంతో ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం నాకు కలగలేదు. ఈ నిందను నేనెలా భరించగలను? భాస్కరానికి నేనెలా నచ్చుచెప్పగలను? నా నిర్దోషిత్వాన్నిలా ఋజువుపరచుకోగలను?

భాస్కరం వుత్తరం చదువుతున్నపుడు వాడి ముఖకవళికలు గమనిస్తూ కూర్చున్నాను. క్రమంగా ముఖం కోపంతో ఎర్రబడి పోయింది ఉత్తరమంతా చదివి పళ్ళు పటపట కొరికాడు. వాడి కళ్ళలోని ఎరుపురేఖల్ని గమనించాను. వణికిపోయాను. ఏదూ అదే నమ్మాడా?...నా నిర్దోషిత్వాన్ని ఋజువు చేసుకోలేనా? ఈ నిందను నేను మాయాల్పించేనా?...

భాస్కరం కంతం ఖంగుమంది.

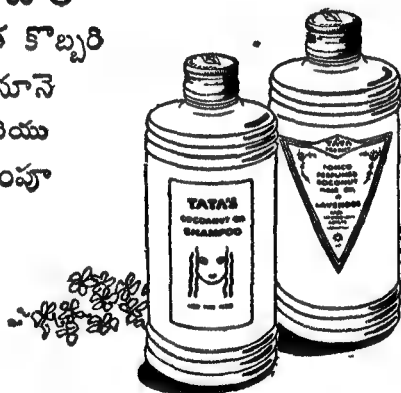
“నాకు ముందే తెలుసు. ఆడవాళ్ళతో కొంచెం జాగ్రత్తగా వుండాలి. మనిద్దరం స్నేహితులమనీ, మనిద్దరిమధ్య తగాదా బెటూలనీ కుట్రబన్నింది. ఏడు...యీ భాస్కరం యిలాంటినాటికి తొణికి రకం గాదని తెలిదు గాబోలు. అప్రాచ్య...”

“ఏమిటి భాస్కరం. ఆవిడ రాసింగే అనుకో. పోనీ, దీన్నో మనకేం పోయిందీ” అన్నాను. వాడికి నాపైనుండే ప్రేమకీ, అచంచల విశ్వాసానికీ నాకే ఆశ్చర్య మేసింది. నాకే నేనెంత ఎలా వుండేదో పరి

మనోహరమైన కేశములకు

సులభమైన కిటుకు

తాతావారి
సుగంధిత కొబ్బరి
తలనూనె
మరియు
షాంపూ

ది తాతా ఆయిల్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

★ స ర శ వ్రే మిం చిం ది ★

స్థితి? భాస్కరంలాంటి స్నేహితుడు నా కన్నందుకు ఎంతో గర్వపడ్డాను. మా ఇద్దరి జీవితాల్లానూ, మా స్నేహానికి ప్రతి బంధ కార్ని ఎవ్వరూ కల్పించలేదని ప్రబోధించి పోయాను.

8, ఆక్టోబరు, 58

మాదావుడిగా వచ్చాడు భాస్కరం.

“ఎదా పెదా తిడుతూ వ్రాసేశాను. దానికి బాగా బుద్ధి చెప్పాను ఇక యిలాంటి విషయా లె లెకే నీ ముఖం చూడనన్నాను. ఇప్పుడే రికార్డు పజేసి వచ్చాను. మంచి నీళ్ళు...” అన్నాడు.

బ్రహ్మానందమైంది. వాడిలాంటి స్నేహితుడు నా కన్నందుకు నే నెంతో పుణ్యం చెబుకున్నాను. నన్ను నేను అభినందించు కున్నాను. కాని పెళ్ళి అనలేకపోయాను-అడే చాలా వుండే బలహీనత—

8 నవంబరు 58;

భాస్కరం జేబులోంచి ఓ శుభలేఖ తీసి

అతిమూత్రవ్యాధి నెమ్మదించును

మూత్రంలో చక్కెరపోవడం అతిమూత్ర వ్యాధి (DIABETES) అంటారు ఇది ఎంత ఉన్నదనకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాలింపినవాడు ఆరోగ్యకారోజు మృత్యువును అనన్యమృతుంటారు ఈజిప్టు లిడియోలో ముఖ్యమైనది ఎప్రిమగ దాహం, ఆకలి, తర దుగా చక్కెరతోగాని, లేక చక్కెరలేకుండా గాని మూత్రం బయట వెడలటము, దురద మొదలైనవి వీననీ దాంపి అనేక సంవత్సరములు పరిశోధనల ఫలితంగా తయారు కౌచిడినది దీన్ని వాడటంవల్ల సేవకు వేల మందిమృత్యుముఖమునుండి బయటపడ్డారు దీన్ని వాడితే రెండునరేక మూడవ రోజు నుండేమూత్రంలోచక్కెర తగ్గింది అత్యధిక మూత్రంకూడా నివారిస్తుంది మూడురోజుల తర్వాత మీకు దాగ లేరిక ఇస్తుంది దీనికి వత్సంలేదు ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరవత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపెదము.

50 నిల్లల బుద్ధి అరీదు రు. 6-12-0 లు.

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

Venus Research Laboratory(A,P,W)
P. O. Box No. 587, Calcutta.

చ్చాడు.

“ఒరేయ్. నిన్ను పెళ్ళికి పిలవడ మేమిటీ, పిచ్చిగాని. ఆ రోజు సర్వం నువ్వే చూడా లిరా. మన ప్రేండుకు కౌవలసిన వన్నిట్టి నువ్వే ఇన్చార్జ్” అన్నాడు

“అయితే ఎవరితోరా పెళ్ళి - సరళ తోనే..?”

“ఛా.. దాన్నెవరదా చేసుకుంటాడు? నీకూ నాకు వ్యవహారం నెట్టాలని చూచిందే! దాన్ని చేసుకోను నేనంత తేలివిహీనుణ్ణా నీ అర్థం. కవరు తీసి చూడు తెలుస్తుంది” అన్నాడు భాస్కరం.

2, డిసెంబరు, 58

భాస్కరం పెళ్ళివైభవంగా జరిగింది. పెళ్ళికుమార్తె మహాలక్ష్మిలా వుంది. భాస్కరం అదృష్టవంతుడు.

4 డిసెంబరు 58.

మళ్ళీ సరళవద్దనుంచి వుత్తరం వచ్చింది. కాని అది నాకే వ్రాయడమే వుంది.

“భాస్కరాన్ని నేను హృదయపూర్వకంగా ప్రేమించాను. అతినూ నన్నావిధం గానే ప్రేమిస్తున్నాడని నమ్మాను. నిన్ను పెళ్ళాడతాననిమాటిచ్చాడు. నన్ను స్వర్గంలో విహరించేటా చేస్తానన్నాడు. కాని ఒక్కసారిగా అధోలోకంలోకి తోసేశాడు. నేనే పాపం చేయలేదు. అతన్ని నాదైవంలా పూజించాను. కాని మోసంచేశాడు...” ఇలా సాగింది సరళ వుత్తరం.

కాని నేనేం చేయగలను? ఆ మెఖర్మ ఆమె అనధినించార్నించే తప్పదు. భాస్కరం లాంటివాడు అందని ప్రానిపండు. ఆమెది కుచ్చితబుద్ధి. ప్రేమింపమేకాని హృదయం మంచిదిగాదు. భాస్కరం మంచిపనేకాదు.

* * * డైరీలో ఇకదీనికి సంబంధించిన విషయా లేమీలేవు. సుబ్బారావువైపు చూచాను. అతడల్లాగే కూర్చుంటామాస్తూ చిన్నగా నవ్వుకుంటున్నాడు. క్రమంగా నవ్వుపోయి శరలపాటలోకి దిగింది. నెమ్మదిగా, కుర్చీ లోంచిలేచాడు. లోపలికెళ్ళి ఓపాతఫేజ్లో పట్టుకొచ్చాడు. తెగిపోయినతంతులు సరి జేయడం ప్రారంభించాడు.

“ఒరేయ్ సుబ్బారావ్. ఈవిషయానికి సంబంధించినదంతా చదివేను. ఇంతకీ ఇప్పుడేం జరిగిందిరా అలావున్నావ్?” అన్నాను.

“ఓస్, ఆసంగతా? చెబుతానుండరా.” మళ్ళీతంతులు కలపడంలో నిమగ్న

డయ్యాడు.

“చెప్పవోయ్,” అన్నాను ఫీజ్ లు లాక్కుంటూ.

సుబ్బారావు చెప్పాడు—

“రాత్రి సినిమాకెళ్ళాను. అంతా ఆరోజు భాస్కరానికి ఏర్పడ్డ పరిస్థితులే రాత్రినూ. ఓచిన్నపిల్ల మధ్యలో నిద్రపోవడం, హాల్లో జనం ఆటేలేకపోవడం.

“ఏమండీ—మీస్నే హితుడు కులాసా” అంది సరళ నెమ్మదిగా.

“అ—” అన్నాను విసురుగా.

“బిడ్డలేందరు?”

“నలగురు” అన్నాను సిడియస్ గా. పెళ్ళియి ఇంకా సంవత్సరం బిడగలేదు.

■ ఎందుకండీ అంతి కోపం?” అంది. ఆకొద్దివెలుగులో ఆ మెకళ్ళలో నీళ్ళుతిరగడం గమనించాను. ఆమెను ఏడిపించాలి. కుళ్ళి కుమిలిపోయేట్టుచేయాలి.. ఎలా?

సరళ మళ్ళీ ప్రారంభించింది.

“ఏమండీ ఓమాట. మీపాటంటే నాకు చాలాఇష్టం. మీ మృల్ని చూస్తుంటే, మీమాటలు వింటుంటే నే నేదోలోకంలో విహరిస్తున్నట్టు భావించి ఆనందిస్తూంటాను. విధివిలాసము తారుమారైంది. భాస్కరంతో నాపరిచయం ఓ పీడకల. ■ విషయంలో మీమనస్సు నొప్పించివుంటాను. గతాన్ని మరచిపొండి. క్షమించండి.

ఆవిషయమిం చూచాను. చెంపమీద కన్నీరు సంతతిధారగా ప్రవహిస్తున్నాయి.

“మీరు ప్రేమమూర్తులు. కళారాధకులు. మీమనస్సునవనీతము. నన్ను గ్రహించండి” అంది.

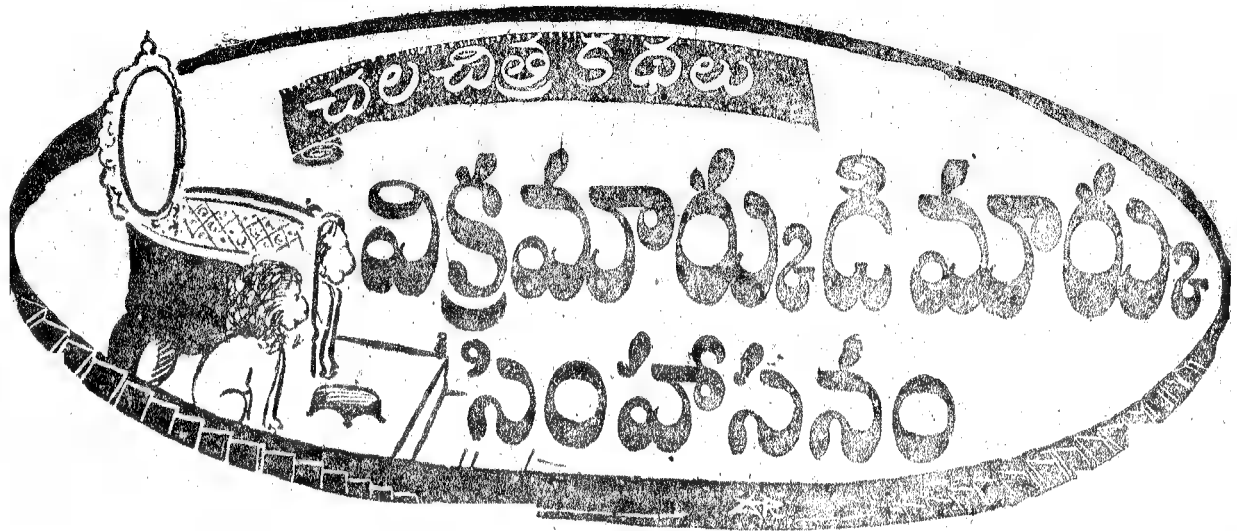
ఆవిడ మాటలు వింటుంటే నావంటిమీద తేల్సా, జెట్టుటా ప్రాశ్ననబుద్ధి.

“నీవు కుచ్చితమైన మనస్సుగలదానివే గాకుండా, దించలహృదయవని ఇప్పుడు తెలుసుకున్నాను. మీదట భాస్కరాన్ని ప్రేమించావు అతను నీకు అందిలేదు. ఇప్పుడు నన్ను గ్రహించమంటున్నావు ఇంతికి నీవు చెప్పేదో తేలిసేట్లుచెప్ప,” అన్నాను

“ఏమీ లేదు. మీ మృల్ని నేను మనస్సురిగా ప్రేమిస్తున్నాను. మీస్నే హితుడు నన్ను మోసంచేశాడు. మీకిచ్చమైతే మునిద్దరం వివాహం చేసుకుందాము,” అంది జాలిగా, నాధుజంపిడ చేయవేస్తూ.

“నాస్నే హితుడుచేసిన మోసానికి క్షమాకా? నేను అంతటి తల్లగకూర్చిని కాదు. ఆ కొరిక చంపుకో. అని కరచరా లేచివచ్చేశాడు” అని ముగించాడు సుబ్బారావు.

(జరిగిన కథ: రైలు కదిలింది)

“మేముగనో-జీవిత మేముగనో - నా జీవిత మేముగనో-ఈ నా జీవిత మేముగనో-ఇలా ఈ నా జీవిత మేముగనో-” అనే పాటని ఆరంభించాడు నర హారాజు.

రైలు ‘టక టక’ల తాళం ఆ పాటకి బాటంగా పడటంలేదు. రాజు కింకోపాట గుర్తుకు రావటంలేదు.

“అదిగోనే అదేదో పాదమా” అనుకున్నాడు; ఈ అపకృతనానికి కొంత నొచ్చుకుని, గిట్టనివాళ్ళు చాదస్తారంటారు గానీ, ఇలాటి కేసునాలూ గట్టా నిజమని సినిమా ప్రపంచంలో అంతా నమ్ముతారని రాజు నమ్మకం. అతనికి ఇటువంటి విశ్వాసాలు చిన్నప్పటినుంచీ ఉన్నాయి.

“ఉండకంచేస్తాయి. ఏ హీరోగానో, డైరెక్టరుగానో, ప్రొడ్యూసర్ గానో క్లిరి ప్రతిష్టలు సంపాదించుకోవాలని నేను ను రాసిపేజీకాదు కాబట్టి మన కి నమ్మకాల మీద నుండి” అనేవాడు, అతని నేర్పడం ముత్యం.

“మరే పువ్వు పుట్ట గా నే పరిమలిస్తుంది గదా” అనేవాడు రాజు.

“సూరీ! బ్రిటియంట్ డైలాగ్ పడేశావు. దీన్నే ఏదో అద్భుతతనస్వాసం అనో ఏదో అంటారుట” అని ఎగిరి గంకేనేవాడు ముత్యం.

అంతా బాగానే ఉంది కానీ, ఇప్పుడు పాడినపాటకి రైలు నడకతాళం సరిపడక పోవడం, గింజుకున్నా ఇంకోపాట గుర్తుకు రాకపోవడం ఏమిటి చెప్పా అని మధనపడ పోగాడు రాజు.

“చిటపట చినుకులు” అనే పాట సరి పోతుంది: అని నూచించిపట్టగా, పక్కా

యన దాన్ని లయబద్ధంగా పాడసాగాడు.

రాజు మొహం విప్పింది.

“మండేవూరండి?” అన్నాడు అప్పారావుగా పలకరించి.

“మాది బొంబాయి. మీదేవూరో నాకు తెలియదు.” అన్నాడాయన. రైలులోకిదూసుకు వచ్చిన ప్రెయ్ గారికి చెదరిపోతున్న మీసాలను కొనగోరుతో సరిచేసుకుంటూ.

“ఓ మాది మెడ్రాసులండి.” అన్నాడు రాజు గంభీరంగా చూస్తూ.

“ఏంచేసు ఉంటారు”

“హీరో.. మీరో?” అన్నాడు రాజు.

“ఎడిషనల్ డైలాగ్ ... అంటే అద నపు సంభాషణ అని అర్థం” అన్నాడు ఎడటాయన.

ఎస్. పార్వసారధి

“మా ఫీలింగ్ ఫీల్స్ కొత్తే అనుకుంటాను.”

“మీ నేను మా బొంబాయి ఫీల్స్ కొత్తే. చాలీ వుండే లోనే మా ఎడిషనల్ డైలాగు రైలుకు ఉంటారు. ఇండియా బాగా వెనకబడ్డ దేశంగా ... అంటే బాక్ వర్క్ కంట్రీ అన్నమాట. బొంబాయిలో నేను చాలా మందితో నమ్మ పెట్టుకోమని చెప్పియా. విన్నారాకాదు. అన్ని డైలాగులూ రాసిననాజే కావరిస్తే అదనపు డైలాగులూ రాస్తాడురే అన్నారు. నైగా వాళ్ళికి హిందీలో రాసిపెట్టాలిట. నేను ఇంగ్లీషుకి ఛస్తే ఒక్క మెట్టు దిగ నన్నాను.”

“భలే వారం డి... నేను అంటే. మామూలు నేమిటా నేను హీరోలాటివి బోలు దొరుకుతాయి మా ఫీల్స్ లో. ఛస్తే హీరో రోలుకి తక్కువదేం పుచ్చుకోవని

కేవలం నాకు” అన్నాడు రాజు గంభీరంగా.

“చెప్తు. మీ రెండులో నటిస్తున్నారండి ‘మిస్ మిస్ట్రీ’లో ఉన్నారా?”

రాజు వినమ్రతను అభినయించి మంద హాసం చేశాడు.

“లేనండి. ఎస్. టి. రామారావు, ఏ. నాగేశ్వరరావు, యస్. వి. రంగారావు, కే. లంగి, సావిత్రి, జమున మొదలగువారు నటించిన ఈ చిత్రానికి శ్రీ ఎల్. వి. ప్రసాద్ దర్శకత్వం నిర్వహించారు. నేకోస్ట్రా షేరా. దీనికి రచయిత చక్రపాణి. సంగీత దర్శకత్వం ఎస్. రాజేశ్వరరావు, ఛాయాగ్రహణ బార్లే. స్టూడియో వాహిని. ఇంకో నేకోస్ట్రా షేరా. నిర్మాతలు: నాగిరెడ్డి ఆండ్ చక్రపాణి. అదండి. అందులో నేను లేను.”

“ఐ నీ. ఆదేవాయేగానీ, బానీ మీరెండులో ఉన్నారుట?”

“చెప్పానుగదండి ఇంకా ఎవరితోనూ కాంట్రాక్టు నైన చెయ్యలేదు. బుక్ కాన్ఫిరమేషన్ లేదు. ఫోటోలూ అవి పంపించానంటే చాలామందికి ఉత్తరాలారాశాను. ఇప్పుడు నెల్లీ ఇక మాట్లాడాలి.”

“ఓ అదా. మీరు ఇంకనెల్లీ ప్రయత్నిస్తారన్నమాట, చెప్పారుగామా. హీరో గాయా సిగరెట్లు పుచ్చుకోండి. మాట్లాడదాం”

“మీ రో? అన్నట్టు మీ షేరోకి చెప్పారుకాదు.”

“నా షేరు నరసన్నలండి. బొంబాయిలో ఉన్నప్పుడు ఇంకో షేరుండేదేకానీ, ఇప్పుడు మెడ్రాసులో ఎందుకని వదిలేశాను. మాకాయా! మీరూ డైలాగులూ బాగా రాస్తారా.” అన్నాడు నరసన్న నవ్వుతూ.

“మరేం డి ఏదో అలవాటేబోయిందా నేను ఎప్పుడు సంభాషణలుచేసివా రాజువా

విక్రమార్కుడి మార్కు సింహాసనం

సంతృప్తికరంగానే ఉంటాయండి సొండు ఘర్వాలేదు.”

“నెరిగిందే మెదాసులో మిలనెక్కడకి ఎవర్ని అడుగుతాడు?”

“బసవేం తొందరొచ్చే సార్. సరాసరి, స్తారుస్తారింటికి కారు మిద నెల్లి పేసు చూపించేసి నేపం ఇప్పించి కొత్తవదనార విందాలకు— అదే... నేపం ఇవ్వంటాను... ఆనక వాళ్ళెవసమాపిస్తారు.”

“బస్. బస్, భలేవాడివయ్యా. అలా జల్లి అడిగేస్తే, ఇలా వెళ్ళిపో అనేస్తారు. నీకసలు టెక్నిక్ తెలిదన్నమాట, అన్ ఫీట్, యూ సైన్, హోప్ లెస్, బిగ్ మెన్. సినిమాలో చేరేవాడికి ఎన్నో అర్హతలు ఆవసరం. వాటిలో ఒకటో నెంబరు కూడా నీకు తెలిసివట్టులేదు ఒక చిన్నకథ చెబుతావను.

ప్రథమ సోపానము

శ్రీకరంబును, తారల కాకరంబును, పేదలకు భీకరంబును నగు బొంబాయి నగరం బొండుగలదు...”

“మేస్తూ చిన్న సంగతి... మామూలుగా రైట్ తెలుగులో చెప్పలేరాండి.” అన్నాడు రాజు ఇంకో సిగరెట్టు ముట్టించి.

“భేషగా చెప్పా. ఏంలేదు. అనగనగా బొంబాయి నేడోరు. ఊరేమటి నాబొంద. మననగరం. పెద్ద సిటీ.

నేను కొత్తగా ఉడారు వెల్లిసపుడు నాకెవరూ తెలిదు. చేత ఆటే డబ్బులేదు. అయితేనేం, దారుణమైన తెలివితేటలున్నాయి. పెద్దది అదేమిటో చిన్నప్పట్నొచ్చి అంతేలే. అయితేనే ఎవడో నీవంటినాడే టోకరా ఇచ్చేసి, పెట్టి లేడా పట్టుకు చెక్కేశాడు. ఆనక నావంటి వాడే నామిద బాలిపడి, ఆదుకుని పాపం వాదగిరే టోకరా తిన్నాడు.

వాడి ధర్మమా అని బొంబాయిలో కూడా నేను చెలామణీ అవుతానన్న ధైర్యం లేగింది.

వాడే కబుర్లుచెబుతూ, ఇక్కడలేనివిద్య నెక్కణ్ణించో మనం తెచ్చామని టముకు నేయిస్తే మనదే రాజ్యం అవుతుందన్నాడు. ఎప్పుడూ అంతేననుకో అబ్బాయి. నేను ఇలివ్ కుమార్ లా నటించి పోరేస్తానంటే, వాడున్నాడుగా మళ్ళీ నువ్వెందుకంటారు. అదే ఆర్నస్ వెల్స్ పేరుచెబితే, అమాంతం ఎగిరి గంతెయ్యకపోయినా ముందర తూల నాడను.

నాజుట్టు కట్టి టోకరానుదుడు ఇలాంటి ప్లానేజేసి, అగుట్టు నాకుచెప్పాను.

తక్షణం నేను వాడిదిగిరే నాచెన్ను

తాకట్టుపెట్టి పదిరూపాయలు అప్పుచ్చుకున్నాను. అందులో రూపాయ బయ్యానాయ్ చివోట గ్రీటింగు కార్డులు ప్రింటు కొట్టించి, కాంపులు కాపీలిమ్మని ముందస్తుగా నాలుగుపుచ్చుకు చక్కావచ్చాను. గ్రీటింగ్ కార్డ్స్ అంటే తెలుసుగా. మన పేరు, డిగ్రీ గిగ్రీ ప్రింటుచేస్తారు. ఎంకి నుబ్బరమైన లాండ్రీవాడి దగ్గరకెళ్ళి ఓ జత గుడలు అడై తెచ్చుకుని, అవి జమాయించి, ఓచిన్న పేపరాఫీసు కళ్యాసు.

అక్కడ నేనూ ఒకాయనా కలిసి కాఫీ తాగేశాక, నేను హాల్ వుడ్ రిటర్న్ అన్న అబద్ధాన్ని ఆరణాలకి అమ్మేశాను.

ఆయనదిగిరే పలుకుబడి ఉందిట. దాని కింద చాలామంది పడిఉంటారట. ఆయన నన్ను చూసి నీజమే కామో ననుకుని, పేపరాయనకి నన్ను గురించి బాహుచెప్పేసి, రెండు ముక్కలు రాయించేశాడు.

మాడోనాటికి ఆపత్రిక వచ్చేసింది. నేను వెళ్ళదలుచుకున్న డైరెక్టర్ ప్రాధ్యూసరింటికి స్వయంగా ఓకాపీ పంపించాను.

ఆ సాయంత్రం కారుపంపించి, నేటి సినిమాఫీలులో అడిషనల్ డైలాగు రైటింగు (అనగా అదనపు సంభాషణారచన) ఎంత అవసరమా దంచికొటి ఉపన్యసిం చేశాను.

నమ్మేడో లేదో తెలియగాని, వాళ్ళింటా ఓగిది కాఫీ చేయించి, అక్కడ ఉండమన్నాను. నేను హతాత్తుగా కొన్ని చిక్కుల్లో పడ్డట్టు చెప్పాను. నా సామాను, నాపర్సు ఓడలో వస్తున్నాయని, నేను విమానంలో ముందస్తుగావచ్చేవానని... నమ్మక ఛస్తాడా అబద్ధం చెబుతే గోడకట్టినట్టు చెప్పమన్నారు. నేను లావుపాటి గోడకట్టినట్టు చెప్పేశానులే.

సరే ఆయనో ఆస్తుడియోకి ఈ కంపెనీకి తిరగడంలో నలుగుర్ని కలుసుకొన్నాను.

చెప్పాద్దూ, నాకు చిన్నప్పట్నొచ్చి ఎంత దారుణమయిన తెలివితేటలున్నాయో అంత దారుణమైన మరుకుదనం, చొరవా కూడా ఉన్నాయి. అందుకని ఏ దిలివ్ కుమార్ అదురవగానే “క్యా దలివ్ భయ్యా తబీయత్ కేసే,” అనేసేవాణ్ని భుజం చరిచి. నేనెవడో తెలిక అతగాడు విస్తుబోయేసరికి, నాకూడా ఉన్నాయన పరిచయం చేసి ఎడిషనల్ డైలాగ్ రైటర్ అనేవాడు.

‘ప్రప్ర హాల్ వుడ్’ అని రక్తస్థ చెప్పేసేవాణ్ని నేను. ఎందుకనోగాని ఆయనమటుకు ఎందరికీ పరిచయం చేసినా హాల్ వుడ్ సంగతి మర్చిపోయేవాడు.

మొత్తానికి ఇలా చాలామందితో నాకు పరిచయం కలిగింది. చూశావా నాశేర్పు.

ఛాన్సు అడగడానికి ఇదో మంచిపద్ధతి అన్నమాట. నీకు ఇంత బుర్ర ఉందా? (రాజు అడ్డంగా తల తాటించి లేడు అన్నాడు.) నరసన్న కథ సాగించాడు:

ఇంక మాయంటాయన కారు డ్రైవరు మూల్ సింగ్, దర్వాన్ జమూల్, గుమాస్తా పెరుమాల్, సెక్రటరీలు పరమానంద్, రామలాల్లు మరీ ఫ్రెండ్లు బోయారనుకో. నేనంటే ఎంతో గౌరవం. పీలాడేలిఅని ఇంకోవంటావిడవుండేది. అవిడ ఇంగాండ్ రిటర్న్ ట. ఇంగ్లీషు వంటలు స్పెషలైజ్ చేసింది.

వాళ్ళందరికీ కూడా దారుణమైన ప్రభుభక్తి. ఎంతో నేచెప్పలేను.

డ్రైవరు రమూల్ సింగ్ ఉన్నాడా. రాత్రి పదై నాసరే పధ్నాలుగై నాసరే. అలా ఉండి బోయేవాడు యజమానికి కారు కానాలన్నంటుందని.

‘వెల్లి ముద్దమింగిరావయ్యా’ అని హిందీలో చెప్పేవాడనుకో.

అచ్చుకాని. వేదాంత పుస్తకాలు గొచ్చే డన్ని రాసి కూర్చున్న తత్వశాస్త్రజ్ఞులూ దిగులు మొహం పెట్టి “నా జీవిత లక్ష్యం మీ కారు తోలుతూ దాని సేవచేయడమే.

ఈ రమూల్ సింగ్ అంతకన్న కోరే దింకోటి లేదు” అనేవాడు హతాత్తుగా— ఉంటే ఆకాశం, లేపోతే, ఇంటి వాసాల వంక చూనూ, అలాగే జమూల్, అలాగే పెరుమాల్. అహోరాత్రాలు పనిచేసి కళ్యాణగా చేసుకునేవారు. ఏమలా ఉన్నానంటే, “జీవితమే విచిత్రమైనది” అనేవారు గంభీరంగా.

అమెనిరావల మధ్య అలాడుతూ, అనంతంగా అవస్థలు అడుతూ (ఇవన్నీ హిందీలో అనేవారనుకో) అంటూ ఏదో సోదలాటిది చాలా చెప్పేవారు.

ఒక్కసారే మే మందరం ‘లాస్’ లో కూచుని కబుర్లు చెప్పకుంటూ ఉంటామా.

దర్వాన్ భారంగా అడుగులువేస్తూ వచ్చి తలవంచుకుని నిలబడేవాడు.

ఏమిటి సంగతి అంటే ఓ కథ చెప్పేవాడు.

గేటుదగ్గరకి ఏజేళ్ళ పనివాడూ, పదిహేనేళ్ళ బాలకుమార్తె వచ్చి, కన్నీళ్ళతో సినిమా ఛాన్సు అడిగి, కేదనిపించుకుని ఎలా విచారంగా వెళ్ళి బోయేవాకో, మతాలూకు హృదయాలు కరిగిపోయేలా చెప్పి మళ్ళీ తలవంచుకుని భారంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయేవాడు గేటు లోకి.

తక్షణం సెక్రటరీ రామూల్ “బ్యూటీఫుల్ సీక్యూస్కుదూ” అని ముగ్ధుడైపోయి అలా కూన్యంలోకి చూసేవాడు.

“యస్.. వెరీ...” అంటూ సెక్రటరీ (55-వ పేజీ చూడండి)

పత్రికాపరిశీలన

సంతోషం! కలకలాత ఉద్యాన
వనం! ముదిసిన్న పై దోబూచులా
పికసంతానం! అనురాగాన్ని తీర్చిదిద్దే
సంధ్యారాగం! కుసుమసారభంత్ సుబా
లిస్తున్న పిల్ల తెమ్మరలు! కుకరంబాన్యేష్ట
ణలో మైమరచిన మత్తమధుపాలు! కూలలి
పందిరికింద పత్రికను చదువుతున్న అరు
ణం!..... ఏది మనకధావస్తువు? దేనిని
పరిగ్రహిస్తే మన కథాకథనాని సదవకాశం
కుదురుతుంది?

కథాకథనాని! సృష్టిసాందర్యం కేవలం
అలంకారం మాత్రమే. అలంకారముల
వదులు అలరారుతున్న అమృత్యుచరిత్రనే
మనం పరిగ్రహిద్దాం!

“జ్యోత్స్న” అను మాసపత్రికను చదువు
తోంది అరుణం. సన్నజాజ సారభంకంపై
ఆపత్రిక ఎన్నో రెట్లు ఆనందాన్నిస్తుంది
తనకు. ముఖ్యంగా కరుణంగారి మధుర
కథానికను మదముతో చదువుతోందామె.
కరుణంగారి కథలంటే ఆమెకెంతో ప్రీతి.
కరుణం ఎక్కువ పత్రికలకు కథలు పంపడు.
ఆమెకుడ ఎక్కువ పత్రికలుకొని చదువడు.
సాహితీరంగములో ధృవతారలవలె ప్రకా
శిస్తున్న “జ్యోత్స్న” “ఆర్థికం” “మరాఠీం”
అను మాసపత్రికలకే కరుణం కథలు
రాస్తాడు. ప్రతి నెల ఆమెకు
పత్రికలనేకొని చదువుతోంది అరుణం.
కరుణంగారి కథలు మొదలు చదవనిదే ఇతర
కథలు చదవడామె. ఆరనికథలలో అనేక
ప్రత్యేకతలను మెకనుగొన్నది. ఆరనికథలు
చదువుతున్నప్పుడెల్ల ఎవరికరుణం?
ఏవూరు? ఏమిచదుకొన్నార? ఉద్యోగ
మేమిటి? ఏపాటి కయస్స? నివాసాతు
తేనా?... ఇలాంటిప్రశ్నలు ఎన్నో ఆమె
మెదడులో కదిలేవి.

ప్రస్తుతము “జ్యోత్స్న” పత్రికలో
ఆమె చదువుతున్నది కరుణంగారి “నివారి”
కథ. వాస్తవికతగలచిన్న ఇల్లాలికి నివారి
నిచ్చే పెట్టనూరిమగజ్జి కథానాయకునిగా
సృష్టించి కథను చక్కగా పోషించాడు
కరుణం. తుదకు “చేడిపత్నీ”డైన—చేటు
కలుగు అను నీలియాపి కథను విషాదాంతం
కొవించాడు.

“నీతులపూతలే కరుణంగారి వారలు”
అనుకొంది అరుణం. ఇంకా ఆరనికథలపై

ఆమె ఎన్నో అభిప్రాయాలను సేకరించింది.
కథాగమనాని కేవిధమైన భంగంవాటిల్ల
నీకుండా పాఠకులహృదయాల కఠిరంగా కథను
ముగిస్తాడు కరుణం. అలాగని సమాజత్వానికి
దెబ్బరానియడు. ఆరంభమును, అంత్యమును
ఒకేలానున చిత్రించుటే ఆరనికథలలో ఒక
గొప్పప్రత్యేకత. ఆరనికథలుచదివిన ప్రతి
పాఠకుడూ సంస్కారభావాలనే బాంధి
స్తాడు. కథలోనిపాత్ర చెడ్డదైతే పక్షా
త్తపక్షా, ప్రాయశ్చిత్తమా ఆపాత్రకు
కల్పించనిదే ఆరనికథ రచించుడు. ఇట్టి
విశాలభావాలవల్లనే ఆరనికథలు ఆమెను
ఆకరించినవి. కథాపఠనంలో ఆమె నీనమై
విచారేస్తుంటుంటే వలవల ఏడ్చేస్తుంది. హాస్య
సంభాషణలందు కిలకిలన చేస్తుంది. కరుణం
గారి కథలంటే ఆమెకు ప్రాణభుల్కాలు.

“నివారి” కథ ముగించిన కొద్ది తుజాల
లోనే చీకటితెరలు లోకముమీదికి ప్రాక
వారంబించాయి. అప్పుడే వదిలెగారి పిలుపు

పి. వి. యస్. పాత్ర

విన్నది అరుణం. ఆమె = ఉద్యానవనాన్ని
విడిచింది గాని “జ్యోత్స్న” పత్రికను విడువ
లేదు. అంతేకాదు, కరుణంగారినికూడ తన
హృదయంనుంచి విడిచిపెట్టలేదు. కరుణం
ఎట్టివాడో? ఏపాటి కయస్సో? ఏమీ తెలు
సుకోకుండా ఎందుకు కడుతోందో యీ
గారిమేడలు?

2

ఆమెకునాతే అరుణం పుట్టినకోసా. ఆ
కుభసమయంలో వదిలె అననూయ వాయిదో
చీర కాన్కగా ఇచ్చింది. మేనత్త రంగమ్మ
బంగారు ఉంగరం పంపింది. మిత్రురాలు
సుమిత్ర రత్నం పెన్ సమర్పించింది.
ఇలాంటివెన్నో బహుమతులు వచ్చాయి
అరుణానికి. అన్నిటికంటే తన అన్నగారు
యిచ్చిన కరుణంగారి “కథల కడలి” ఆమె
కెంతో ప్రీతిని కూర్చింది. అన్నయ్య తన
మనస్సును అర్థంచేసుకొని తగిన బహుమతిని
యిచ్చాడని పోదరుణ్ణి ఎంతగానో అభినం
దించింది. గ్రంథాన్ని తిరగవేస్తూ ప్రకాశ
కుల “ముందుమాట” నిలా చదివింది అరుణం.

“జగమెటిగిన కథకుడు కరుణంగార్ని

గూర్చిగాని, ఆరని కథలనురించిగాని మేము
ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసినవిషయా లేమీ లేవు.
... బోర్డు మైన్లులులో నధ్యవసదిగా
నుద్యోగించుచు ప్రతి నెలా కథల యాపేజీ
సారస్వత లోకానికి చక్కని సందేశముల
నంపుచున్నార కరుణంగారు. వారి వందేక
ములనన్నియు పొందుపరచి “కథల కడలి”
పేరుతో నీ పాత్రమును వశిరల కందతేయు
చున్నాము. ఈ చిన్ని పాత్రను పాఠలోక
మునకెంతయు నింపునాంపుల నింపుననియే
మా తలంపు.

—ప్రకాశమణి.

అరుణానికి ఒకానొక ముఖ్య విషయానికి
మూలకందమయ్యా యీ ముందుమాటలు.
కరుణంగారి చిరునామా తనకు లభ్యమగుటయే
తడవుగా ఆరనికలా బాబు వ్రాసింది అరుణం:
చెంగల్రావుపేట,
తే 10-4-1966. 2

ప్రియమైన కరుణంగారికి,
ఆర్యా,

మీ అభిమాన పాఠకురాలు ధన్యవాదములు
శుభ్రించి వ్రాయు లేఖరములు—

మీతో “కలము చెరిమి” చేయామనే
సుహృద్భావంతో ముఖవరిచితి లేక
పోయినా నేను మీకే లేఖను రిఖిస్తున్నందుకు
క్షుంతివురాలను. మీ కథలు చదువుకుంటే
నేనేదో అవ్యక్తసందాన్ని అనుభవినూ
వుంటాను. “కలము-చెరిమి” మన ఇద్దరి
మధ్య నభివృద్ధిచేస్తారని ఆశించుచున్నాను.
విశాలభావాలతో కథలు చిత్రించే తాము
కునమైన సంస్కారం చూపుటకు వెనుదీయ
రనుకొంటాడు. నుదీర్చమైన లేఖ వ్రాసి
అమూల్యమైన మీ కౌలమున వ్యర్థపుచ్చుట
కివపడక మీ సమాధానాన్ని కోరుతూ ఇంత
టితో యీ లేఖను ముగించుచున్నాను.

ఇట్లు

మీ చెరిమికోశే
“అరుణం”

అయినదనాటికే కరుణం నుంచి సమా
ధానం వచ్చింది. పాఠకులపై ఆరనికెంతటి
అభిమానముందో ఆమె ఈ మాసవ్యాకా
శొలిచి తెలుసుకోలేకపోయింది. నీలిరంశ
కవరు, కుడిప్రక్క గులాబీపూవు, అడ
మత్యాలవంటి ఆక్షరాలు. ప్రేమకులు
వ్రాసుకోనే తీరులోనన్న కవరును చించి
ఇలా చదివింది అరుణం!

ప్రత్యక్షంలో వరోక్షం

తేదీ 12-4-1956.

అరుణంగారికి కరుణ అశిస్టులతో
ప్రాయశ్చి—

(వద్యం)

కలకు చెరిమిని చెరుయ—చెరిమి కలిమి!
చెరిమి కలిమిని ప్రాపించు—చెరిమి బలిమి!
చెరిమి బలిమిని సిద్ధించు—కలిమి బలిమి!
కలిమి బలిమిని కనిపించు—వలపుములుపు!
వలపుములుపున వినిపించు - వలపునీలుపు!
వలపునీలుపును తొలగించు - తలపుతలుపు!
తలపు తలుపునకొవల - కలికి పరికి!
ప్రాయశ్చిన్నది నన్నీ ఇ—బాబు బాబు!

ఇట్లు
మీ అభిమాన రచయిత
“కరుణం”

అహో! కరుణంగారికి కవిత్వం మోడా
తచ్చన్నమాట! చక్కని సమాసాలతో,
ముక్త పదగ్రస్తాలంకారంతో, తేటతెనుగు
పదాలతో, భావకవిత్వం పోకడలో ఎన్నో
భావాలు పొదిగి ఎంచక్కా ప్రాకారం!
తలుపున కొవలకలికి ఎవరు చెప్పా? తలుపున
కీవలనున్నది గడవ. తలుపున కొవలనున్నది
ఇల్లు. ఇంటిలోని కలికిఅంటే ఇల్లాలకొడు
కదా? కాబట్టి నాముహం! ఆమె చెబి
తేనే ఆయన నాకీ ఉత్తరం రాకారటకదూ!
మఱి? భార్యచెబితే నాకీ ఉత్తరం రాస్తా

రన్నమాట! కలకు చెరిమికిమాడా కలికి
సిఫార్సు ఉండాలా? భార్యతో పలుకుతున్న
తలుకులరాయుడికి నేనెందుకు ఉత్తరం
రాయాలి? ఏమిపోగరు? నానీలుపు వలపు
నీలుపుగా తనకు వినిపించిందంట! ఏమి
అభ్యుదయం? సభ్యతెలుగని అభ్యుదయ
నాదుల పోకడ రీటివేగావో! అసలింతకీ
దురపుకొండల పోయగానికీ గారాబాన్ని
పంపించే నేనే అనివేసిని. కరుణంవంటి నేరి
వీరకాయ రెండలున్నారో యీ నువ్వాల
కవిసమాజంలో?

మనక కళాకాల వార్తకోర్కవంలో “కలం
(పీయ) వ్యాసంపై నా ఆభినందనలు తెలిపి
నవ్వడం మధు ఏమన్నాడు? రాతలనూ,
చేతలనూ చాలదురమని చెప్పాడు. కాను
మేటు మధుమాలలలో ఎంతయినా కొంచె
వడపోసిన సత్యమున్నది. మధు తన వలపు
నీలుపుకోసం ఎన్నో కలలు కన్నాడు. తన
ప్రేమకొఱకు దోసిలాగి దాసోహం చేసే
వాడు. తుదకు తెగించి ఒకనాడు “ప్రణయ
సామ్రాజ్యలక్ష్మికి ప్రేమలేఖ” అంటూ
ఏమేమో వ్రాసి పంపాడు. నీ విషయమై
నేనెంతటి త్యాగాన్నో నా చేయగలనని
వాక్కి ఇక్కడించాడు. అంతకన్నా
సంస్కారి ఇంకెవరుంటారు? నీతులుచెప్పి
లోకంలో ఖ్యాతిని గడించేకపుత్ర నిజమైన

సంస్కారులని, అట్టివారే తన విషయంలో
ఎంతైనా త్యాగం చేయగలరని మొదటిసంచి
ఒక మూఢ సమ్యక్కానికి తానుబియ్యే పరిత్ర
మౌదయుడనను మిత్రుడు మధుని తూత
నాడింది. నుట్టుగారానీన అతని లేఖపై
ఎంతో రట్టుచేసింది. వదిలించి మిత్రులలో
మధుని పరాధినించింది. అయినా మధుకేంకీ
మూరాజులా మాలిని పెరిచేసుకున్నాడు.
గృహాన్ని స్వర్ణసీమగా మార్చుకొని అను
మాలంగా విహరిస్తున్నా రాదంతకులు.
ఇంతకీ తనే చెడింది.

ఇలా వరి పరి విధాల తలపోసింది అరుణం.
ఇంతలో తన చిన్నన్న కృష్ణరావు చెప్పిన
మాటలు ఆమెకు గురువు వచ్చినవి.

“భావకవుల భావాలు ముఖావాలు. వారి
ప్రాతలకర్తం వారికీ తెలియాలి. సాధారణ
మాతలోకానికి వారి భావాలు కరతలామల
కాలు కాతేవు”

అన్న గారిమాటలు యధార్థం కావచ్చును.
‘వి రాగి’ ‘వి హారి’ ‘త్ర లా పి’
‘పి కా చి’ ‘కీ కో రి’ ఇలాంటి
భావకవులు వ్రాసిన గేయాల్ని తాను
చదివింది. సనీమిరా అర్థంకాతేదు తనకు.
అందరి పరమార్థం ఆ పరమాత్మునికీ ఎఱుక
అనుకొంది. మరీ ఉత్తరాన్ని చదివింది.
సరాసరి భావకవిత్వం పోకడలోనే ఉత్తరం
ప్రాయబడిందని నిర్ధారించుకొంది. “తలుపు”
కుముందుగా “తలుపు” ఉంది. తలుపు
కొవల కలికికాదు, తలపు తలుపుకొవల
కలికి అంటే ఎవరో తనకీప్పుడు అర్థం
కావాలి. సాధారణ నిఘంటువులలో సమాన
యంతమైన ముదీర పదముండదు. ఒక వేళ
వున్నా భావార్థమే ఉంటుందిగాని, అంత
రారముండదు. ఇలాంటి పదార్థాలు తెలుసు
కొట్టానికి భావకవులవద్ద ప్రత్యేక నిఘం
టువు ఉంటాయేమో? ఉంటే యీ భావా
లకుమరే ఇతరులకు నులభగ్రాహ్యం
కాకుండా వుండటానికి ప్రహేళిపితో
ప్రాయబడినతేమో? అని అనేకనీకుల
దీక్షాగానం చేసింది. అయినా తన సంచేహ
నివృత్తి మరో ఉత్తరం ప్రాయబయే
ఉత్తమమని గుర్తించింది అరుణం. వివిధ
రంగాలలో మరంగ, కురంగ, తరంగాల
కంటే జోరుగా పలుకుతీసిన ఆమె మరో
భావాలు ఇప్పటికీక కొలికిలోకి వచ్చి నిలి
తాయి! అందుకు మనంకూడా మెచ్చు
కొందాం!

3

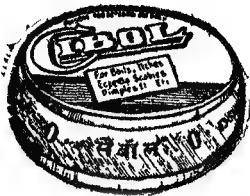
తే 12-4-56 ది.

కవి మహోయులు “కరుణంగారికి-

‘అరుణం’ ధన్యవాదములు.

అర్యా,

మీరు తేట తెనుగు పదజాలంకో,
ముద్దులు మాటలతో వద్యంలో, భావకవి

చ ర్మ పు బా ధ ల క ని టి కి

“సైబాల్”

చర్మవ్యాధులన్నిటిని క్రమంగా నివారణచేసి, విష
క్రిమి నాశనియై త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “సైబాల్”
ప్రసిద్ధిచెక్కింది. కుదుర్చుట, గజ్జి, ఎక్జిమా, స్కాబిన్,
మొటిమలు, తామర, కారికపగుళ్లు, ప్రణములు, మొదలైన వాటిని కుదుర్చడంలో
అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

లిడ్ల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.

“రమజీన్ బేబీ గ్రైప్”

తయారచేయువాడు:

ది సౌత్ ఇండియన్
మాన్యుఫాక్చరింగ్ కంపెని, మదుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

శీతారామ బసరత్ ప్రోప్రస్ ఏజన్సీస్ -
విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), బొంబాయి. బెంగళూరుసిటీ.

త్యం పోకడలో వ్రాసిన లేఖ నిన్ననే నాకు చేరింది. నాకు తెలియని క్రొత్తవారలంటూ అందులో ఏమీ లేవు. వారలు లేన పాపాలు ఉన్నా, భావం జరిగిగా వుంది. అందుచే మీ లేఖను సరిగా అర్థం చేసుకోలేకపోయానని తెలుసుకు చింతించుచున్నాను. దయవుంచి మీ కలికి వేరేమిటో తెలుప గోరెదను.

ఇక నెలవు!
ఇట్లు
"అరుణం"

జేడీ 15-4-1956

ప్రియమైన 'అరుణం' గారికి
'కరుణం' ప్రేమతో వ్రాయులేఖ-మీకు నా లేఖలోని భావం గ్రహించలేక పోయి నందుకు మీ చింతలో నేనుకూడా వంతు కైకొన్నాను. తెరమణుగు భావాలతో నేను పద్యం వ్రాయలేదు. భావ కవిత్వం కాదని ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. మీరు ఏదో అనే కింలా నన్ను అపార్థం చేసేకొన్నారు. ప్రతిపదాన్ని చక్కగా గమనిస్తే అర్థం కొఱుకు చేసిన ప్రయత్నం వ్యర్థం కాను. నాకు కలికి అంటూలేదు. ఇంకా నేను బ్రహ్మచారి నే. నాపద్యంలో మీ అనుమానానికి తావుకూడా లేదు. అక్కడే మీరు పెదపారపాటు పడ్డారు. నాకు మిత్రులెందరో వందలకొద్దీ వున్నారు. మిత్రురాండుమాత్రం లేక్కరు లేరు. ఏకైక మిత్రురాలు మాత్రం గలదు. ఆమె పరమ పవిత్రురాలు. అంతేకాదు నా అభిమాన పాత్రురాలు కూడా. ఆమె నా హృదయాన్ని శాంతిపరిచింది. నా కలికి పేరుకు బదులుగా ఆమెపేరును వేయబెట్టాను. త్వరలో నాకు సామ్రాజ్యలక్ష్మి కౌబో తున్న అన్నలమన్న, అందాలమన్న, లక్ష్మీ సంపన్న, కారదా సంపన్న యగు నా మిత్రురాలి పవిత్ర నామము "—రాగం" అంటే "సరాగం" కాదు. "పరాగం" కూడా కాదు. "అనురాగం" అంతకన్నా కాదు. "సంతకరాగం" కానేకాదు. నా ప్రియురాలి పేరు "సంధ్యా రాగం". ఆమెతో మీకు వేమిటి కలిగిందో చెప్పండి. ఇక వుంటాను.

ఇట్లు,
మీ అభిమాన రచయిత
"కరుణం"

* * *
ఏమిటి లేఖలోని పోకడలు? కలికి లేదట! ప్రియురాలు కలదట! ఆమెతో నాకేమిటి వదల! నైగా నన్ను "ప్రియమైన" అంటూ చంపేద్దించటానికై నా నీగులేకపోయింది! మాటలకు ప్రాసలుతోడిగి తన ప్రియురాలి వెంటచక్కగా వరించాడు! అట్టివాడు నా మనోలక్ష్మిని ఎలా గుర్తిస్తాడు?

గుర్తించినా నన్ను చేబట్టుటకు ఎంతటి సంస్కారి కావాలి! చేతనున్న విరజాజని విడిచిపెట్టి దూరానవున్న కొండమల్లెను కొరుతాడా ఎంతటి వెటెవాడైనా? సంధ్యా రాగం త్వరలో తనకు సామ్రాజ్యలక్ష్మి కాబోతుందని వ్రాశాడు. నాకెందుకొక యీ వెటెరలపులు... ఏచ్చిభ్రమలూను.

అంతటితో అరుణం ఊహాగానం ఆగి పోయింది. ఆమెహృదయ నీలలోని ప్రేమ తంత్రులు తెగిపోయినవి. మెట్టులేని గాలి మేడలు కూలిపోయాయి. పగటికలు భగ్ను మయాయి. అంతే! కరుణం గారి కోక గుడ్డై! ఆతనికథలకో గుడ్డై! ఆగిందామె ప్రణయకలం! పెట్టింది ప్రతికలకో పలాం!

అందినతీపి!
అందకపులువు!
ఎవరిపై యీ ఆటక?
ఎందుకో యీ నాతి?
దేనికో యీ కలత?
ఏమాతంది నెలతి?
పూర్తికాలేదు కథ!

4

కొలపవాహంలో ఆరుమాసాలు ఆరు తరంగాలలా దొరలిపోయాయి. ఇప్పుడు ప్రతికా చింతనమేలేదు అరుణానికి. వాచక పుస్తకాలపై ఎక్కువకన్న చూపింది. తత్ఫలితంగా పరిక్షలో ప్రైవేటుమార్కులు సంపాదించింది. పరిక్షల అనంతరం మేనల్ల గారింటికి గజపతిగరం వెళ్ళుటకు వాల్తేరు స్టేషనులో బండి ఎక్కింది. మరో పావు గంటలోనే బండికదిలింది. కిటికీలోంచి ప్రకృతి లావణ్యాన్ని తిలకిస్తూ కూర్చుంది అరుణం. దూరాన కొండలు ఎంతోనన్నగా

కనిపిస్తున్నవి. వాటిని చూడగానే కరుణం స్ఫురణలో మెలిసాడు. మరీ ఆమెనునన్ను కలుక్కుమంది. అంతలోనే ఏదో ఊహ తిక్కుమంది.

ఆరుమాసాలై కరుణం గారి కథలు చదవ లేదు. ఇప్పుడేలా ఉన్నాయో ఆతని భావాలు? అనుకొంది. మరీ అభిమానం దెబ్బలింది. సింహావలం స్టేషనులో బండి నిలిచింది. కొండలు ప్రయాణీకులు దిగాడు. వారిసాసాలను మెలికొందలు క్రొత్తవాడు ఆక్రమించారు. తనకెదుటిస్తీట్లో బొడ్డు మీసాల వీరభద్ర దావతారం దిగిపోయాడు. ఆతనిస్తీట్లో ఒక నవయువకుడువచ్చి కూర్చొన్నాడు. అతడు తొడిగిన నిల్కెలూర్చి గాలికి తేపతేప లాడుతోంది. తుమ్మెదలలా కిరోజాలు లలాటంపై లాస్యంచేస్తున్నాయి. బంగారు సులోచనాలగుండా లోచనాలు తళతళ మెలుస్తున్నవి. గుర్ర ద్రూపి, నవ్రసముఖం, తెల్లని చాయ, మానుగుమీసం... అంతే! నఖశిఖ పర్యంతం ఒకేసారి ఆతనిరూపాన్ని చూసింది అరుణం. ఆతనిచేతిలో ఏదోపత్రిక ఉన్నది. జాను! అది 'శ్యాంత్వ' పత్రికే. అబద్ధం కాదు. అనుగుదానుమకొంది. కరుణం గారి ప్రియురాలు సంధ్యారాగం మరీ జైకొచ్చింది. ఆమె తన్నుచూసి వికటాటహాసం చేస్తూ వెక్కిరించినట్లు లీలగా ఊహించింది. మరీ ఆమె అభిమానం దెబ్బలిస్తూది. అడగలేకపోయింది. అతడు ప్రతికా పతనంలో నిమగ్నుడయ్యాడు. బండి వెంసుర్రి, కొత్తవలం స్టేషన్లు దాటిపోయింది.

అరుణం మరీ ప్రశ్నించుకొంది:
కరుణం గారి కథ లెందుకు చదవకూడదు? ఆయన చేసిన తప్పేమిటి? అతడూ మానవ

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, నీ సరియైన వర్తననుగురించిన్నీ నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన నీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, నీవు వ్రాయులేడీ, వేళ వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామాయున్నూ పెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డువ్రాసిన లేదీలగాయతు మాపములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, నీ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచిడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాదవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాపవారిగా వ్రాసి దు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేదయినా వున్నయెడల కాంతిచేయి విధానంకూడా తెలుపబడును. వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించిచూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Devdutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

★ ప్రత్యక్షంలో పరోక్షం ★

మాత్రుడే! అందరికీ నురే అరనికి ప్రియురాలు ఉంటుంది. ఆమెపై నాకెందుకు కసి? ఆరని రెండవ పుత్రరానికి నేను జవాబు ఇయ్యనందు కేసునుకొన్నాడో?... అని ఆమె యోచిస్తుండగా ఎదుటి నీట్లని యువకుడు వ్యతికను తన సొనంలో ఉంచుతూ తాను కలుపువద్దకుపోయి నిలుచున్నాడు.

అరుణం ధైర్యంతో ఆతని వ్యతిక తీసింది. తలుపువద్ద నిల్చున్న ఆ యువకుడు ఆమె చర్యను లికిస్తూనే ఉన్నాడు. వుడు రైతమోము, వదులుగానున్న జడ, తెలరంగు అంశాపై పల్లని నీల్లు, వల్వెట్, లేతగులాబి కలర్ జాకెట్, మెడలో తళతళ మెరిసి తెల్లపాడుల కెస్టెన్, చిటువపుతో తొణికిసలాడే పెదాలు, పూర్వమైన కపోలాలు, జ్యోతిర్ని కాంతలు వెదజలే నేత్రాలు... ఆమెయొక్క అన్ని హంగులూ ఒకే ఒక్క చూపుతో గ్రహించాడు యువకుడు. వెంటనే తన నీట్లకి వచ్చి హర్వొన్నాడు.

ఆమె హరిణములా బెదరచూపులు ప్రదర్శిస్తూ "మేమింతుంది. మీ వర్మి కన్ లేకుండా వున్నాక తీశాను" అంటూ ఇచ్చి వేయబోయింది.

"ఫరవాలేదు చదవండి. వ్యతికలపై మీ వుంటే అభిమానంకొద్దీ అలా తీశారు." అన్నాడు యువకుడు.

"వత్సనీత హృదయుడు" అనుకొంది అరుణం.

"కరుణంగారి కథలపై మీ అభిప్రాయ

మేమిటి?" యువకుణ్ణి మాటిగా ప్రశ్నించిరామె.

"ఆ వ్యతికలో చదవండి మీకే తెలుస్తుంది. పరితల వలచే రచయితలకు వరహం అంటూ వివిధ పాత్రలు తన కిచ్చిన అభిప్రాయములను సంపుటికరించి "కృతజ్ఞత" అనే కథానికగా చిత్రించారు కరుణంగారు. ఆరని కథలపై ప్రత్యేకంగా నేనిచ్చే అభిప్రాయమేమీ లేదు. విశ్వాన్ని వేయకండ్లతో విమర్శించి కరుణంగారు "కథలు రాస్తారు. నమాజంలోని వ్యక్తులయొక్క వివిధ సమస్యల ప్రతిరూపాలే ఆరనికథలు. ఆరన్ని పొగిడి చెప్పడం నా కిష్టంలేదు. తెలుసుకోవాలని వుంటేవల ముంటే వ్యతిక చదవండి," అన్నాడు యువకుడు. "కృతజ్ఞత" కథలోని పరితల పేర్లలో తనపేరు కూడా ఉంటుందేమోనని కళ్లు పెద్దవిచేసి చూసింది అరుణం!

"... ..వ్యతిక వ్యాసంగంలో నాకు వరియమైన మిత్రుల సంఖ్య వేలకంటేరంగా వుంది. ఇటీవల ఒక్కగానొక్క మిత్రురాలు మాత్రం నాకు తారసపడింది. నా హృదయసామ్రాజ్యానికి అధినాయక కావాలని కాంక్షతో ఆమె నాకు లేఖ రిఖించింది గ్రహించడానికి నా కెంతో నేపు వట్టలేదు. లేటతెనుగు వదాలతో, ఆమె కర్రమయే నీలిగా, ఆమెను సంకల్ప పరచాలని పద్మరూపేణా సమాధాన మిచ్చాను నేను కొని; నా ప్రయత్నం విఫలమయింది. ఆమె నా పద్యాన్ని అంత

* రాగంతో తర్కించకుండా ఆపారం ఘోషించింది. అది కైఫీత్యానికి వారి తీసింది. రెండవ లేఖలో మీ కరికి నేత్రానికి అంటూ నన్ను ప్రశ్నించింది. ప్రభావ చారిగా నన్ను నేను నాకరికి పేరు ఏమని చెప్పేది? ఆలోచించాను. నా ప్రియరూపి పేరు "సంధ్యారాగం" అంటూ వ్రాశాను. పాపం! సంధ్యారాగమునపేరు తన నేడునకు వర్తాయపడమని గ్రహించలేక నాకు అంతటితో లేఖలు వ్రాయటం మానుకొంది అరుణం....."

"ఆర! ఇందులో నా నురించి కూడా వ్రాశారు." ఆనందో దీక్షంతో అనేసింది అరుణం. తర్వాత మళ్ళీ నీడువడిపోయింది.

"ఏమిటి? మీరు అరుణంగారా?" అంటూ ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించాడు యువకుడు.

"నా పేరు మీకేలా తెలిసింది?" అంటూ అనివే కిలా ప్రశ్నించింది అరుణం.

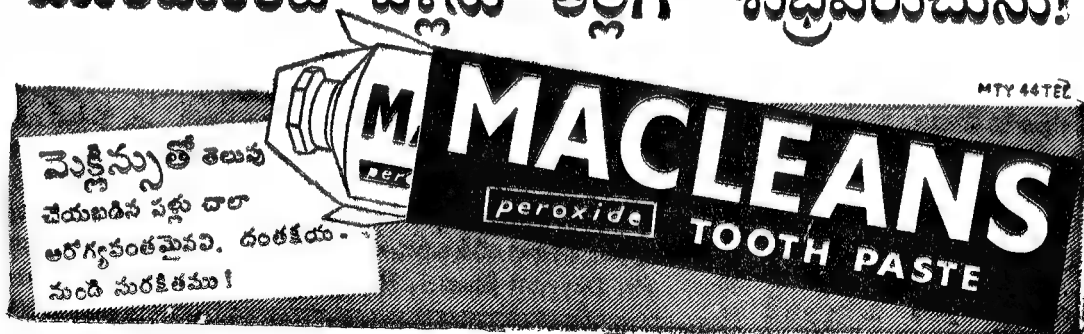
"సంతోషంతో ప్రపంచాన్ని తురచి పోతున్నట్లున్నారు. కథలో పది మంది స్త్రీలున్నారు కనుక నా మీ పేరు తెలుసుకోలేక పోదానికి ఆ కథలో మీ నురించి వ్రాశారని మీరే చెప్పారు. అందులో ఉన్న ఒక్క స్త్రీ అరుణం మాత్రమే. కనుక మీరు అరుణంగారని గ్రహించాను."

ఆరని జవాబుతో తన తప్పు తెలుసుకొని తలదించుకొంది అరుణం! అంతే మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు—

"ఇంతకీ కరుణంగారికి కరికి ఉంటుందా? అనుమానం మీ కెందుకు కలగారీ?"

సమాధానంగా కరుణం వ్రాసిన వక్ర లేఖనంతా వినిపించి తన అనుమానాన్ని వ్యక్తపరచింది అరుణం. ఆ యువకుణ్ణి

మెక్లీన్స్ ను యింతకు ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

మారు చిన్నగా చిన్నగా నవ్వి విన్నవన్నాడు.

“ఎందుకు నవ్వావు?” ప్రశ్నించింది.

“మీ అమాత్యకరకు” జవాబిచ్చాడు.

“అందులో నేను పాల్గొనినదే ముంది?” మళ్ళీ ప్రశ్నించింది.

“చాలా వుంది” అతని సమాధానం.

“ఏమిటనీ?” మళ్ళీ ప్రశ్నించింది.

“తలుపు కావల కలిగి అంటే మీకు అనుకొన్నట్లు “ఇల్లాలు” అను అర్థం వస్తున్నది. కానీ, తలుపు తలుపు కావల కలిగి అంటే ఆ అర్థంరాదు.” అన్నాడు.

“నువ్వీ?” అతనితో ప్రశ్నించింది.

“తొందరపడినందుకే చెబుతానువుండండి. తలుపులు అంటే కొరికలు. కొరికలతో తలుపుల కావలనున్న కలిగి ఎవరో తెలుసుకొనుటకు మెడమెట్ల మీద వెయ్యండి. ఇంకా అప్పుకోలేరా? అ కలిగి అతని “నువ్వన్న” అని తెలుసుకొండి. తన మనస్సు చెబితే మీకా ఉత్తరం వ్రాశారు కరుణంగాను. మీకు సులభంగా ‘తలుపు’ అర్థమయ్యేందుకు తలుపు అనుచోట లాతర్యంత అర్థమన్నాడు. అయిన రాసి వుండవచ్చును...”

“ఔను. రాశారు. నాకు జ్ఞాపకముంది”

“అరసున్నా ఒకప్పుడు నిండు గున్నావలె అరమిస్తుందని మీకు తెలుసు ననుకొంటాను. ‘తలుపు’ ‘తలుపు’ అవుతుంది. ‘తలుపు’ అనగా ‘కొరిక’ అని సులభంగా మీరు గ్రహిస్తారని కరుణంగా అరసున్నా పెట్టి వుంటాడు.”

అతని సమాధానానికి సంతోషి చెందింది అతనిం. ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచింది. “నేనెంత తెలివితేటలను చేశాను” అంది.

“అయినా ధరవారేదు. విచారించకండి”

అన్నాడు యువకుడు.

“ఏం?” అరుణం ప్రశ్నించింది.

“అతని కింకా పెరి కా లేదు.”

అట్లా క్లిష్టో సమాధాన విచ్చాడు.

“అయితే?”

“అయితే, గియితే ఏమీలేదు. మిమ్మల్ని తప్ప మరెవ్వరినీ ఆయన పెళ్ళి చేసుకోడు.”

“వాళ్ళూ కథ తెలుసుకొన్నాక కట్టు బిటకరిస్తాడేమో ఆ పెళ్ళి కొడుకు?”

“కారణం?”

“తగిన సంస్కారం చూపలేక.”

“అతని విషయంలో మీరు చాలా పొరవకుతున్నారు. జాతి, సుత, కాళా విభేదాలానవకు లేవు.”

“లేక పోవచ్చు.”

“విధవా వివాహం చేసుకోదానికై వా ఆయన చెబుతున్నాడు.”

“పోనీమీరూమీరూరా? లేక నేక్కిరిస్తున్నారా? ఆయన విషయాలన్నీ మీకెలా

తెలియాలి? అనవలసిన ప్రశ్నించింది అరుణం.

“ఆయన వా సహోపాధ్యాయుడు. మీకు తెలుసువలదు మరిగా ఆర్థిక పోతే ‘కోట్ల కోట్ల’ అని తెలుసుకోండి.

అతని జవాబులో తనపై కొద్దిపాటి వ్యంగ్యం వున్నా పరిశీలనలపై లోంగి ఏమీ అనలేకపోయింది అరుణం.

“మీదీ ఆయన ఊరేవా?” అంటూ మళ్ళీ ప్రశ్నించింది.

“అనుమాన నివృత్తికోసం శిష్యుడంటు ప్రశ్నిలు చేస్తున్నారు. మీపై ఉండే అభిమానం కొద్దీ వాకు తెలిసినవిషయం చెప్పి నందుకు వాగానే పరాధనించి నన్ను క్రాంతి ఎగ్జామినేషన్ చేస్తున్నారు.” నటనా పటిమతో కూడిన చిలుకొసం ఆతని, నేత్రాలలో దౌర్భేదికమయింది.

“క్షుణ్ణంపండి. ఏదో తెలిక ఆశీర్వాదం. తమపట్ల నేను అపారం చేసుకొన్నందుకు నన్ను క్షమించమని కరుణంగా కోరే చెప్పండి ఆతని కరుణదానీని కావలమే వా పరితూర్ణ నాంధ్రుని చెప్పండి. వా ప్రేమపూర్వకమైన ధన్యవాదాలను తెలియజేయండి. త్వరలోనే జాలు వ్రాస్తున్నానని చెప్పండి.”

“మీకెందుకీ తొందరందీ? ఇంతకీ వాకు మీ కానుకమిటా చెప్పండి.” నవ్వుతూ యువకుడు ప్రశ్నించాడు.

“వా పెళ్ళికొడుకులందా రండి. అప్పుడు మీకు మంచి కొనుక ఇస్తామని చెప్పండి.”

“నేను లేకుండా మీ పెళ్ళి జరుగదు తెలిసింది. బండి విజయనగరం వచ్చిందండి.

వాకిక్కడ చాలా వసులున్నాయండి. వస్తానండి.” అంటూ యువకుడు బండి దిగి పోయాడు. రెండుమూడుపాళ్ళ వెనుదిరిగి చూశాడు. అరుణం తన వేపే చూస్తోంది. ఆ చూపులలో “నేను చెప్పినవిషయాలు భురచి పోకండి” అను భావం పొంచివున్నదని గ్రహించాడు. కొద్దిక్షణాలలోనే అతడొక మెచ్చి పథానికి దూరమయ్యాడు.

5

అరుణం గజపతినగరం నుంచి విశాఖపట్టణం వచ్చేక అన్నయ్య కృష్ణరావు మునిముసి పసిడివత్తుల నోలికినూ ఒక ఉత్తరాన్ని ఇచ్చాడు. ఆ ఉత్తరము చదివిన ఆమెకానికి సిగ్గు, భయము, సంతోషము, ఆశ్చర్యం అన్నీ ఒక్కక్షణంలోనే యేర్పడినవి.

తేదీ 5-11-56

ప్రియమిత్రుడు కృష్ణరావు.

ద్రోణరాజు దయాకరరావు వ్రాయు లేఖ.

చాలకొలమయింది మన ఇద్దరినీ నడుమ ఉత్తరాల వ్రాయుం లేదు. మళ్ళీ నీ చిన్న

చెల్లెలు అరుణం ధయల్ల నీకీ తేట వ్రాయు నలసి వచ్చింది.

చూడు!

కోగడ నీ కృష్ణ చెల్లెలు శేషకుమారికిచ్చి పెళ్ళి చేయనున్నాను. ఏ యోగం కలిగి వాళ్ళాంతరించానో చెప్పడానికి మీ అన్నయ్య రామాచార్య అంగీకరించడన్నావు. మీ అన్నయ్య ఏలూరుకు బదిలీఅయి వెళ్ళిన తర్వాత నీవు స్వతంత్రుడవయ్యావు. అందుకు విధర్పనం నీ విధవ చెల్లెలు అరుణం నక్కా లంకారకోళిక కావలమే. నీ సంస్కార గుణానికీ నేనెంతో అభినందిస్తున్నాను. మీ చెల్లెలు అరుణం నన్ను మనసారా ప్రేమించింది. వా నేను కరుణం అని నీవు గ్రహించి వుంటే, అటు నన్నలా ప్రేమిస్తుంటే తన భద్రమున్న వర్తకలే నీకు విధర్ప వాని మెచ్చు తెలుప్రయాణంలో నుండి కాక పూర్వం సుధద్రావులు మాట్లాడుకొన్నట్టుగా మేముమీరూ మాట్లాడుకొన్నాం. అయితే నేను అర్జునుడనని మీ సుధద్రుడు తెలిసిన పాపం. కుభసగ్గిప్రభం అనిపించాది.

త్వరలోనే నీవు కృష్ణరావు దరించాది. మీ అన్న రామాచార్య (బలరాముడి)కి యీ వార్త తెలుపకుండా సింహాచలం దేవస్థానంలో పెళ్ళిపన్నాహాలు రహస్యంగా జరిగి వాకు తంలివార్త వంటిను. నీ చెల్లెలి భావి భాగ్యదయానికి యీ విధంగావైవా తళుకరించు. జవాబు జరుగుదు.

జిల్లు

నీ మిత్రుడు-దయాకర

కలవరపడు స్త్రీలకు

“మమూరి” వాడని గుర్తువేసింది. మీ ఆరోగ్యం కోరించుమని చింతపడవకడం వెం (పాద) రు. 8/- (స్వేదర్) రు. 5/- (ఎకస్ట్రా స్వేదర్) రు. 3/- పోస్ట్ పేజింగుకు ప్రత్యేకం

Mrs. P. Deves, P.O. (AP) Calcutta-40. Stockists — (1) Indo Medical Supplies, 3, Paulisappan St., G. T. Madras; (2) L. M. Mukerji & Sons Ltd., 167, Dharamtoia St., Cal-13.

ప్రత్యేకం: హైదరాబాద్ & విజయవాడ.

విశ్వావధి

త్రివిధలో కొందరి పెదవులమీద పెకవంకర నత్తు చిందులు త్రొక్కుతోంది వాళ్ళ కనిపించుట వాళ్ళనుకూడా విప్పిరి చెబు తున్నాయి.

నిజానికి ఆపీథంతా చిన్న బోయింది. లలిత వాళ్ళ ఇల్లు చీకటిగూడులా ఉంది. లలిత తండ్రి కంఠువాను మునుకుగా కప్పుకొని కూర్చున్నాడు గదిలో. కత్తిపేటు వేసి నా పెద్దరుచుక్కలేకుండా అయిపోయింది ఆయన ముఖం.

ఒక్క క్షణంలో కరీరంలోని ప్రాణశక్తి వంతనూ సుంతే భయంకరవ్యాధి ఏదో అదం పతులిద్దరికీ పోక తనపనిని పూర్తిచెసుకొన్న ట్టుంది.

ఆదంపతులు నిస్సబ్దంగా కన్నీరుకారుస్తూ దుఃఖాన్ని అదుపులో ఉంచుకోడానికే బ్రహ్మప్రయత్నం చెబుతున్నారు. కాని అప్పుడప్పుడూ పెద్దగా ఏడ్వకుండా ఉండలేక పోతోంది లలిత తల్లి.

వాళ్ళకళ్ళు ఎర్రగాఅయి, వాళ్ళగొంతులు బొంబులుపోయి చివరకు వాళ్ళు శోషపోయి నట్లు ఆరోజుల్లా అలాగే పడిఉన్నాడు.

మైక్రోబా ఉదయమే లలితతల్లి తొలుతూ లేచి.

“తల్లీ ఎంతపని, చేకవమ్మా, అయ్యో, నీచిల్లతల్లీ!” అని నెమ్మదిగా అంటూ వెళ్ళి వెళ్ళి ఏమన్నూ పోలుతూ కుంపటి రాజేసి ఇంత కాఫీకాచి భర్తదగరకు తీసికెళ్ళిబ్రతు లాడుటం మొదలుపెట్టింది గడదస్వరంతో.

“లేచి కొంచెం ఈ కాఫీ తీసుకోండి” అంటూ.

లలిత తండ్రి నిన్నటికీ ఇవాళిటికీ చితంగా కూరిపోయాడు. ఆయనను నిన్నంతా వీడించిన జ్ఞానాదుఃఖమూ పూర్తిగా మర్చి పోయాయి. ఇప్పుడు ఆయన కళ్ళలో కన్నీరు లేదు; గొంతులో గాఢదగ్ధంలేదు; హృదయంలో ఆర్ద్రగ్రతలేదు.

“లలిత నాకడుపున పుట్టిన లేదనుకున్నా- త్తుట్టి నా ఏనాడో చచ్చిపోయిందనుకున్నా- ఇక నానివ్రనక్తి లేకదు” అన్నాడు.

కాకివాళ్ళన్నీ, విరక్తిని దృఢనిత పెయ్యటానికి సర్వశక్తిని ప్రయోగిస్తున్నట్లు కన పడ్డాడు. కాని, సఫలుడు కాలేకపోయాడు.

లలితతల్లి ఆ మాటలు వినలేకపోయింది. ఆమె దుఃఖం కట్టు లేంచుకుంది. భోదన ఏడుస్తూ అంది:

“అలాంటి మాటలు అనకండి, నేను విన లేను. రత్నం వంటివిల్ల, ఎంత తెలివితక్కువ పని చేసింది!”

“పరువు ప్రతిష్టా మంట కలిసిపోయాక ఈ బ్రతుకు ఇక ఎందుకూ?” కోపంతో కరీరం వణికిపోతుండగా గాలితో ఆరిచినట్లు అన్నాడు.

“అయ్యో, తల్లీ!” పెద్ద నిశ్వాసంతో లలిత తల్లి కంపించిపోయింది.

“నాకు బ్రతకే అనిలేదు—ఎవరికోసం బ్రతకడం, లలిత మనవిడ్డ కాకపోయాకకీ ఏ ముఖం పెట్టుకొని నలుగురిలో తల ఎత్తుకొని తిరగగలను?” స్త్రీల భోదన ఏదాడు.

“దురం ఆలోచించ గలిగితే ఇలా చెయ్యనే చెయ్యదు. మన లలిత మనకు తెలియనిదా చెప్పండి?” అలిదినంగా రాళ్ళు కరిగేలా వాటికోర్చే కంఠంతో అనునయస్తూ అంది.

చక్రవర్తి రంగస్వామి

ఎక్కడోవున్న లలిత తండ్రికళ్ళకు కట్టి నట్లు కనిపించింది, సుపరిచితమైన సదుభావో, వినయం, భక్తి, ప్రేమ, సహజ సౌకుమార్యమూ మూర్తీభవించి ఉన్నాయి. విషాదమూ, నిరాశా ఆవరించి ఉన్నాయి.

తల్లిదండ్రులమీదిభక్తి, భయమూ, భావ భూతి—పెద్ద కళ్ళలో కనిపిస్తూ ఉన్నాయి.

ఆయన హృదయం తిరుక్కుపోయింది.

“అమ్మో లలితా, అమ్మో, అమ్మో” అని పెద్దగా పిలిచాడు కన్నీరుతో—వణిపిల్ల వాడిలా, అతి వృద్ధుడిలా, సుందే పగిలి పోయేలా.

“ఈ కాలపు పిల్లలలో కనిపించే ఏ చిన్నలోపంకూడా నా తల్లిలోలేక! ఈ దుర్బల మనకర్మం అనుకోవాలి” అను మంటూ కళ్ళుమడుచుకుంటున్నాడు. కన్నీరు తరగటంలేదు.

తల్లి మనస్సు లలితయొడ—అనలు—కఠినం కానేలేదు. అసలు తనవిడ్డ తప్పకుండా ఉండడనే ఆమె నమ్మకం. తనవిడ్డ ఎక్కడున్నా నీతిగా నిజాయితీగా బ్రతకగలదనే ఆ తల్లి ధీమా. లలిత వివాహసమస్య పరిష్కరింపరానిది కావటంతో సంఘనియమాలంటే త్రత్యేక ద్వేష భావమేమీ లేని ఆమెకు

సంఘనియ అసహ్యం ప్రారంభమైంది. ఇప్పుడా అసహ్యం అవధులువాటి లలిత మీద పొంగిపొరిన మార్పు ప్రేమతోబాటు లలిత తప్పపనిచేసివున్నా క్షమించగలిగినంత దయతో ఆమె హృదయం తోణికిసలాడుతోంది. భర్తహృదయం ఒకసారి సంఘం వేపూ, ఒకసారి విడ్డవేపూ దుర్బలంగా ఉయ్యాల ఊగుతున్నా, ఆమె—కట్టుల దురాచారానికి బలైపోయిన తన విడ్డవేపే అచంచలంగా నిలబడిఉంది. కాని, తనవిడ్డ ఏది?

2

లలిత పెరిగినమస్య తలపెట్టి తల్లిదండ్రులను వీడించటం ప్రారంభించింది. తల్లిదండ్రు లిదరూ ఒకచోట కూర్చున్నప్పుడూ ఆలోచించేది తన పెరిగినగురించే అని లలితకు తెలుసు. తన పెరిగినమస్యను చక్కగా పరిష్కరించడానికి కొవలసిన ఆర్థికసామగ్రి వాళ్ళకులేదు. సరైన సంపాదనా, వయోరూపగుణాలూ కొరతపడ ఏ వరుసకీ ఎరిగి యెరిగి తనను ఇవ్వడానికి తల్లిదండ్రులు వొప్పుకోరు. తక్కువకట్టుతో దొరికే వరుసు తన కుటుంబాన్ని పోషించుకోలేని వాడుగా ఉంటాడనీ, అలాంటివాడిచేతిలో తనవిడ్డను పెట్టడం గొంతు నులమటమే అవుతుందనీ తన తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయమని ఆమెకు తెలిసిపోయింది.

తన పెరిగి వాళ్ళ ప్రాణాలను కప్పగలేనే ఇంత గడ్డు సమస్యగా పరిణమించడం లలితకు చాలాభయాన్ని కలిగించింది.

చిన్నతనం నుంచి కల కల లాడుతూ, చిటికెలా వానతూ, హంసలా మలుపుతూ పుంతే లలితకు దిగులుపట్టుకుంది. రోజులు కుఖంగా గడిచటంలేదు మనస్సుకు ఉత్సాహం లేదు. చెయ్యకలసిన పనిలేదు ఎక్కడికీ వెళ్ళటం, రావటం లేదు. స్నేహాలు లేవు.

ఎటుచూచినా ప్రపంచం తనను ఎందుకో పరీక్షిస్తున్నట్లు, వంక పెట్టడానికి సమయం కోసం చూస్తున్నట్లు కనపడేది తనను బురద లోకి లాగటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు కనపడేది.

తన అలంకరించుకోకపోయినా స్త్రీత్వం ప్రసాదిస్తున్న అందవందాలు దూపురేఖలను తీర్చి దిద్దుతున్నట్లు అనిపించేది. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ తనలో ఏదో క్రాంతినం,

వికాసం, పరిమళం ఏర్పడుతున్నట్లు తోచి తనచేతు తాను చిత్రంగా చూచుకొనేది.

ఏపనిలేని లలితకు ఎన్నో చిత్రమైన ఆలోచనలు, కోరికలు, ఆకలు మొలకలైతేవి. ఒక్కసారిగా మళ్ళీ నిరాశా, విచారమూ, తల్లిదండ్రులనివాడి జాలీ నల్లని మేఘాలుగా ఆమె మెదడును ముసురుకొనేవి.

ఒకసారి యావనం తెస్తున్న ఆకలూ, కోరికలూ నిండిన తిన్నని చెన్నెలబాటా, ఒకసారి దారిద్ర్య భీతి, నిరాశాతెచ్చే చీకట్లు అలముకొంటున్న అంతులేని వంకరల బాటా ఆమెకళ్ళకు లీలగా కనిపిస్తూ ఉండటం అలవాటైపోయింది.

3

లలిత తండ్రి దుర్బలంగా క్రుంగిపోతున్నాడు. “పేరు ప్రతిష్ఠలు” అంటాడు. “మానాభిమానాలు” అంటాడు. “బ్రతుకు నవ్వులపాలై పోయిందంటాడు. తాను బ్రతకటం ఎందుకని ప్రశ్నించుకొంటాడు. సంఘం తనను చచ్చిపోనివ్వనట్లు విసుక్కుంటాడు—తాను బ్రతకటం చచ్చిపోవటం సంఘం చేతిలో ఉన్నట్లు! తన చేతిలో లేనట్లు!!

ఆయన అత్యయమైన అమూల్య పదార్థాన్ని పోగొట్టుకొన్నట్లు, వివిక సర్వస్వాన్ని పోగొట్టుకొన్నట్లు పిచ్చివాడై పోయాడు. ప్రాణాధారమైన ఘుఘ్రి రక్త వాళమేదో బద్దలైపోయి విలవిల బాధపడి పోతున్న ప్రాణిలా ఉన్నాడు.

కాలచక్రం మామూలుగా తిరుగుతూన్నా లలిత తల్లి దండ్రులు అటు చూడటంలేదు.

ఒకరోజు పోస్టు బంట్రోతు వచ్చాడు. అతని చేతిలోవున్న కవరుమీద ముత్యాల లాంటి లలిత దస్తూరి మెరసిపోతోంది.

లలిత తల్లి తీసుకుంది. కవరు చించి జాబును తీసి చదవటం మొదలుపెట్టి ఒక్కక్షణంలో పూర్తిచేసి సంతోషంతో విప్పారిన ముఖంతో, ఆనందం నిండిన కంఠంతో అంది జాబును భర్తకు అందిస్తూ.

“లలితా, వాళ్ళ దామూ వివాహం చేసుకున్నారట, చూడండి.”

చేతులు వెనక్కుపెట్టి పచారచేస్తూఉన్న ఆయన విషాదమానాన్ని భంగపరచలేదు.

“మీ దంతా వట్టి పిచ్చి! ముందు ఈ జాబును చదవండి—తరువాత ఆలోచిద్దురుకాని” అంది చిరునవ్వుతో.

“ఏమిటేం?” అన్నాడు మెత్తపడుతూ.

“చెప్పటం కాదుగానీ, జాబు చదువనా?” అంటూ చదివింది—మార్పులేమీ, పత్ని స్నేహం, మహదానందం మూడూ కలిసినప్పటి మధుర్యం కంఠధ్వనిని విన్నతూ ఉండగా.

“.....లలిత నమస్కరించి వ్రాయు విన్నవములు.

నన్ను అల్లారు ముద్దుగా పెంచిన మీకు నావల్ల గుఱుమూ కాంతీ లేకుండాపోయే ప్రమాదం వచ్చి పడిందన్న భయం నన్ను ఆవరించింది. నా బాధనుండి మిమ్మల్ని విముక్తులను చేద్దామని—ఏ ఆంధ్ర మహిళా సభనో ఆక్రయిద్దామని లేనిదైర్యం తెచ్చుకొని బయలుదేరాను. ఎలాగో రైలులో కూలబడ్డాను.....

కన్నీళ్ళతో దూరంగా వెలిపోయే విడ్డనే కాకుండా, విడ్డను పోగొట్టుకొన్న దుఃఖంలో మునిగివుండే తల్లిదండ్రులను కూడా గుమానం క్యారంగా వెలుపెట్టి వెక్కిరిస్తుందని నాకు తెలియకపోలేదు! ఈ ప్రపంచం ఏదైనా చెడ్డమాట—మీ విడ్డను ఆరోపి—ఆంధులో ఏమీ న్యాయంలేదనీ, మీవిడ్డ మీకు కళంకం తెచ్చేవిధంగా ప్రవర్తించలేదనీ ప్రమాణించేసి చెప్తున్నాను.

కట్నం ఒకపక్షానికి స్వార్థ సంబంధమైనదీ రెండవపక్షానికి ప్రాణాధారమైనదీ అయింది. ఈ దురాచారం పోవాలంటే ముఖ్యంగా వధూవరులలోనూ, వాళ్ళ పెద్దలలోనూ పరివర్తనం రావాలి...

అద్భుతవశాతు రైలులో మామయ్యగారి ‘దామూ’ కనపడారు. నన్ను ఆశేక ప్రశ్నలుచేసి నాపరిస్థితిని తెలుసుకున్నారు. నాయందు సానుభూతికలిగి నన్ను వివాహ

మాడతానని చెప్పి, పెద్దలవల్ల ఏ ఆటంకమూ కలగకుండా ఉండటానికై—వెంటనే నన్ను వివాహమాడారు సాహసించి.

మీ ఆశీస్సులూ, దయా మాకు క్రితాను రక్షగా నిలుస్తాయని మాకు తెలుసు.

నేనూ, మీ అల్లుడుగారూ శత్రు రాత్రి బండిలో వస్తున్నాము.

మీ చిట్టి తల్లి,
లలిత.

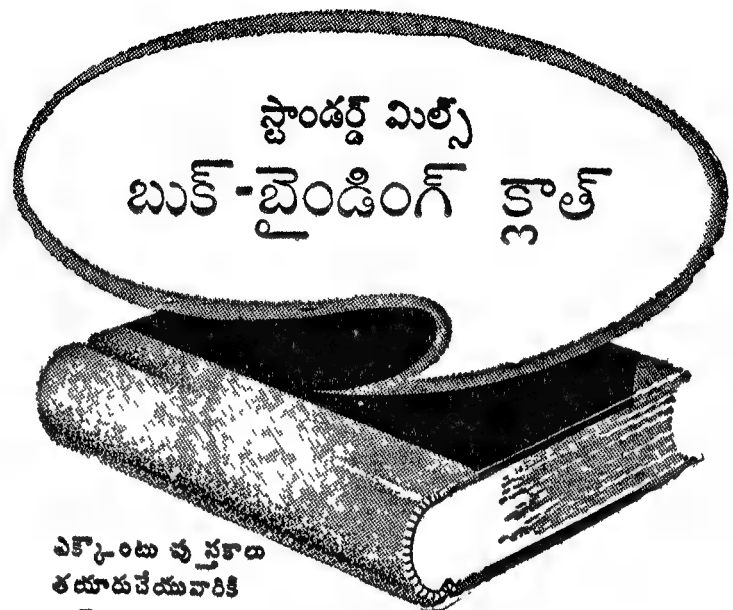
ఈ జాబును వింటూండగా ఆయన ముఖం లో! జీవకళా, కిరీంలలో! ప్రాణకీర్తి ప్రవేశించాయి.

నవ్వుముఖంతో “పిచ్చి తల్లి ఎంతవని చేసింది!” అని ఆశ్చర్యంతో సగం నోరు తెరిచి భార్య కళ్ళలో! చూస్తూ ఉండి పోయాడు.

* * *

మరోజు లలితా వాళ్ళ ఇల్లు కలకలలాడుతూ అపీధికంకతూ ఎంతో శోభను తెచ్చింది కారణం, లలితా, దామూ రాత్రి బండిలో వచ్చారు. ఆ నూతన దంపతులు ఆయింటికి వింత శోభను వెంటపెట్టుకొని తెచ్చారు. లలిత తల్లిదండ్రులు ఆనందాతిశయంతో ఏపని చెయ్యటానికి తోచక మాతురివేళూ, అల్లుడివేళూ విచిత్రంగా చూస్తూ ఉండిపోయారు.

అపీధిలోని కుర్చీ కుల ముఖాలమీద నల్లని నీడ వేలాడింది.

ఎక్కంటు వున్నకాల
తయారుచేయువారికి
ఐక్ బైండింగ్సు.ప్రింటర్స్,కు,

ది స్టాండర్డ్ మిల్స్ కో. లిమిటెడ్. న్యూ బ్రాండ్ రోడ్, కొంఠాల 28.

అనుంప్రేక్షకార్థిత్వము

పంచమ అధ్యాయము

మంగలి తరహా తెలియక సలహా
తెంగలిపై నిలిచినాను!
ప్రాజ్ఞులు రాజ్య ప్రాప్తిని గాగరరు,
తెన్నుల నూటల కొను!

ఎన్ని హస్తములు
ఎన్ని మస్తకము
లున్నవి మగధా
వకు?

తలకాయెకటో,
చెతులు రెండు
కలవో రమచో
నాకు!

శిరములు రెండు
కరములు నాలుగు
వరముల నడుగుము
పొమ్ము

అన్ని దేశికే! మోహ
బరువుగా?
ఉన్నవి నాలుగు
తెమ్ము

వెనుకాక మగ్గం, ముందాక మగ్గం
దినముకు బట్టలు రెండు
నెత్తనసి చెనెత్తకు నెద
నెత్తవు కాగల పోయి!

బాలాబాగుండనుకుని బాలా
సాత్రై పోయిన సాత్రై
అడవికి మళ్ళీ రయమున వెళ్ళి
అడిగెను యక్షిని వరము

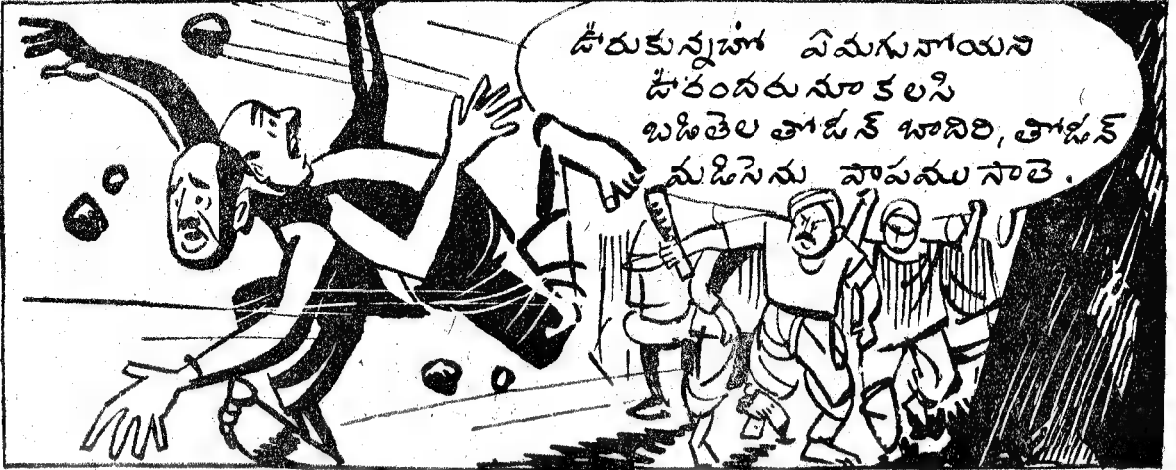
కారుట తానో కారిన ఘోరా
కారము సాతెకు కలిసె

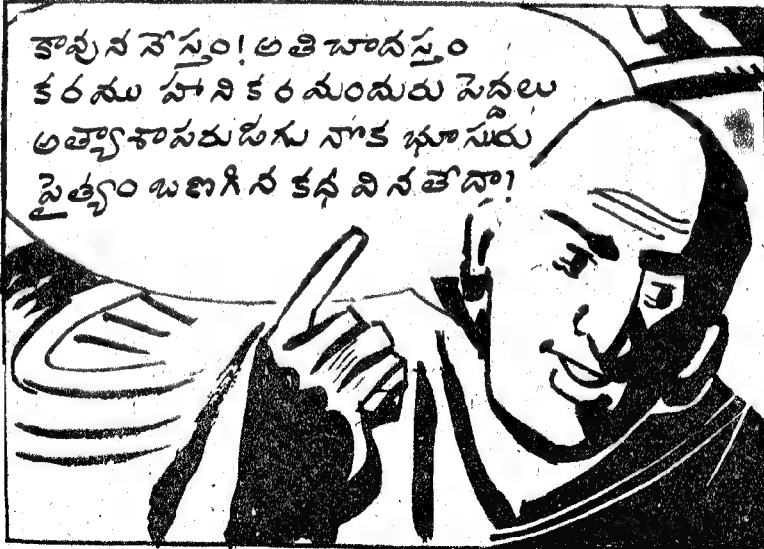
భూతము లాగా ఆతడు రాగా
భీతి తాడ సరికింఁగె
ననుజుడా, ననుజుడా, దివిజుడా
తెలియక
జనములు తికమక పడితి

దోరుకున్న హా ఏమగునాయిన
దోరందరు నూ కలసి
బుడితెల తాడున్ బూదిరి, తాడున్
మడిసెను హాపము సాతె.

కావున నొస్త్రం! అతిబాదస్త్రం
కరము హాని కరముందురు పెదలు
అత్యాకాపరుడును నాక భూసురు
పైత్యం బురిగిన కథ వినతాదా!

ఎవరా భూసురుడు?
ఏమా
కథ?

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

కనుక్కుని ఓసారి రాజమండ్రి వెళ్ళిందని విమాతుండ్ చూడాం.”

“మరి పాలెం వాళ్ళకేం సమాధానం చెప్పాలి?”

“సమాధానానికేముంది? అందాకా ఏదో వంక పెట్టి రాజమండ్రి సంబంధం వదిలితే నిజం చెప్పొచ్చు.”

“ఆ రాజమండ్రి వాళ్ళకి ఆస్తీ అదీలేదని విన్నానే. దానికోసం, చక్కని సంబంధం వదులుకోటం దేనికి? దాని నుంచి చెడ్డ మనకి తెలియాలి? ఇక దానిష్టమే? వీసమేతు ఆస్తీలేనివాడైతేనుకు చెడుకోవాలనుకొంటూందంటే? నాకు చస్తే యిష్టంలేదు. అలాంటివారూ అని ఏమనుంది తర్వాత. ఆ బాగా ఆ లో చిం చు.” అన్నాడు భద్రయ్య కూతురికి మంచి చెయ్యాల్సి తలంపుకొద్దీ. అన్నపూర్ణమ్మ కాస్తేపు పూగుకొని—

“అవు ననుకోండి. ఇక దాని కిష్టం లేనప్పుడేం చేస్తాం? ఎవరికెంత రాసిపెట్టి వుంటే అంత” అంది.

“అంతే సంతానా? సరేతే. కోజులు నెత్తికొచ్చేస్తున్నాయి. ఏ సంగతి తొందరగా తేల్చుకోటం మంచిది” అంటూ గబగబా భోంచేసి చెయ్యి కడుక్కొని చావిట్లో కెళ్ళిపోయాడు భద్రయ్య.

తర్వాత అన్నపూర్ణమ్మ, అననూయ, వదిన, భోజనాలకి కూర్చున్నారు. కాస్తేపటికి భద్రయ్య లోపలికొచ్చి భార్యచేతిలో వుత్తరం పెడుతూ “నేను రాజమండ్రి వెళ్ళిపోనుగాని, యీ వుత్తరం వీరిగాడితో పాలెం పంపు “అని వుత్తరం యిచ్చి బతుట కెళ్ళిపోయాడు. అన్నపూర్ణమ్మ ఆ వుత్తరాన్ని కోడలి చేతిలో పెడుతూ, “ఏం కాకాకో చూడాం. చదవమూ” అంది. కోడలు కాంతి వుత్తరాన్ని ఎడం చేస్తో పట్టుకొని చదివింది. అననూయ తలవంచుకొని అన్నం తింటూ వింటోంది.

“క్రియత వారాయణయ్య బావగారికి, మీ డేముములు తెలిసినవి. ఇక్కడంతా డేముము. చిరంజీవుల వివాహ విషయమై ఖాయపర్చుకోటానికి, ఎల్లుండి గాజో తున్నామని వ్రాశారు. సంతోషం. కాని అనుకోని అటంకాలు సంభవించుటవల్ల ఎల్లుండి వీలుపడదని తెలియజేయవలసి వచ్చి నది. త్వరలో సమయము చూచుకొని కలుసు పంపెదము. చిరంజీవి రామారావు నడిగినట్లు చెప్పగలరు.

ఇంతే సంగతులు.

భద్రయ్య:

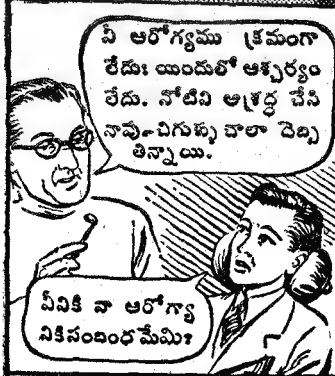
అనిచదివి వినిపించింది కాంతి. “బాగానే వుంది. ఎప్పటికీ జరుగుతుందో చెప్పలేం నుమా! అయిపోవలసిన సంబంధం తిప్పటం నాకు బాధగానేవుంది.” అంది అన్న

“మీ దంతముల జొగ్రత్త పర్చండి!”

విజ్ఞానము దంత వైద్యుడు అది యెట్లో మీకు తెల్పును.

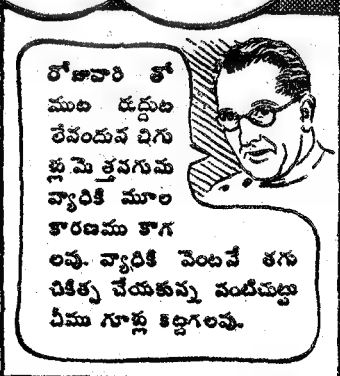

రోజువారి “విజ్ఞానము” టూత్ బ్రష్ బ్రష్ కో తోముట మీ కోరికగా గ్యానికి ఎంత మంచిదయినదియు మీకు తెలియకపోవచ్చును. ఉదాహరణకు యావత్తువానికి, ఉపేక్ష చేయుటవలన కలిగే భయంకర పరిమాణాల కొంచెము కూడా తెలియదు.

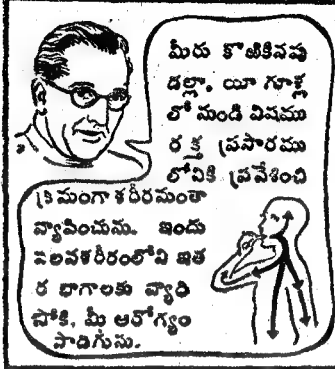

ఏ ఆరోగ్యము క్రమంగా లేదు: యిందులో ఆకర్షణం లేదు. నోటిని ఆకర్షణ చేసే నావ్చు-చిగుళ్ళు చాలా దెబ్బ తిన్నాయి.

ఏమిటి నా ఆరోగ్య వికసంబంధమేమి?

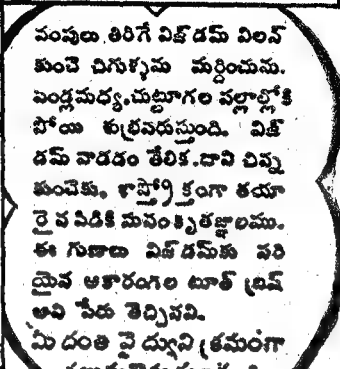

రోజువారి తోముట దృఢుల లేనందున చిగుళ్ళు మెత్తనగును వ్యాధికి మూల కారణము కాగలవు. వ్యాధికి వెంటనే తగు చికిత్స చేయకున్న పంటిచుట్ట వీము గూర్త కట్టగలవు.

మీరు కొటికినపు డల్లా. యీ గూర్త రోముండి విషము రక్త ప్రసారము రోచికి ప్రవేశించి

క్రమంగా కఠినమౌత వ్యాపించును. ఇందు విలవకరింబోవి ఇతర భాగాలకు వ్యాధి సోకి, మీ ఆరోగ్యం హరిగును.

పంపులు తిరిగే విజ్ఞానము విలవకుండా చిగుళ్ళను మర్చించును. పండ్లమధ్య, చుట్టూగల పల్లొల్లోకి సోయి కుర్రవదస్తుంది. విజ్ఞాన వారదం తెలిక, దాని రిన్నుకుంచెత్తు. శాస్త్రోక్తంగా కయారైవ ఏదికి మనంకొరకలము. ఈ గుణాలు విజ్ఞానము వరియైన ఆకారంగల టూత్ బ్రష్ అని పేరు తెల్పినవి. మీ దంత వైద్యుని క్రమంగా కలుసుకోమనుండండి.

Wisdom

ఎక్కువ ముచ్చిక గల టూత్ బ్రష్

★ అనసూయ అనూయ ★

పూర్వమే బాధపడుతూ. "అఖిరి! అనసూయమే జేసింది. ఏం? అనసూయ! మీ ఆయన అంతెందంగా వుంటాడా?" అంటూ వేళాళాకమాడింది కాంత అనసూయని. అనసూయ త లాంచుకొని భోంచేస్తూ ముసిముసిగా నవ్వుకొంది.

అనాడు రాజమండ్రినుంచి పెళ్ళిదూపులకు వస్తారని భద్రయ్యగారింట తాదావిడిగావుంది. రాబోయేవారిని సత్కరించటానికి భద్రయ్య ఏర్పాట్లన్నీ పెద్దపెట్టున చేయించాడు. అనుకోన్న సమయానికి పెళ్ళికొడుకు చంద్రం, అతని తండ్రి పద్మనాభయ్య, వారితరపు చుట్టాలింకా యిద్దరు వచ్చారు. భద్రయ్య వారిని గోడుకొచ్చి చాచిట్లో కూర్చోపెట్టాడు. టిఫిన్లు, కాఫీలూ అయ్యోక అనసూయని చాచిట్లో పరిచిన తినానీమిన కూర్చోపెట్టాడు. అన

సూయ ముసిముసిగా నవ్వుకొంటూ, వారవారగా చూస్తూ కూర్చుంది. పెళ్ళికొడుకు తరపువాళ్లు ఏదో రివాజాప్రకారం, అమ్మయిని అడగవలసినవి అడిగాడు. తర్వాత అనసూయ లేచి వయ్యారంగా లోపలికెళ్ళిపోయింది. కాస్తేపాగి భద్రయ్యగారి తరపుమనిషి ఒకాయన "అమ్మయిని చూచుకోటం విపోయింది కట్టుం విషయం కూడా ఏమీ ఆలోచించ నక్కర్లేదు. అమ్మయికి పడకరాల సుత్తేతం వప్పజెపుతారు. ఆపైన మిగిలిన, లాంఛనాలన్నీ యధావిధిగా జరుపుతారు. మీ అంకికారం తెల్పండి మరి" అన్నాడు పెళ్ళిపెద్దల్ని చూస్తూ. "పడకరాలే!" అని లోలోపల ఆశ్చర్యపోతూ, "సరేనండి. ఇంటికెళ్ళాక వ్రాస్తాం. ఇక వస్తాం మరి" అంటూ లేచాడు పెళ్ళికొడుకు తండ్రి పద్మనాభయ్య. మంచిది ఏసంగతి తొందరగా తెల్పండి. రోజులు మీద కొచ్చేస్తున్నాయి" అంటూ భద్రయ్యగారు, ఆయనతరపు మనుషులూ పెళ్ళివారిని పక్కపూరి నేపనవరకూ సాగనంపి వచ్చారు.

ఈవార ఆపరేటూర్లో పొగలా వ్యాపించిపోయింది. "రాఘవయ్యకి, భద్రయ్యకి పోటీపడిందని" ఆశ్చర్యపోయారంతా. "రాఘవయ్య సంబంధం యిద్దంలేక పోవచ్చే, యింకో సంబంధం చూచుకోటాని కొచ్చారుగాని, లేకపోలే వస్తారా? ఇక రాఘవయ్య వాళ్ళింకా ఆక వదులుకోవచ్చు" అన్నారు కొంతమంది.

"పడకరాలిచ్చే భద్రయ్య సంబంధం వదిలి పెట్టుకొని, ఏదో ముష్టికట్టుం వప్పజెప్పే రాఘవయ్య సంబంధం చెసుకొంటారా? అల్లే, రాఘవయ్యకట్టడ పోటీపడగలడు భద్రయ్యతో" అనుకొన్నార కొంతమంది. "ఇదంతా అనసూయ పట్టడలేనట. కలిగిన వాళ్లు కాబట్టి ఏం కోరినా తీరుతుంది. పాస్. ఆ కారడకి కావలసిన సంబంధం కాదా యిది?" అనుకొన్నార కొందరమ్మలక్కలు. మొత్తానికి పూరు పూరంతా యీ గొడవకి, అట్టుడికినట్టుడికి పోయింది. రాజమండ్రినాగ్గి దగ్గర్నంచీ ఎప్పుడేవార వస్తుందోనని ఎదురుతెస్తులు చూస్తున్నారంతా. ఆ పూరి పోసుమాస్తరు కూడా టపారాగా నే, రాజమండ్రి నుంచి వచ్చిన పుత్తరాలకోసం వెలికివాడు.

కారడేనాడో ఆక నిరాశ చేసుకుంది. రాఘవయ్య ఇతర సంబంధాలు చూడసాగాడు. అనసూయ, ఎప్పుడూ చంద్రం అందాన్నే తలుపుకొని మురిసిపోతూ వుండేది. ఒక్కోసారి మనస్సు కింకంచి "వా

కంటే అందంగా వుండే కారడని చూసేసి, నన్నెందుకు చెసుకొంటారు?" అని లోపలనుకోబోయి పెకనేస్తే, వదిన పక్కనుండే చిన్నగా నవ్వుపడకరా లిస్తున్నాంగదా?" అనేది.

కారడ ఏమనుకొంటాందో తెలుసుకోవాలని వుండేది అనసూయకి. ఓసారి మాటల సందర్భంలో వంటరిగా వున్నప్పుడు చిన్నినడిగింది. అనసూయ "కారడే చేస్తోంది" అని.

"నీ మీదకి పోటీకిమాత్రం రాదులే. వాళ్ళబాబు గడించలేదుగా మీ బాబులూ" అంది నవ్వుతూ చిన్ని.

"న్నేహీతురాల్ని వెనకేసు కొస్తున్నావ్ గాని, గడించులో ఏముంది? అదృష్టంలో వుండిగాని, పుణ్యంకొద్దీ పురుషుడు" అంది అనసూయ గర్వంగా. చిన్ని కాస్త ఆశ్చర్యపోయి "నీ అదృష్టం మాత్రం యింకా తెలిలేదుగా. ఏం జవాబొస్తుందో!" అన్నది.

అనసూయ ఓసారి చిన్నగా నవ్వి "నీ కింకా అనుమానమేనా? పోనీలే ఆ కబురూ తెలుస్తుందిగా లేపో, మాపో. నాకు బాగా నమ్మకముంది. పెళ్ళి చూపుల్నాడు అతను నా చేపెన్ని సార్లు చూశాడో నీకేం తెల్పు? ఇంకా ఎందుకుగాని అతన్ని కారడ మర్చి పోవటం మంచిది అంది సగర్వంగా. చిన్ని మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయింది.

అందరూ ఎదురుచూసే రోజు రానే వచ్చింది. రెండు కవరు పట్టుకొని పరుగెత్తుకొచ్చాడు పోస్తుమాన్ భద్రయ్యగారింటికి. అప్పుడే భోంచేసి చాచిట్లో పడుకొన్న భద్రయ్యగారు పోస్తుమాన్ ని అలంతి దూరంలో చూచి, ఎదురొచ్చి, చేతిలో పుత్తరం తీసుకొని "అప్పుడే వచ్చిందటాయ్ పోస్తు" అన్నారు పుత్తరన్నీ పరిశీలిస్తూ. "పోస్తు పెందరాడే వచ్చేస్తుంది కదండీ. అన్ని పస్తూ చూచుకొని మధ్యాన్నానికల్ల యిస్తాం.

ఈ ఉత్తరాలు రాజమండ్రినుంచి వచ్చాయని వెంటనే యెచ్చిరమ్మన్నార్లు మేస్తాడు గారు. పెళ్ళివారు రాకారనుకుంటానండీ. ఏం రాకాకో విందాం. చదవండి. "అంటూ తొందరచేశాడు పోస్తుమాన్ భద్రయ్యగారిని. ఆయన చాచిట్లోకొచ్చి, మడతి కుర్చీలో చరికిలబడి, "వీయేనిన్నే నే, రాజమండ్రినుంచి పుత్తరం వచ్చింది తొందరగారా. వినవడిందా. తొందరగా "అని పిలిచాడు లోపలికి చూస్తూ. "వస్తున్నానండీ" అనుకొంటూ అన్న పూర్వమ్య తెలుకొచ్చింది. అనసూయ తల్లికొంసపుచ్చుకొని నిలబడింది. "కోడలేదే? అందరూ రండి. విందురుగాని."

కొంచెం సనిమిద రాఘవయ్యగారింటి కెళ్ళింది. వచ్చాక చెబుదాం చదవండినందాం"

ఆ చెడు
దగ్గును
అవుటకు

పెప్సోను
పేవించుడు

జీర్ణం, అతిమైదా గొంతు వాల్చి, రొమ్మ పరిచేసు, ఇవన్నీయూ మిడియ ఇకర గొంతు, గుండె జమ్మలు, గుండెబి, అనితి తిత్తుల ప్రమాదకరం అనిక ప్రమాద కరమింది. పెప్సోకో రక్షణ నిమిత్తం కొంది. పెప్సోకో రుచుకర, అంటి తిరోడక బావదపారము, దగ్గును అనేను, ముండుకో గొడివ వాపున రుచి మెవర్చి, రోడిక వాల్చి అనువర్చి, ప్రమాదకర క్రిమింతు కలియలేదును. దివ్యులు, పెద్దలు పోర, పేవించ వచ్చును. ఇది పొంకర టెడలు లేవు.

PEPS

పెప్స గొంతు మరియు, గొండెం అంటి విరోడక నికల

FPY-39-TEL

పోర్ ఏకెంటు: చాదా డి కంపెనీ, 36, నైసప్పనాయకన్ బిల్డింగ్, మద్రాసు.

జ్ఞాపక శక్తి

“నరే, నా దగ్గర మందు పుచ్చుకుంటున్నప్పటి నుంచి, మీ జ్ఞాపక శక్తి ఎక్కువవుతోందంటారు. అంతేనా?” అని డాక్టరు రోగి నడిగాడు.

“అంత బాగాలేదుగానండీ, కొంచెం ఫరవాలేదండీ. ఏదో మంచి పోయానని మాత్రం జ్ఞాపకం వస్తూ ఉంటుందండీ.”

అంది అన్న పూర్వమ్య కంగాడుగా భద్రయ్య కవరుచించి కొయితిం చెతులో పట్టుకొని చదవసాగాడు.

శ్రీ భద్రయ్య గారికి ..

ఏ సంగతి తెలియజేయ్యమన్నాడు గాబట్టి వుత్తరం వ్రాస్తున్నాం. మీ అమ్మయిన చెసుకోటానికి మా అబ్బాయి యిష్టపడటంలేదు.”

అంతవరకూ చదివిన భద్రయ్య గారు తెల్ల బోటా మాళారు ఎడటివార్జీవంక. అని నూయ గతుక్కుమంది. “మిగిలింది కూడా చదవండి బాబూ విందాం” అన్నాడు పోస్టు మేన్. భద్రయ్య గారు తిరిగి చదవటం సాగించారు. పెళ్ళిమాఫులకు రావటానికి ‘చేపి’ పెట్టాడు. ఇంతకుముందే రాఘవయ్య గారింటికి రావటంవల్ల, ఇక వారమ్మయినే గాని ఎవర్ని చేసుకోసంట్టున్నాడు. “వాడు మని కంటే మనిషయ్యక, నాయుష్షం ఏముంది? ఎంత కట్టుంయినై మట్టుకు నాడికిష్టంలేని పెళ్ళిచేసి ఏంబాసుకోవాలి? అందుకని వాడిష్టప్రకారమే సాగనిస్తున్నాను. మీరు అన్యధా భావించక, అమ్మయికి వేరే సంబంధం చూసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంతే సంగతులు. ఇట్లు పద్మనాభయ్య.”

ఏడికావలే. బోడివెధన. బోడికోరటం. అంటూ భద్రయ్య ఆ పుత్తరాన్ని ముక్కలుగా చించేశాడు కనిగా. “ఈ పుత్తరం రాఘవయ్య గారికిస్తాను తొందరగా.” అంటూ పయగెత్తాడు రెండో కవరు పట్టుకొని పోస్టు మేన్ చావిట్టించి విధిలోకి. అననూయ దుశరుసలాహ్లా లోపలికెళ్ళి పోయింది అన్న పూర్వమ్య చావిట్టో చితికిబబిడింది.

“పదకరాలిస్తామంటే కూడా నీలుగుతున్నావే!”

నినా మనచే తప్పండి. కానీ ఆస్తిలేని వాడిని పట్టుకొని పదకరాలిస్తామంటే యిముడ్చుకోవడూ? ఎర్రగా బుర్రగా పున్నానని విర్రవీగుతున్నాడు కావల్సి. వివాతప్పి బోయిందల్లా మనశ్శేమంచిది, బస్తీవాళ్ళని నేమట్టుంచెరువే. వాళ్ళ జాలాయి తిరుగుళ్ళకే సరిపోతుంది మనమిచ్చేదంతా. ఏదో చిన్నతనం. తెలిక పట్టుబట్టింది గాని, మళ్ళా ఆ పాలెం వాళ్ళకి కబురు పంపండి. నిజేపంలాంటి సంబంధం. త్వరగా కానియ్యుకోవచ్చు.”

“నిజమే. సానుకూలం పుత్తరం రాసి పంపుతాను. పసుపుకుంకము లిమ్మకొటానికి రమ్మని వ్రాస్తాను. మళ్ళా అమ్మయితో ఏమయినా గొడవ వస్తుందేమో?”

“ఫర్వాలేదులేండి. ఈమధ్య దాని బుద్ధి పెడదారు పట్టిందిగాని, అసలు మొదట్లో వచ్చుకోలా? తొందరగా వ్రాయండి ఉత్తరం.”

ఇంతలో కాంత తొందర తొందరగా వచ్చింది.

“అత్తయ్యా! రాఘవయ్య గారికి రాజమండ్రి వాళ్ళు పుత్తరం రాశారు. మనకి రాయలా?”

“రాశారే వాళ్ళకేం రాశారేమిటి?”

“శారదని చేసుకొంటారట. పసుపుకుంక మిచ్చుకోదానికి మంచిరోజు చూచి కబురు పంపమని వ్రాశారు. మరి అననూయని చేసుకోమన్నారా?”

“అలా వాళ్ళంటే రెక్కా? వాడు గాక పోతే వాడి తాలలాంటివాడింకోకడు,” అంటూ చావిట్టోనుంచి వెళ్ళిపోయింది అన్న పూర్వమ్య.

“ఒరేయ్! రామం! మీమావగా రుత్తరం పంపారురా—ఏమేవ్ వియ్యంతుడు రుత్తరం పంపాడు—” అన్నాడు నారాయణయ్య పొలంనుంచి వచ్చి చావిట్టో చెప్పలు విడిచి వంటింటి వేపాస్తూ.

“ఎప్పుడు రమ్మని రాశారేమిటండీ” అనడిగింది భార్య యివరేలికొస్తూ.

“సోమవారం నాడు మంచిదట రమ్మని వ్రాశారు. వస్తామని రేపుత్తరం రాసి పంపుతాను. ఏనుంటావే?”

“అలాగే తొందరగా కోడలాస్తే నాకూ మంచిదేగా.”

గదిలోంచి యిదంతా వింటున్న రామా రావు గుమ్మందగ్గర నిలబడి “మీ సంబంధం మీ కక్కర్లేదని వ్రాసి పంపు నాన్నా” అన్నాడు గంభీరంగా. నారాయణయ్య తెల్లబోయి “ఏమిట్రా నువ్వ నేది? సంబంధం అక్కర్లేకపోవటం ఏమిటి?” అన్నాడు

అర్థంగా. రామా రావు తండ్రికేసి చూస్తూ “అవున్నాన్నా. తెలిసిం తర్వాత కూడా వాళ్ళతో సంబంధమెందుకు మనకి? మనతో మాట్లాడుకొని, మళ్ళా ఎవడికో ఇబ్బాలని చూట్టమా? తీరా వాళ్ళొప్పుకోలేదని మళ్ళా మనకే అంటగట్టడమా? అంత చచ్చు దడవ్వలెవరూ లేరిక్కడ. మాకక్కర్లేదని వ్రాసేయ్” అన్నాడు కోపంగా.

“ఆ సంగతి నీకెలా తెలిసింది? అలా ఎందుకు చేస్తారా వాళ్ళకి?”

“మహాయితోటి దూరానికి ఎక్కడేం జరిగేది తెలిసే తెలిదూ? పొలాన ఎప్పుటి కప్పుడు వాళ్ళపాలెరే నాకు చెప్తావుండే వాడు. రాజమండ్రి నుంచి ఎవరో, ఎవర్నో చూచుకోటాని కొస్తే, ఆ అబ్బాయినే చేసుకొంటానని కూతురు పట్టుబడితే భద్రయ్య గారు రాజమండ్రి వెళ్ళి, వాళ్ళని తీసుకొచ్చాడట. అందుకే మనం కబురంపినప్పుడు ఏవో అటంకాలున్నాయని కబురంపారు. తీరా ఆ రాజమండ్రి అబ్బాయి ముందు చూసిన పిల్లనే చేసుకొంటానన్నాడట. ఇక మనమే కనపడ్డాం మళ్ళా. మనకి కబురంపారన్న మాట. ఇంత గ్రంథం జరిగేశాక యిక ఆ అమ్మాయి కేమిష్టమంటుంది కామిడకే అందుకే ముందే మేలుకోవటం మంచిది. మా కక్కర్లేదని వ్రాసేయ్యండి. నేనలా వెళ్ళిస్తా” అంటూ వెళ్ళిపోయాడు రామా రావు. తల్లిదండ్రులిద్దరూ తెల్లబోయి చూస్తూ వుండిపోయారు.

తల్లిలితంగా ఆ ఏడాది అననూయకి పెళ్ళి కాలేదు. రోజులు మీడకొచ్చేయటం వల్ల మరో సంబంధం చూసుకోడానికి కూడ సమయం లేకపోయింది. చంద్రం అత్తవారింటి కొచ్చినప్పుడల్లా భద్రయ్య గారింటి ముందునుంచే తిరుగుతూ వుంటాడు. విధిలో పోయే చంద్రాన్ని చాటుగా చూస్తూ వుంటుంది అననూయ అనూయగా.

సావరిన్
మిఠాయిలు, టాపిలు
దేశముతా అదరించుచున్నవి

చకి కోడలు

ఉదయం ఏడుగంటలైనది నూర్చుని పసిడి కిరణాలు మంచమీద పడుతున్నవి. పనిమనిషి ముంగిల్లు ఊడుస్తున్నది. చల్లటి పిల్లగాలులు వీస్తున్నవి. అలాగే పండుకొని యుద్ధం ఆలోచిస్తున్నాను ఇంతలో పనిమనిషి వచ్చి, “ఏం బాబూ ఇక్కడ పండు కొన్నారు. తెల్లవార్లు మంచు పడుతూనే ఉన్నది. రోజూ ఇంట్లో మంచాలువేసు కొనే వారు ఇక్కడెందుకు వేసుకొన్నారు బాబూ” అన్నది.

నాకు చాలా ఆశ్చర్యమేసింది. ఆశ్చర్యముతోనే కళ్ళు విప్పి ప్రక్కన చూచాను శ్రీమతిగాని ఆమెమంచముగాని లేకు. రోజూ పదిగంటలవరకు చల్లగాలికోసం బయటవేసుకొనటం ఆ తరువాత మంచుపడు తున్నదని మా ఆవిడ లేపటం, మంచాలు ఇంట్లో వేసుకొనటం అలవాటు. ఈ రోజు ఇలా జరిగిందేమో అనుకొంటూ లేచి ఇంట్లోకి వెళ్ళాను.

మా ఆవిడింకా నిద్రుర లేవలేదు. మునుగు తీస్తూ “శకి ఏమిటి మొద్దునిద్రుర. ఏడున్నర అయింది ఇంకా నిద్రుర లేవకపోతే యెలా? ఈ రోజు శనివారం కదూ త్వరగా ఆఫీసు కల్లాది త్వరగాలే ఈ...ఉ... త్వరగా లే” అని లేపాను.

శకి లేస్తూ నావైపు వింతగా చూసింది. తరువాత తరువాత కోపంతో ముఖం అంతా యెఱ్ఱగా మారింది. “ఉ! మొద్దునిద్రుర... మొద్దులం! పశులవుముగా కూడా కనబడు తాము మీ కంటికి” అంటూ విసురుగా లేచి పెరటిలోకి వెళ్ళింది.

నేను నిర్భాంతపోయాను ఇంతకోపం యెందుకు వచ్చిందా అని. “మొద్దు నిద్రుర” అన్నందుకే కోపంవచ్చిందా. అదైనా లాలనగానే అన్నానే. ఇంతకుముందు యెన్నిసార్లు హేళనచేయలేదు! వాటికి కొద్దిగానన్నా కోపగించుకోకుండా నవ్వి ఉరుకొనేది. ఎంతో ఆలోచించాను, ఆలోచించి, ఆలోచించి బుట్ట వేడెక్కి ముఖం కడుగుకొనటానికి వెళ్ళాను.

ప్రతీ పడుపుతో పడకకుర్చీలో పడు కొన్నాను. శకి కాఫీ తీసుకొచ్చి ప్రక్క టేబిలమీద పెట్టి వెళ్ళింది. అప్పుడుకొని తెలియలా శ్రీమతికోసం తారస్థాయినందు కొన్నదని. ఎందుకంటే రోజూ కాఫీ తీసు కొచ్చి చేతికందిచ్చి తన ప్రక్కనన్న టేబిలకు వయ్యారముగా ఆనుకొని పేపరు

విషయాలు అడుగుతూ మధ్య మధ్య తన నూక్కులుపైనలు మిడిమిడి జానముతో నన్ను వేధించి తన చిరాకుపడిగాని మరి వదిలేదు కాదు.

మళ్ళీ ఆలోచనలు మొదలులో విహరిస్తున్నవి. ఇంత కోపము రావటానికి కారణ మేమిటో తెలియలేదు. గడియారం పది గంటలు కొట్టింది. ఆఫీసు ప్రైవేయిందని చల్ల రిన కాఫీ త్రాగి ఆఫీసుకెళ్ళాను.

ఆఫీసులో నా టేబిలుముందు కూర్చున్నాను వర్క్ చేద్దామని ఒక ఫైలు తీశాను. మనస్ఫుతా చికాకుగా ఉన్నందున వర్క్ యే మాత్రము చేద్దామన్నా మనస్తాపపుటం లేదు ఇకాసైక్స్ దగ్గరకు వస్తున్నది. టేబిలు డెస్కులోనుంచి సరిచూడవలసిన ఫైలుస్ అన్నీ తొంగిచూస్తున్నవి. అవన్నీ నా చేతగాని తనాన్ని చూచి వెక్కిరిస్తున్నవా అని అనిపించింది తలకొప్పి నెమ్మదిగా మొదలు పెట్టింది తల చేత్తోపట్టుకొని మోచేతులు టేబిలమీద పెట్టి ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాను.

కౌశిక లక్ష్మీనారాయణ

ఇంతలో మా రి వచ్చి “ఏరా అలా ఉన్నావు. ఒంట్లో బాగుండలేదా” అని పరామర్శించాడు.

“ఏం లేదండీ,” అని మభావంగా సమాధాన మిచ్చాను.

పూర్వనువచ్చి ఆఫీసరు రమ్మంటున్నాడంటే వెళ్ళాను.

ఆఫీసరు “రామారావ్! ఆ స్టేటుమెంటు పూరితయిందా” అన్నాడు.

“కా లేదండీ” అన్నాను.

“ఆ స్టేటుమెంటు చాలా అర్థం. త్వరగా కావాలి” అంటూ “అదేమిటోయ్ అలా నీరసంగా ఉన్నావు. వంట్లో బాగుం డకపోతే ఆ స్టేటుమెంటు పూరించేసి ఇంటి కళ్ళు” అన్నాడు.

ఆ స్టేటుమెంటు పూరి చేసి ఇంటికి బయలుదేరాను. శకి ఇంత కోపము రావటానికి కారణమేమిటా అని యెంత ఆలోచించినా, సమస్య సమస్యగానే ఉండి పోయింది. కోపానికి కారణము దానినే అడిగితే తెలిసిపోతుందని ఇంట్లో అడుగు పెట్టాను. శకి వంటఇంట్లో ఉన్నది. కాళ్ళు

కడుక్కోటానికి పెరటాకెళ్ళి మర 9 ఇంట్లోకొచ్చేటప్పటికి పీట,వి స్ట్రోఫోజనం, కావలసినవన్నీ ఆ చుట్టూ పెట్టివున్నవి. సరే ఇంకా కోపం తగ్గలేదని ఫోజనంచేసి హాలులోకి వచ్చాను.

శకి మర్చీలో ముఖంనాల్చుకొని కూర్చున్నది. కళ్ళు ఎఱ్ఱగాఉన్నవి. మరలా ఆఫీసు కళ్ళటానికి పరువేసుకొంటూ దగ్గరకెళ్ళాను. కళ్ళవెంట నీళ్ళు కారుతున్నవి. ముక్కు చీడేస్తున్నది.

మా నాలుగో సందార జీవితంలో శకి యేసుస్తున్నప్పుడు నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నాతో యేమీ తోచలేదు. దానిముఖం నావైపు త్రిప్పకొని “ఏమిటిదంతా? ఎందు కింత కోపం? నే నే మన్నానని, యేమి చేశానని. అత్తే ఏవేవంటుకూడా యెందుకు” అంటూ దగ్గరకు తీసుకోబోయాను.

ఈ మాటలతో కోపం మరి యెక్కువైంది “ఏంచేకా నంటున్నారు, యేమీ తెలియనటు. యేమయితే నాకెందుకు, నేను ఈ సాయంత్రం మాయింటి కెళ్ళుతున్నాను” అన్నది.

“వారంరోజులేగా అయింది మియింటి కెళ్ళొచ్చి. మియింటి కెళ్ళవలసిన అవసరం ఇప్పుడే మొచ్చింది?” అన్నాను.

“పనిమనిషిమీద ఉన్న ప్రేమైనా నా మీద లేనప్పు డిక్కడ యెందుకుండాది” అన్నది.

ఈ మాటలు విని మొదట నిర్భాంత పోయాను. తరువాత ఈ నిందకు అవమానము, అసహ్యముయేసి బయటికొచ్చాను.

గోధుదాటి అలా మలుపుతిరిగేటప్పటికి మూర్తి యెదురయినాడు. “ఏరా ఆఫీసు కేనా పోయేది” అన్నాడు.

“లేదు. ఒంట్లోయేమీ బాగుండలేదు. అలా హాస్పిటలుకు వెళ్ళుతున్నాను. ఈ పూటకు నెలవుపెడతాను ఆఫీసరుకు ఇస్తానా” అన్నాను.

“అలాగే” అన్నాడు.

నెలవు చిట్టివాని మూర్తికి చ్చి అలా బయలుదేరాను. ఆ గొండుగండా ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాను. ఊరి చివరకే వచ్చేకాను. ఇంకా నడిచి కొన్ని పొలాలుదాటి ఒక కుంట కలమీద చెట్టుక్రింద కూర్చొని జలో దన మొదలుపెట్టాను. శకి అలా అనుమాన పడటానికి కారణంలేమిటా అని.

పనిమనిషి వయసుజేకొని దుప్పికర్తన

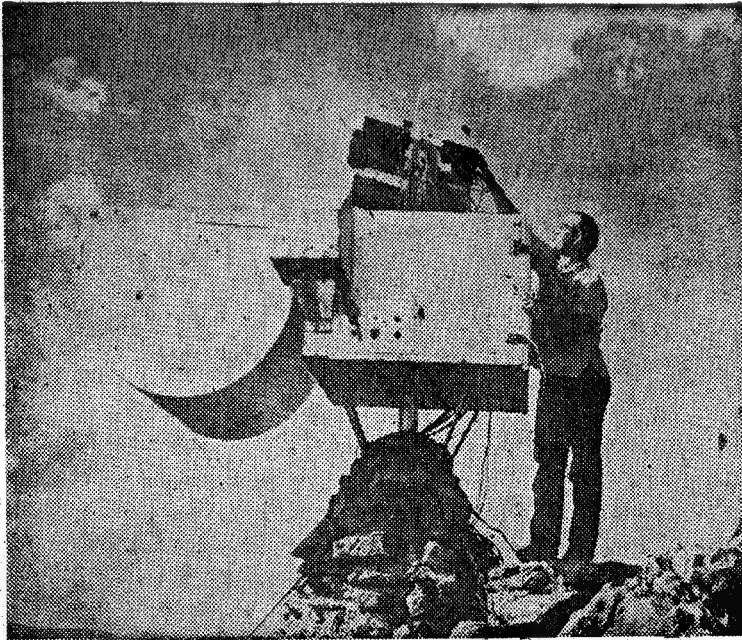
సామాన్యుల దృష్టితో మానే చంద్ర
 వింబం అందమైనది; పగలల్లా పనిచేసి
 అలసిన మానవులకు హాయి, ఉల్లాసం
 చేకూర్చేది; పిల్లలకి అందరాని అందమైన
 ఆటకస్తువు. మన కావ్యాలదృష్టికి ప్రేమ
 కలకు విరహం తెచ్చుకొంటేది. పురాణాల
 దృష్టికి శివునిజటాజూటంపైన ఉండేది.
 పాశ్చాత్యుల పురాణాల దృష్టికి అందమైన
 శ్రీదేవత; మృగయాధి దేవత; ఇంకా
 ఎన్నో!

రాని ఆధునిక విజ్ఞానాస్త్ర దృష్టికి
 చంద్రునింబం ఇదేవికాదు. భూమి చుట్టూ

మానవుని అం

కృత్రిమ చంద్రుని

రాత్రిపూట ఆకాశంలో ఆవరించుకునిఉండే అస్పష్టకాంతిని పరిశీలించడానికి
 ఉపయోగించే ఫోటో ఎలక్ట్రిక్ ఫోటో మీటర్ ను ఫోటోమీట్ (కొలరాడో) అగ్రాహ
 అమరుస్తున్న అమెరికన్ కాస్ట్రోజ్ఞుడు. భూభౌతిక పరిశోధనలకుగాను, ఇటువంటి
 పరికరాలను వివిధజేరాల కాస్ట్రోజ్ఞులకు అమెరికా సప్లయచేస్తుంది.

తిరిగే ఉపగ్రహం. నిర్ణీతమైనకాలమండలం.
 చంద్రుడిలోని మచ్చ జంకాదు. చంద్ర
 మండలంలోని కొండలు, మైదానాలు!
 మనిషి ఎప్పటికైనా చంద్రగోళాన్ని
 చేరుకోగలడా? అనే ప్రశ్నకి కాస్ట్రోజ్ఞులు
 “చేరుకోగల”దనే చెబుతున్నారు.
 అంచలించెలుగా అతి వేగంగా ప్రయాణం
 చేసే రాకెట్లను తయారుచేసి చంద్రుణ్ణి
 చేరుకోవచ్చునని అంటున్నారు. చేరుకో
 వడమే కాదు; మానవులు అక్కడ వలసలు
 ఏర్పరుచుకొని స్థిరంగా ఉండిపోవచ్చునని,
 ఇతర గ్రహాలనుదృశ్య కూడా రాకెట్లకు
 సాధ్యమేననీ అంటున్నారు.
 ఇంతకా సంభవం కావడానికి మందు,
 అసలు భూమి తత్వస్థితి గురించే మనం
 ఊహించుకొని తెలుసుకోవలసి ఉంది. భూగర్భా

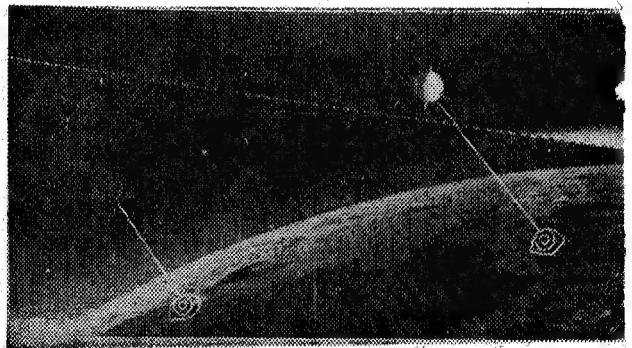
నికి, ఉపరితలానికి అంత
 రిక్షానికి సంబంధించిన
 అనేక రహస్యాలు
 ఇంకా తెలుసుకోవలసి
 ఉంది. భూమికి పెద్ద
 అయస్థానం లాంటిది.
 దీనికి కారణం కాస్ట్రో
 జ్ఞులు ఇంతవరకూ కను
 గొక్కలేక పోయారు.
 ఈరహస్యా లన్నిటినీ
 భేదించడానికే జేకా
 లో, పదివేలమంది
 కాస్ట్రోజ్ఞులు, 50 కొట్ల
 డాలర్ల ఖర్చుతో “అంత
 రాతీయ భూభౌతిక పరి
 శోధనలు” ఈ ఏడాది

ప్రారంభించారు.

ఈ పరిశోధనల కార్యక్రమంలో ఒక
 ముఖ్యంకం, “కృత్రిమ చంద్రగ్రహం”.
 భూమిలోంచి చంద్రుడు విడివడినట్లుగానే,
 మానవుడి మేధాకృత్రిమం చీ మరో
 చంద్రగోళం విడివడి భూమిచుట్టూ
 ప్రదక్షిణం చేస్తుంది. అయితే ఇది
 చాలా చిన్నగోళం. అంతకంటేపి ముప్పయ్యే
 పాన బరువుంటుండేమా. దీన్నిండా, రక
 రకాల విషయాలను కనిపెట్టి మళ్ళీ భూమి
 మీదికి ఆ విషయాల్ని ప్రసారం చేయ్యడా
 నికి పనికొచ్చే అనేక వైజ్ఞానిక పరికరా
 లుంటాయి.

ఇలాంటి కృత్రిమ చంద్రగోళాల్ని అమె
 రికా ఒకటి, రష్యా ఒకటి ఆకాశంలోకి
 ‘ఫూట్’చేయబోతున్నాయి. ఇలాగ పంపించ
 బడిన ఉపగ్రహం చంద్రుడిలాగానే
 భూమ్యాకర్షణ కృత్రిమం చేత భూమి
 చుట్టూ కొన్నాళ్ళపాటు తిరుగుతూ ఉం
 టుంది. అందులో అనుభవన పరికరాల
 మూలంగా భూమిమీద వివిధ కేంద్రాల్లో
 ఉన్న కాస్ట్రోజ్ఞులు అనేక ముఖ్య విషయా
 లను కనిపెడతారు. ఏమిటా ముఖ్య విష
 యాలు?

భూమి నూర్చునిచుట్టూ తిరుగుతోంది.

అసలు చంద్రుడిలాగానే కృత్రిమచంద్రగోళంకూడా స్వయంప్ర
 చంద్రుడిలాగానే కంటికి కనిపిస్తూ ఉంటుంది. అయితే చీవ
 రాత్రిపూటే దాన్ని చూడగలం. ఎక్కడ కనిపిస్తుందీ, ఎప్పుడు
 మార్గంమీద ఆధారప

తరిక్త యాత్ర

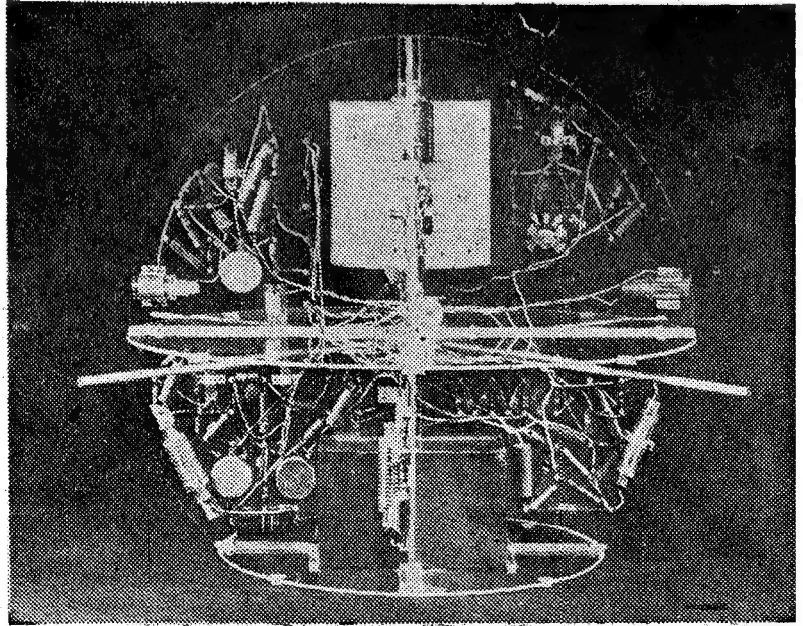
భూమి ప్రయోగం

భూమి ఉపరితలంమీద కొంత దూరం దాకా గాలి ఉంది. ఈ గాలిని భూమి తన ఆకర్షణ శక్తిచేత తన చుట్టూ బంధించి తన పోటీ తన చుట్టూ తిప్పుకుంటుంది. ఈ గాలిని చాటి ఇంకా పైకి పోతే కూన్యం ఉన్నది. ఈ కూన్యమార్గంలో భూమి, గాలి కలిసి నూర్యుడిచుట్టూ నూర్యుడికి దూరంగా తిరుగుతున్నాయి. ఇదీ అసలు సంగతి. అయితే దీనివల్ల కాస్త్రజ్ఞులకు బోలెడు విడరాని చిక్కులు కలుగుతున్నాయి.

ఒకటేమిటంటే, ఎందుకో తెలియదు గాని భూమి ఒక పెద్ద అయస్కాంతమైనట్లు ప్రవర్తిస్తోంది. దిక్కుచి యంత్రంలోని ముఖ్య ఎప్పుడూ ఉత్తర దక్షిణాలను చూపించడానికి ఇదే కారణం. భూమికి ఈ అయస్కాంత గుణం ఆదినుంచీ ఉన్నది. అంతం దాకా ఉంటుంది కూడాను. అయితే అప్పుడప్పుడు దాని అయస్కాంత శక్తిలో మార్పులు కలుగుతూ ఉంటాయి. ఎందువల్లనో అనేది కాస్త్రజ్ఞులకింకా తెలియలేదు. గాలిలోకి బాగా ఎత్తుగా చొచ్చుకు పోయినప్పుడు అక్కడ భూమి అయస్కాంత శక్తి ఏ మాత్రం ఉంటుందో, ఆ శక్తిలో మార్పులు ఎంతవరకూ, ఎందువల్ల

వాలంటే ఉపగ్రహ యంత్రాన్ని పైకి పంపించి కనుక్కోవాలి.

భూమి వాతావరణానికి, నూర్యుడికి మధ్య గాలి వగైరా తేడాపడినప్పటికీ కేవలం కూన్యం ఉందని అనుకోవడం తప్పు. నూర్యుడి వేడి, వెలుతురుమాత్రమే రావడం లేదు. నూర్యుడిలోంచి లోపల ప్రతిక్షణమూ అణువులు విచ్చిన్నమవుతున్నాయి. విచ్చిన్నమైన అణువులతాలూకు ఎలక్ట్రోస్టా, న్యూక్లియస్ లు (అణుకేంద్రాలు), బహుళా ఇతర అణుభాగాలు నిరంతరం ప్రవాహంగా చుట్టూ ఉన్న ఆకాశంలో చొచ్చుకుపోతాయి. ఇలా చొచ్చుకుపోతున్న

రోజుకి 16 సార్లు భూమిచుట్టూ తిరిగి రాగల కృత్రిమ చంద్రగోళాన్ని అమెరికన్ కాస్త్రజ్ఞులు అంతరిక్షంలోకి పంపించనున్నారు. ఆ గోళానికి నమూనా.

సంభవిస్తున్నాయో ఈ సంవత్సరం తెలుసుకోవలసిన వాటిల్లో ముఖ్యమైనవి.

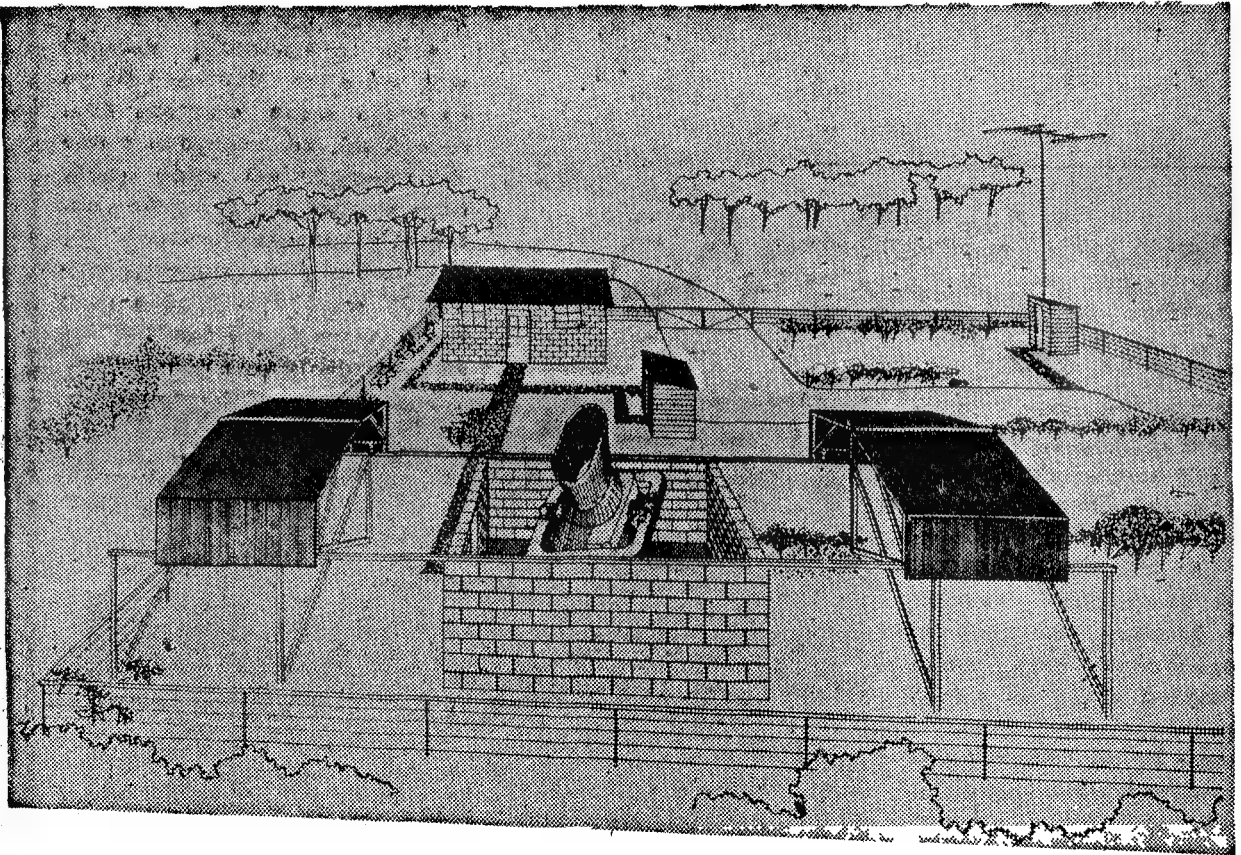
కాస్త్రజ్ఞులు ఇదివరకే వెలన్ లు పంపించి రాకట్లు పంపించి కొన్ని పరిశోధనలు చేశారు. అయితే ఇవన్నీ భూమికి దగ్గర్లో కొద్ది మైళ్ళలో ఉండే వాతావరణంలోనే జరిగాయి. ఇంకా పైకి, కొన్ని వందల మైళ్ళు పోతే వాతావరణ సాంద్రత ఎలా ఉంటుంది, శివోష్ణస్థితి ఎలా ఉంటుంది అనేది కనుక్కో

అణుభాగాలు భూమి వాతావరణంలోకి ప్రవేశిస్తూ ఉంటాయి. మన భూమిమీద గాలి పొటులో కూడా మార్పులు తీసుకు రాగలిగినంత శక్తివంతమైనవి ఈ అణుభాగాలు. అందుచేత భూమి వాతావరణానికి నూర్యుడికి మధ్య కూన్యంలా కనబడే స్థలంలో ఈ అణుభాగాలు నిండి ఉంటాయని మనం ఊహించవచ్చును.

ఇదే మాదిరిగా నూర్యు గోళం, వాని తాలూకు గ్రహాలు, మొత్తం, ఈ నూర్యుకుటుంబం యావత్తు భ్రమణం చేస్తున్న స్థలంకూడా కూన్యంలాగా కనిపించినా, నిజంగా కూన్యంకాదు. అక్కడ కూడా నిరంతరం ఏదో అణుభాగాలు అతివేగంగా సంభ్రమిస్తూనే ఉన్నాయి. ఇవి భూమి మీదున్న వాతావరణపు తెరల్ని కూడా చేదించుకుని భూమిని తాకుతూ

కొకమానమైందికొడుగాని, నూర్యుకొంతి పడడంచేత సత్ప్రతిలాగా మినుకుమినుకు మంటూ ఉంటుంది. కనిపిస్తుంది, ఎన్నిసార్లు కనిపిస్తుందనేది ఆగోళం తిరిగేడి ఉంటుంది.

కృత్రిమ చంద్రగోళం పోయేమార్గాన్ని కనిపెట్టే కమెరా స్టేషను ఎలా ఉండేదీ పై బొమ్మ చూపిస్తుంది. ముందరిభాగంలో మధ్యగా ఉన్నది కమెరా. దీన్ని ఛేకర్ - నూన్ కమెరా అంటారు. వెనకభాగాన ఉన్నది ఆఫీసు, విద్యుత్ సరఫరా కేంద్రం వుడివైపున వైన ఉన్నది రేడియో ఏరియల్. ఇటువంటి కమెరాస్టేషను పన్నెండింటిని ప్రపంచంలో వివిధస్థలాల్లో ఏర్పరచాలని స్మిత్ సోనియన్ ఆస్ట్రోఫిజికల్ పరిశోధనాలయం నిశ్చయించింది.

కృత్రిమ చంద్రగోళాల ప్రయోగం

ఉంటాయి. ఇవి చాలా క్లివంతమైనవి. వాతావరణంలో పైకి పోతున్న కొద్దీ ఇవి దట్టంగా, క్లివంతంగా కనిపిస్తున్నాయి. అందుచేత ఇవి ఎక్కడో బయటినుంచే బయలుదేరివస్తున్నట్లా స్పష్టమైంది. అయితే వక్షత్రాలనుంచి, నూర్యుడినుంచి కాదనీ, ఇంకా బయటినుంచేనని తేలింది. అందుచేతే వీటిని "విశ్వకిరణాలు" అనేపేరుతో నీలుస్తున్నారు. వీటిలో ప్రోటాన్లనుంచి, బరువైన అణువుల న్యూక్లియస్ల చాకా అన్నిరకాలఅణుభాగాలూఉంటాయి. బాగా క్లివంతమైన వైలే భూ వాతావరణాన్ని చేదించుకునివస్తాయి. కొంచెంబలహీనమైనవి అక్కడే ఆగిపోతాయి. మామూలు కౌంటి కిరణాలు లోహాలగుండా ప్రసరించేవు. ఎక్స్ కిరణాలు కొద్ది మిలిమీటర్ల దశ సరి సీసంగుండా ప్రసరించగలవు. కాని ఈ విశ్వకిరణాలు అవి

క్లివంతమైనవి కావడంచేత కొన్ని గజాల నుంచు ఉన్న సీసంగుండా చూసుకుపోగలవు. అందుచేతనే ఈ కిరణాలకు వాతావరణం లేదని అంటారు. ఈ కిరణాలు నేల మట్టాన్ని తాకినప్పుడు ఒక ఘనపుటంగుళం గాలిలో ప్రతి సెకండుకీ కనీసం పది అణువులై వా చేదిస్తాయట. ఈ లెక్కప్రకారం ఇవి మన కిరీరాన్ని తాకినప్పుడు ప్రతి సెకండుకీ లక్షలాది అణువుల్ని బద్దలు చేస్తూనే ఉండిఉండాలి. ఇలాగ మన కిరీరాణువుల్ని బద్దలు చేయడంవలన మన కిరీరతత్వాల్లో ఏమేమి మార్పులు కలుగుతున్నాయో చెప్పలేం.

ఈ విశ్వకిరణాల్ని, వాటి క్లివి కొలిచి కనుక్కోవాలంటే భూమికి బాగా పైకి పోయి కనుక్కోవాల్సి ఉంటుంది. అక్కడ పరిశోధనలు చేసేగాని, అసలివి ఎక్కడించి బయటపడి వస్తున్నాయో, వాటి గుణం

ఎలాంటిదో, ముందు ముందు చంద్రగోళ ప్రయాణీకులకు వీటివల్ల ఏమి అపాయాలు వచ్చాయో తెలియదు.

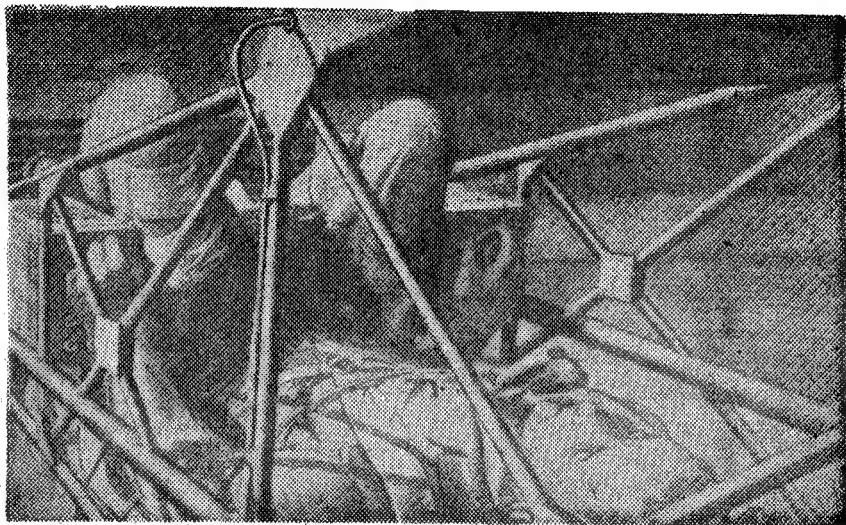
నూర్యుడిలోంచి వేడి, వెలుతురు కావడా, ఇంకా ఎన్నో ఇతర రకాల కిరణాలు ప్రసరిస్తూ ఉంటాయి. ఎక్స్ కిరణాలు, అల్ట్రా వయులెట్ కిరణాల దగ్గి ర్నించి ఎక్కువ వేగంలెగు కలిగిన కిరణాల చాకా అనేకం ఉంటాయి. తక్కువ వేగంలెగు కలిగిన కిరణాల్ని మన చుట్టూ వ్యాపించి ఉన్న వాతావరణాన్ని చేదించుకు రావడానికీ ప్రయత్నించడంలో, వాతావరణంలో కలిసిపోతాయి. అల్ట్రా వయులెట్ కిరణాలు భూమి వాతావరణంలో కలిసి పోయినప్పుడూ, విద్యుద్దణు భాగాలు భూమ్యయస్కాంత మండలంలో పరిభ్రమించేటప్పుడు కొన్ని కొన్ని విచిత్రమైన మార్పులు సంభవిస్తూ ఉంటాయి. అల్ట్రా వయులెట్ కిరణాలు గాలికణాలను (హైలెక్ట్రాన్స్) ఎలక్ట్రాన్లుగానూ, ధన విద్యుత్తు కలిగిన "అయోన్లు" గానూ చేదించివేస్తాయి.

భూమికి దాదాపాక ముప్పుయ్యేమేళ్ళు నుంచి బాగా వాతావరణం చెదాకా ఉన్న స్థలం నిండా ఇలా చేడించబడిన ఎల్వోస్సులు, అయ్యోస్సు ఉంటాయి. అందుచేత ఈ స్థలాన్ని "అయ్యోస్ స్పియర్" అంటారు. గుండ్రంగా ఉన్న భూమి ఉపరితలం చుట్టూ రేడియో తరంగాలను ప్రసారం చేయడంలో ఈ అయ్యోస్ స్పియర్ చాలా ప్రముఖపాత్ర వహిస్తుంది. నిజానికి ఈ అయ్యోస్ స్పియర్ అనేది తేలికపాటి బాగా దూరాలకు రేడియో తరంగాలను పంపించడం అసంభవమయ్యేది. అయినా స్కాంతపు తుపాసులవల్ల రేడియో ప్రసారాలకు వచ్చే ఆటంకాలకు, ధ్రువాలవద్ద కనబడే వింతరంగులకాంతులకు ఈ అయ్యోస్ స్పియర్ కు ఏదో దగ్గరి సంబంధమే ఉందని శాస్త్రజ్ఞులు అనుకున్నారు. అందుచేత ఆ అయ్యోస్ స్పియర్ ప్రాంతంలో తీవ్రంగా పరిశోధనలు చేయడం మనకి చాలా అవసరం.

కృత్రిమ చంద్రగోళంతో ఇవేకాదు, ఇంకా ఎన్నో సమస్యలను చేడించవలసి ఉంటుంది. భూమి చుట్టూ ఉన్న స్థలంలోకి వడితే చాలు ఎన్నో సమస్యలు! భూభౌతిక శాస్త్రజ్ఞులకు, భౌతిక, ఖగోళ, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులకు, రాకెట్ ఇంజనీర్లకు చేతి నిండా, మెదడునిండా పని. ఒక్క కృత్రిమ గోళంలో ఇన్ని పరిశోధనలకు అవసరమైన పరికరాలను అమర్చడం కష్టం. అలాంటి గోళా లెన్నో అవసర మవుతాయి.

ఇక ఈ కృత్రిమ చంద్రగోళాలను ఆకాశంలోకి ఎలా పంపించడమనేది పెద్ద ప్రశ్న.

లోగడనే అమెరికన్ శాస్త్రజ్ఞులు కొన్ని రాకెట్లను దాదాపు 180 మైళ్ళ ఎత్తువరకు 'ఘాట్' చేయడం జరిగింది. ఈ రాకెట్ల ద్వారా అనేక అమూల్య శాస్త్ర రహస్యాల బయట పడ్డాయి. రాకెట్లలోంచి తీసిన ఫోటోల మూలంగా భూమి గోళా కృత్రిమ మొదటిసారిగా కళ్ళారా చూసినట్లయింది. భూమి బలపరుపుగా ఉందనే వారి కీర్తి గట్టి చదుపు! మరొక రకం రాకెట్ 240 మైళ్ళ ఎత్తుకు గంటకు 6 వేల మైళ్ళ వేగంతో ఎగిరింది. ఇలాంటి రాకెట్లే లేకపోతే కృత్రిమ చంద్రగోళాల్ని ఆకాశంలోకి పంపించే ఆలోచనే అసంభవమే ఉండేది. 300 మైళ్ళ పైకి, 800 మైళ్ళ లోపుకివల్ల గంటకు దాదాపు 18000 మైళ్ళ వేగంతో భూమి చుట్టూ తిరగగల కృత్రిమ గోళాన్ని ఘాట్ చేయడానికి ఈ రాకెట్లే కరణ్యం. ఎందుకంటే భూమ్యాకర్షణ శక్తిని తలుక్కోగలిగినంత వేగంగా కృత్రిమ గోళం పైకిపోవాలి. పైకిపోయిన తర్వాత గాలి తాకిడివల్ల దాని వేగం తగ్గి

చంద్రలోకానికి ప్రయాణం ముందుముందు సాగ్యంకొవచ్చునని శాస్త్రజ్ఞుల ఊహ. రాకెట్లో ప్రయాణంచేసే మనిషి ఇలా పడుకుని ఉండాలి. అతని తల ప్రయాణ దిశగానే ఉండాలి. రాకెట్ నడిచే మీటలు వగైరా అతని చేళ్ళ వద్దనే ఉంటాయి. అతని పరిశోధన పరికరాలన్నీ పైన ఉంటాయి.

పోకుండా చూడాలి. ఏమంటే కృత్రిమ గోళం కొంతకాలంపాటు ఒకే వేగంతో పరిభ్రమణం చేయగలిగిఉండాలి. ప్రతి చదరపు టడుగుకూ రెండు పౌనుల బరువు కలిగిన కృత్రిమగోళం నూరుమైళ్ళు మాత్రమే పైకి పోతే భూమి చుట్టూ ఒకసారి కూడా తిరగడం అసంభవమవుతుందని శాస్త్రజ్ఞులు కనుక్కున్నారు. 200 మైళ్ళు పైకి పోతే పదిపౌను రోజుల పాటు తిరగగలుగుతుంది. 300 మైళ్ళు పైకిపోతే గాలి తాకిడి బాగా స్వల్పంగా ఉంటుంది కనుక ఒక ఏడాది పాటు భూమి చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఉండగలదు. అందుచేత కృత్రిమ గోళాన్ని రెండు మూడు వందల మైళ్ళ పైకి ఘాట్ చేయాలిగాని అంతకు తక్కువకి మాత్రం కాదు.

■ గోళం అంత పైకిపోయాక భూమి చుట్టూ వలయామార్గంలో తిరగాలిగదా? ఎంత వేగంతో కదులుతూ ఉంటే వలయాకార మార్గంలోనే తిరగగలదు? అని మరో ప్రశ్న. సెకండుకు 7 మైళ్ళు లేక గంటకు 25,200 మైళ్ళ వేగంతో గోళాన్ని పైకి పంపితే, అది భూమ్యాకర్షణ శక్తిని చాటి కూనగ్గం లోకి వెలిపోతుంది. సెకండుకు నాలుగు లేక గంటకు 14,400 మైళ్ళ వేగంతో ఎగిరితే ఒక చుట్టులో సగమైనా కాకుండానే నేల మీద పడిపోతుంది. అందుచేత పూర్తివలయా మార్గంలో చాలాసార్లు తిరిగేట్లు చేయాలంటే గోళాన్ని సెకండుకు 5 మైళ్ళు, లేక గంటకు 18,000 మైళ్ళ వేగంతోనే ఘాట్ చేయాలి. అప్పుడేమవుతుందంటే గోళ మేమో కూనగ్గం లోకి పారిపోదామని చూస్తూ ఉంటే,

భూమేమో తనకేసి లాక్కువాలని చూస్తూ ఉంటుంది. ఈ రెండు శక్తులు సమానమై గోళం భూమి చుట్టూగా గిరగిరా తిగుతుంటూ ఉంటుంది. అసలు చంద్రుడూ ఇలా గేగడా ఆకాశంలో ఉండగలుగుతున్నాడు!

అమెరికావారు వదిలిపెట్టే కృత్రిమ చంద్రగోళం 95 నిమిషాలలో భూమిని ఒక చుట్టుచుట్టి వస్తుంది. ఆ గోళంనిండా శాస్త్ర పరికరాలు ఉండి, విశ్లేషణలు, అల్ట్రా వయ్యులెట్, ఇన్ఫ్రారెడ్ కిరణాలు, మైక్రో మీటియాల్లు మొదలైన ఎన్నిటిని సూర్య సమాచారాన్ని భూమి మీదకి రేడియో ప్రసారం చేసి తెలియజేస్తూ ఉంటాయి.

ఇప్పటి. ఆలోచనల ప్రకారం, ఈ కృత్రిమ చంద్రగోళంవల్ల తెలిసే రహస్యాల భూమిమీద మానవజీవితానికి సహాయం చేస్తాయి. అయితే ఇంకా అమూల్యమైన విశ్వరహస్యాలేవైనా బయటపడి చంద్రగోళానికి, ఇతర గ్రహాలకి కూడా ప్రయాణం చేయడానికి అనువైన విషయాలు తెలుస్తాయేమో ఎవరు చెప్పగలరు? అదే జరిగితే గాలి ఆడని చంద్రగోళంలో ఉన్నది కవులు వర్ణించిన రేడి ఆయింది, పర్వతాలే ఆయింది కళ్ళారా చూడవచ్చు. అంగారక గ్రహంలో నిజంగా ప్రాణం ఉన్నదీ లేనిదీ స్పష్టంగా చూడవచ్చు. శుక్ర గ్రహంలో శుక్ర దున్నాడో, లేక కేవలం వాయువు లున్నాయో చూడవచ్చు. అలా అసంత విశ్వాంతరాళంలోంచి చూసే మానవుడికి మన భూమి చిన్న నలకలాగ కనిపిస్తుంది.

(50-వ పేజీ చూడండి)

కలయో! వైష్ణవ మాయయో!

రైలు వేగంగా పోతున్నది. తర్జుకాను కంపార్ట్ మెంటులో జనం నిండుగా వున్నారు. కేశవరావు సిగరెట్ వెలిగించి, టిఫిన్ తినుచు, చాటిపోతున్న టెలిగ్రాఫ్ స్తంభాలవంక చూస్తున్నాడు. చూరంగా చెట్లు పరుగెత్తుతున్నట్లున్నాయ్! తెల్ల నారింజి కాని, యింకొ నూర్యోదయం గా లేదు. పరధ్యానంగా వున్న కేశవరావు “ఏమండోయ్!” అన్న పిలుపుతో వులిక్కి పడ్డాడు.

“ఏమండోయ్! మమ్మల్నై!” అని పిలిచింది వొక స్త్రీ కంఠం.

కేశవరావు ఖంగారుపడకుండా అటువైపు చూశాడు. ఆవిడ మళ్ళీ అందుకుని “ఏమిటండీ! అటా చూసారు. కాశీపేట వస్తున్నట్లుంది! కాస్త కాఫీ, టిఫిన్ తెచ్చి పెట్టండి.”

కేశవరావుకు ఏమి చెప్పటానికి తోచక “అలాగే!” అన్నాడు. మొగవాళ్ళు ఆమె బంటు రావడంలేదేవుంది! కాస్త కాఫీ, టిఫిన్ తెచ్చి పెట్టమంది! ఇందులో వింతేముంది! ఆమాత్రం తను సాయం చేస్తే తప్పా!...అయినా, ఆవిడకు అంత స్వతంత్రం యేమిటి! ఆశ్చర్యంగా వుంక! కాఫీ తెచ్చి పెట్టడానికి తనే దొరికాడా! ఇంకెవరూ లేరు! అయినా మనకెందుకులే! ఆవిడ వోరు తెరచి అడిగినప్పుడు తెచ్చి పెట్టకపోతే బాగుంటుందా! ఇలా ఆలోచిస్తూ వుండగానే కాశీపేట స్టేషను వచ్చేసింది.

కేశవరావు రైలు దిగాడు ఆవిడ మరచెంబు అందిస్తూ “ఇందులో కాఫీ పోయిం చుకు రండి” అంది.

డబ్బులిస్తుండేమో ననుకున్నాడు కానీ, ఆవిడ ఏమీ మాట్లాడక పోతే పూరు కున్నాడు. చిల్లరడబ్బులు ఆవిడదగ్గత లేచేమోననుకుని ముందుకు నడిచాడు సరాసరి హాటలుకు వెళ్ళి గబగబా ముఖం కడుక్కుని, కాఫీ, టిఫిన్ కానిచ్చాడు. మరచెంబులో కాఫీ పోయించుకుని, రెండు పూరిలు పాట్లం కట్టించుకుని, మళ్ళీ కంపార్ట్ మెంటుకు తిరిగి వచ్చాడు.

ఆవిడచేతికిచ్చి నీటులో కూర్చున్నాడు. “మీరు కాఫీత్రాగారా!” అంది ఆవిడ. “త్రాగాను” అన్నాడు ముక్తసరిగా.

“మీకళ్ళు చూడండి! చింత నిప్పులు లాగా వున్నాయ్! రాత్రి సరిగా నిద్రపట్ట లేదలే వుంది.”

“అవును! పట్టలేదు.”

“ఏమిటో! ఈ రైలు ప్రయాణాలు సుఖం లేదండీ! నిద్రకూడా సరిగా పట్టదు. మొన్నరాత్రి కూడా మీకు నిద్రలేదు. నామాట విని, నిద్రవస్తే, కాసేపు పక్క మీద వెళ్ళి పడుకోండి. నేను వున్నానుగా!” అంది పై చెరు చూపిస్తూ.

కేశవరావు ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యాడు. ఇదేమిటి! ఈ ధోరణి! తనను ఎదుగున్న దానిలాగా మాట్లాడేస్తున్నది!

“అదేమిటండీ! నన్ను నిద్రపామ్మంటా రేమిటి?” అన్నాడు.

“మీక్కూడా చెప్పేది! రాత్రి మీరే మన్నా నిద్రపోయారా! నాకు తెలియదూ! నిద్రపట్టక నానా అవస్థలూ పడ్డారు. నేను చూస్తూనే ఉన్నాను.

బి. విద్యా సాగర్

“ఏమిటి, మీ ధోరణి నాకేమీ అర్థంకావటంలేదండీ!” అన్నాడు కేశవరావు అయోమయంగా.

“అండీ అంటారేమిటి! రైలులో ఎవరన్నా వింటే నవ్వుతారు. మీ సరసా లకు అంహూహంతూ లేకుండా పోతున్నది.”

“ఇందులో సరసమేమున్నది?”

“సరసం కాకపోతే యేమిటి! భార్యను పట్టుకుని నలుగురిలో “ఏమండీ” అంటే ఎవరన్నా నవ్వుతూ!”

“ఇది మరి బాగుంది! మీరు నాకు భార్య ఏమిటండీ?” అన్నాడు కేశవరావు తికమక పడుతూ.

“నేను కాకపోతే ఎవరు! ఆ గుళిలను తెచ్చుకుని కాపురం చేద్దామనుకుంటున్నా రేమో! అది నా గొంతులో ప్రాణంవుండగా జరుగనీయను”

“ఏమిటండీ ఈగోల” గట్టిగా అరిచాడు.

“గోలట! ... నేనేమి గోలచేశానండీ. మమ్మల్ని కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకోమన్నాను. అలా అనడం తప్పా!”

“ఏమిటి! ఈ అర్థం పర్థంలేని వాగుడు!”

“వాగుడుగా నే వుంటుంది! నేను మీకు

ఏమిచెప్పినా వినరు!.. ఏమి! భార్యమాట వింటే తప్పా?”

“భార్య అంటారేమిటి! ఇ దక్కడ గొడవ” వినుగు ఎక్కువవుతున్నది అతనికి.

“ఏమండోయ్! ఊరికే నోరు పారేసు కోకండి! మీరు ‘చా!’ అన్నంతలో నేను మీ భార్యను కాకపోను! మీకు చెప్పకోటానికి సిగ్గేమో! నాకు అదేమీ లేదు”

కేశవరావుకు ఏమీ అర్థంకావడంలేదు. అంతా మాయగావుండే! ఈవిడేమిటి తనకు భార్య యేమిటి! ఎంత హాకుగా కథ అలేసింది. ఊరుకున్న కొద్దీ మాటలు ఎక్కువ చేస్తున్నదే! ఇక పూయకుంటే లాభంలేదు! గట్టిగా బుద్ధి చెప్పాలని.

“ఏమండోయ్! మీరు నన్ను అనవసరంగా అల్లరిచెడితే! నేను పూరుకోను. ఇందాకటినుంచీ చూస్తున్నాను, ఊరుకున్న కొద్దీ అలుసు ఎక్కువవుతున్నదే! మీరు నాకు భార్య ఏమిటండీ! ఎవరన్నా వింటే నవ్విపోతారు,” అన్నాడు.

“నవ్వుటమెందుకు! చూపి సంతోషిస్తారు. దంపతు లెవరో చాలా అన్యోన్యంగా వున్నారనుకుంటారు”

“అబ్బబ్బ! ఏమిటి వాగుడు!” రొప్పతూ అన్నాడు కేశవరావు.

“అనండి! ఎన్నిమాటలయినా అనండి! నేను ఎప్పుడు మాట్లాడినా మీకు వాగుడుగానే వుంటుంది”

“ఏమండోయ్! మర్యాదగాచెబితే మీకు కాదూ! నన్ను భర్త అంటే పూరుకోను”

“ఊరుకోకే యేమిచేస్తారే! నన్ను వదిలేస్తారా!.. వదిలేయండి చూద్దాం! మీమీద మనోవర్తిచావాచేస్తాను,” అంది ఆవిడ ధీమాగా.

“చూడండి సార్! ఈవిడ రాత్రి నాతో పాటు రైలుఎక్కింది. తెల్లవారేటప్పటికే నన్ను ‘భర్త’ అని చెప్పి నలుగురిముందూ అల్లరిచేస్తున్నది. ఇదేమయినా సబబుగా వుండేమో మీరుచెప్పండి.” అన్నాడు కేశవరావు జనంవంకకు తిరిగి, ప్రాణేయపడుతున్నట్లు.

“వాళ్ళెవరుకుతా రేమిటండీ! భార్య, భర్తలము తెల్లవారేస్తే ఎన్నో అనుకుంటాము. ఇవన్నీ పరాయివాళ్ళకు చెబితే ఎలా!”

కేశవరావుపరిస్థితి అంతకంతకు అయోమయంలో పడుతున్నది. తను ఏమిచెప్పినా

ఈ జనం ■ మేల్కొలుపులేదు. అయినా ఎలా గయినా ఈ “వల”లోనుంచి బయటపడా అని.

“నూడండి! అవిడకోరండి! ఇంచాకటి నుంచి చూస్తున్నాను. నన్ను భర్త అని చెప్పి, మీ అందరిముందరాపట్టుకు నన్ను అడిస్తున్నది. మీరు చూస్తూ పూరుకుంటూ లేమిటండీ—అవిడకు బుద్ధిచెప్పక! ఏదో ప్రార్థన కాఫీ తెచ్చిపెట్టమంటే, దయ తలచి తెచ్చిపెడితే నిమిషంలో ఎంత కథ అల్లేసింది.” అన్నాడు కాస్త విగరగానే.

“నాకేమీ కథలు అలటం చెబితాడు! మీరే నన్ను పట్టుకు అడిస్తున్నారు. ఈ రైలులో అందరిముందరా పట్టుకుని, నన్ను నానామాటలూ అంటే ఎవరు సహిస్తారండీ” అంది అవిడ కంట తడిపెడుతూ.

“దూరుకో అమ్మ! ఆయన మాటలకేమి! కాసేపు నిన్ను అడిస్తాడు. తర్వాత నవ్వుతూ మళ్ళీ మామూలుగానే వుంటాడు” అన్నాడోక ముసలాయన.

కేకవరావు వుక్కిరిబిక్కిరి అయ్యాడు. పరి సితి నుదీ విచమిస్తున్నది. ఇక పూరుకుంటే ఈ జనం అంతా తన అమె భర్తని నమ్మేస్తారు. అందుకని.

“ఏమిటండీ! అవిడకు మీరు కూడా తాళం చేస్తారు. మేము భార్యభర్తలను కాదండీ స్వామి! అవిడకుతో నేను ఎరుగను”

“ఎరగనంటా చేమిటయ్యా! అవిడ నీ భార్యకాదు!”

“మీకు ఏమన్నా మతిపోతున్నదా యేమిటి” కాస్త కోపంగానే అన్నాడు కేకవరావు.

“మతి ఎవరికీ పోలేదుకానీ, మీరు పూరు కోండి. మీరు కాదన్నంతలో నేను మీకు భార్యకాకపోలేదు! మీరు నా భర్త కాకపోలేదు” అంది అవిడ సిగ్గుబడిచి.

“అసలు ఈ గోలంతా ఏమిటమ్మా!” అంది వోకయిల్లాల.

“ఏమీలేదండీ! ఆయన ఈమధ్య సరిగా వుండటంలేదు. ఎందుకనో, ఎప్పుడూ నా మీద చిరాకుపడుతూ వుంటారు. ఏదైనా సినిమాకి తీసుకు వెళ్ళమంటే తీసుకువెళ్ళరు. ఆయనకు నన్ను వెంట తీసుకు వెళ్ళటం నాకెన్నో కాబోలు! నేను కాస్త చూపుతానుగా ఆయన కళ్ళకు కనపడతానో చూపిస్తా! అయినా తెలియక అడుగుతాను పిన్నిగారూ! భార్యభర్తలను సినిమాకి కలిసి వెళ్ళే తప్ప!”

“తేప్పేముందమ్మా యిందులో!”

“అలాంటప్పుడు ఆయనకు నామీద కోప మెందుకు? ఏమి! నేనుమాత్రం సినిమాల చూడకూడదా!...అదే నుంటే ఆయనకు నిమిషమైనా కోపంవస్తుంది.”

అనేకమంది ఆడపిల్లల వృహము!

అందంగా వుండే ఆడపిల్లలకు అందరికీ, విద్య వైద్య మైన ఫోటోగ్రాఫుల తీయించుకోవాలని ఉంటుంది.

ఒక ఆగ్ ఫా కెమెరా వంటా దింది అందమైన అమ్మయాల ప్లేహం పొందండి. ఆగ్ ఫా కెమెరాలలో ఎన్నో అద్భుతమైన లక్షణాలు కలవు. ప్రారంభకులు కూడా మొదటివారం నుంచే చక్కని ఫోటోలు తీయవచ్చును. ఆగ్ ఫా కెమెరా ధరలు రు 25 నుంచి రు 825 వరకు ఉన్నవి. మీ ఇల్లుకు మంచి ప్రతిఫలం లిస్తుంది. ఒక ఆగ్ ఫా కొని విషయం సాదించండి.

ఆగ్ ఫా పి.కె. లివర్ కునేస్ ప్రెస్ మాడ్యు

విసోలేట్-1

అందమైన మడక కెమెరా. 2½x2½" సైజు ఫోటోలను తీస్తుంది దీనికి ఆగ్ ఫా లెన్సార్ ఎఫ్.4.5 కెన్స్. ఫ్లాష్ సింక్రోనైజ్ చేసి 3-ఫ్లెక్ ఫ్లైరు అవర్సుబ్లెస్.

(ఇతర విసోలేట్ మోడల్సు రు. 153/- నుంచి పై ధరలలో దొరకును) ఇండియాలో ఫోటో దీప్తిబ్యాటర్స్ :

ఆగ్ ఫా ఇండియా ప్రైవేట్ లి.

బొంబాయి • న్యూఢిల్లీ • కలకత్తా • మద్రాసు

ఆగ్ ఫా 37 14 76

“కలయో వైష్ణవ మాయయో!”

“చూడండి! నన్ను పట్టుకుని ఎలాంటి కూటలు అంటున్నావో! నేను ఆమెకు భర్త నంటుంది? ఇద్దరికీ ఖర్చు! నాకు అసలు పెళ్ళి కాలేదండీ స్వామి!” అసహనంతో ప్రారాసపడుతూ అన్నాడు కేశవరావు.

“చూడండి, పిన్నిగారూ! ఆయనకు పెళ్ళి కాలేదంటున్నారా. ఇంతకన్నా వింత మరొకటి వుంటుందా!”

“ఆసలు ఎందుకొచ్చిందమ్మా ఈగొడవ” అన్నాడు ముసలాయన మతాహలంతో.

“నేనంటే ఆయనకు మొదటినుంచీ యిష్టంలేదండీ! ఎవో కట్నం ఆశిమాసి నన్ను చేసుకున్నారుకాని..”

“ఇంతకంటే మరో అన్యాయం వుంటుం కా! నాకు అసలు పెళ్ళి కాలేదండీ!” కోపం ఎక్కువవుతున్నదని.

“ఊరుకోవయ్య! ఎవరన్నా వించే నమ్మేటట్లు వుండాలి. ఆవిడను ఈ రైలులో వదిలిపెట్టి బోదామనుకున్నావా! ఎంత కోపం వస్తేమటుకు నువ్వు నా భార్యవు కదంటే ఆవిడ మనస్సు నొచ్చుకోదూ! సరసానికయినా వోక అంతూ పొంతూ వుండాలి.”

“ఇది మరి బాగున్నది. మీకుకూడా బట్టించేమిటి ఈపిచ్చి! ఈవిడను నేను అసలు ఎరగనండీ! ఇద్దరమూ చెజవాడలో ఎక్కాము. అంతే! ఆవిడెవరో, నే నెవరో!”

“చూడండి! నన్ను ఎంతెంత మాట అంటున్నారో! నన్ను ఎరగరట! ఇన్నాళ్లు నాతో సంసారం చేసిందెవరో! ఆయన కింత గడ్డిపెట్టండి బుద్ధివస్తుండేమా!” అంది ఆవిడ రొప్పితూ.

“ఊరుకో అమ్మా! ఆయనెక్కడికి బోతాడు” అని ముసలాయన కేశవరావు వంకరురిగి “అబ్బాయ్! నీ ధోరణి నాకేమీ బాగులేదు...ఆఅమ్మాయన విడిచి

ఎక్కడికి బోదామనుకున్నావయ్య!”

“కేశవరావు పరిస్థితి, మరి అయోమయంలో పడింది. ఇప్పుడు ఏమి చెప్పినా ఈ జనం నమ్మరు. అంగుళాని తొందరగా యింకో పెటెలోకి మారుదామని పరువుచుట్ట చుట్టే తాడు. అతిని చూడవుడి మాసి.

“చూడండి! ఆయన నన్ను వదిలిపెట్టి పారిబోదామనుకుంటున్నారా! పట్టుకోండి స్వామి! మీకు పుణ్యం వుంటుంది”

“ఆయనెక్కడికి బోతాడమ్మా! నీకేమీ భయంలేదు” అంటూ కేశవరావుచెయ్యి పుచ్చుకుని వోక యువకుడు, సీటులో కూర్చో పెట్టాడు.

“ఏమయ్యా! భార్యను వదిలేసి పారి బోదా మనుకున్నావా!” అన్నా డొకా యన పోలీసగా.

“భార్య అంటా రేమటండీ! మీరుకూడా ఆవిడ మాటలు నమ్మలే ఎలా!..నా మాటలు నమ్మండి, నమ్మకపోండి! ఆవిడెవరో నాకు తెలియదండీ! ప్రమాణం చేసి చెపుతున్నాను” అని కేశవరావు చెయ్యి తలమీద పెట్టు కున్నాడు.

“ఈ ప్రమాణాల కేమి వచ్చెకానీ, మాట్లాడకుండా కూర్చోవయ్యా!” అన్నాడు ముసలాయన.

“కేశవరావు కోపంతో క్రుంగిపోతున్నాడు తను ఎంత మొత్తుకున్నా ఈ జనం నమ్మేటట్లు లేరు “భావంకుడా! ఏమిటిపరీక్ష!” అని మనస్సులోనే విసుకున్నాడు. “కలయో, వైష్ణవమాయయో” అన్నట్లు ఈ విడదంతా మాయగా వుంది మాయ యేమిటి? ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలంగా వుంటే— ఈవిడెవరోకానీ చాలా తెలివితేటలాగా వున్నది. మంచి ‘ప్లానే’ వేసింది. ఇలా అనుకుంటూ వుండగానే, ఆవిడ కాస్త సమదా యించే ధోరణిలో

“ఏమండోయ్! నాంపల్లి వస్తున్నట్లుంది. మీరు మీ అన్నయ్యగారింటికి బోతారేమా! నేను సికింద్రాబాదులో దిగుతాను. మా చెల్లెలు వాళ్ళింటికి వెళ్ళి నాయంత్రానికి అక్కడికి వస్తాను. మళ్ళీ పీలు పడుతుందో, లేదో!.. ఖర్చులకు కొద్దిగా డబ్బు కావాలి. పర్సనల్ సీ యివ్వదూ” అంది (నేనుంతా వోకపోస్తూ.

“ఏమమ్మాయ్! ఊరుకున్నకొద్దీ నీకు అలుసు ఎక్కువవుతున్నదే! నలుగురిలోనూ, నన్ను అలరిపాలు చేసిందికొక, యింకా పేగా నీకు డబ్బులు కూడా కావాలి!” అన్నాడు కేశవరావు ఘాటుగా.

“అబ్బ! వూరుకోండి! మీకింకా నానై

కోపం బోలేదా యేమిటి! నా మాట విసండి! ...నాయంత్రానికిలా వచ్చేస్తానుగా! ఉహా! యివ్వండి” అంది చంటిపిల్ల ధోరణిలో.

“కేశవరావుకు ఏమిచేయటానికి తోచలేదు, ఎలాగయినా ఈ గోల వదిలించుకోవాలని,

“నుహతల్లీ! ఈ రూపాయి తీసుకుని నన్ను కట్టాడీంచు! ఇకనన్నా నన్ను వదిలి పెడితే, నీకు పుణ్యం వుంటుంది” అన్నాడు పర్సనల్ తెరుస్తూ.

ఇంతలోనే టికెట్ కలెక్టరు ఆపెటెలోకి ఎక్కాడు. ఆయనను చూడగానే ఆడమనిషి ముఖం నిలపడది

“ఏమమ్మాతల్లీ! మళ్ళీ యిక్కడ ప్రత్యక్ష మయ్యావు!.. టికెట్ వుందా!” అన్నాడు టికెట్ కలెక్టరు.

లేదన్నట్లు అడ్డంగా తల త్రప్పింది ఆవిడ ముఖంలో నెత్తురుచుక్కలేదు. “సరిగా సమయానికి వచ్చాడు! వెగవ చచ్చినాడు” అని మనస్సులోనే విసుకున్నది.

“నాకు తెలుసు! నీ దగర టికెట్ ఎంగుకు వుంటుంది! ఊ! మళ్ళీ ఏమాత్రం కొలేకా వేమిటి” అన్నాడు చిరునవ్వుతో.

“ఏమిటండీ! ఈ మనిషి మీకు తెలుసునా యేమిటి” అన్నాడు కేశవరావు అశ్చర్యంగా.

“తెలియకపోవడ మేమిటి! ఈవిడకు యిడవృత్తి. మొన్న సెకండ్ క్లాసు కంపార్టు మెంటులో ఎవరినో చెదిరించి డబ్బు కాజేసింది. ఆయన వోకలే గోల.”

“ఏమిటండీ! అంతా మాయగా వుండే!”

“ఇందులో మాయ ఏమున్నది ఆవిడ ఈ మగ్గు యిలాంటిది ఒకటి రెండుసార్లుచేసింది, ఆడిదని పూరుకుంటుంటే అలుసు ఎక్కువవుతున్నది. ఇంతకీ, మీకు ఏమాత్రం వదిలించేమిటి” నవ్వుతూ అన్నాడు టికెట్ కలెక్టరు.

“ఏమీ వదలలేదు కాని, ప్రాధుటినుంచీ, నన్ను గడగడలాడించేసింది.”

“పైగా అతను, తన భర్త అని చెప్పిందండీ!” అన్నాడు ముసలాయన.

“ఎందుకు చెప్పదు! ఆవిడకు యిలాంటిది మాయలే!” అన్నాడు.

ఇంతలో రైలు సికింద్రాబాదు స్టేషనులో ఆగింది. పోలీసులను పిలిచి, టికెట్ కలెక్టరు, ఆవిడను దింపేశాడు.

“నామ్మయ్య!” అని కేశవరావు గాలి పీల్చాడు! గంటసేపు దాకా “ఆవిడ” విషయమే మాట్లాడుకున్నారు ప్రయాణికులు.

బాలీ

మేవావాడ, బర్మి, సుఖ
ప్రార్థనలకు గూఢారంభం కిత్తు
కైజునుసంహితకం

రెడి కో గళాలపురం

టాటూగేషనరీ బిల్డింగ్
(వీధి) గిరుకు(అంబ్రా)

మన స్త్రీలలో సాధారణంగా ఉండే పెద్దలొపం అతి మిక్కిలిగా మాట్లాడటం... అనవసర విషయాలను గురించి చర్చించడం. ఆ చర్చకు తమకు ఏమాత్రం లాభం లేకపోయినా సరే! అందులో ఏదో అవ్యక్తిమయిన సంతృప్తి ఉంటుందనుకొంటారు. ఒక్కొక్కప్పుడు అట్టి అనవసర ప్రసంగాలవలల పైవాళ్ళకు, కొన్ని సమయాలలో తమకే ఎంతో హాస కలుగుతుందో కొంచెమైనా ఆలోచిస్తే ఈ దుర్లవాటును దిద్దుకోడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. కాని విధముగా ఆలోచించుకోవాలన్న ఆలోచనే కలిగి అంతవరకే చేస్తే ఇంక అప్రస్తుతపు ప్రసంగంలో పాల్గొనరనే చెప్పాలి. పై మదహరించిన లోపానికి కారణం ముఖ్యంగా తగిన విద్య, సరియైన పెంపకం, (సదసద్విచక్షణ) లేకపోవడమే.

సర్వ సాధారణంగా నలుగురు అడవాళ్ళు కలుస్తే “మీ యింట్లో యివాళ్ళ ఏమిటి వంటకాలు” అన్న ప్రశ్న మొదట వెలువగుతుంది. ఈ ప్రశ్న చేసిన యిల్లాలు కొంచెమయినా ఆలోచించదు తన ప్రశ్నకు సమాధానం యివ్వడానికి పొరుగింటి ఆమె ఎంత కించపడింది.. సాధారణంగా ఇటువంటి ప్రశ్నకు అబద్ధపు జవాబు చెప్పడం కష్టం. నిజం చెబుతే చిన్నతనం. ఎందుకంటే కూరలేదనికాని పప్పు లేదనికాని చెప్పకోవడం తమ ఆర్థికదుస్థితిని తెలియజేయటం. ఉన్న మాటైనా చెప్పడానికి కొందరు మనస్సులో బాధ పడతారు. నిజంగా మనస్త్రీలలో తమ భర్తలకుమలే కృత్రిమ గౌరవము ఇంకా అలవాటు కాలేదు. చటుక్కున “నేనాదు. ఏమంది... ఏదో చారూ... పప్పుడి” అని. మరొకామె అడవ్కుండానే తన సీరిసంపదలను తెలియజేస్తూ పదివంటకాలను పేర్కొంటుంది.

ఎవరింటో ఏమి వండుకున్నదీ తమకు తెలియకపోతే వచ్చే సప్తం ఏమిటి అన్న

ఆలోచన ఒకరికి వొచ్చదు. లోకాభిరామా యణంలో ఇది మొదటి అధ్యాయం.

తర్వాతది నగల సంగతి. మనస్త్రీలకి నగలంటే అదొక వ్యామోహం. ఒక్కమాట పసుండి దెబ్బ మిగిల్చి వాచీగోలుపో, గాజులో చేయించుకున్న యిల్లాళ్ళున్నారు. నగలు చేయించుకోవడం చెడ్డ అని నా ఉద్దేశం కాదు. స్త్రీకి సంఘంలో ఒక ప్రత్యేక స్థానం నగలవల్ల కలుగుతుందని దురభిప్రాయపడే స్త్రీలు లేకపోతారు. విజ్ఞానార్థవల్ల సంఘంలో సంపాదించగలిగే స్థానం ముందు నగలిచ్చే గౌరవం మూర్ఖుని ముందు దివిటి అని తెలుసుకొనక పోవటమే దీనికి కారణం.

మూడవ ప్రశ్న తమతో సంభాషణలో పాల్గొనని వ్యక్తుల మంచిచెడ్డల గురించి. సాధారణంగా మంచి కనబడదు. కనపడినా దాన్ని గురించి మాట్లాడడంలో ఉత్సాహం కనపర్చరు. ఇంక చెడ్డ అంటారా ఎంత మాట్లాడినా తనివిటీరదు. ఫలానా అనిడ ఫలానాలాగా దువ్వందని (ఎలాగ దువ్వితే తమకేం) లేదా వయస్సుకితగని శోకాలంకరణ చేసిందని-అంటే ఆడవాళ్ళ ఉద్దేశంలో స్త్రీకి ముప్పుయి ఏళ్ళు చాటితే ముఖ్యంగా నలుగురైదుగురు పిల్లలంటే అలంకరణ అనవసరం. సంసారభారం యాడుస్తూ సగం క్రుంగి పోయినట్లు కనపడాలి!

ఇంక కొందరు విపరీత వ్యక్తులున్నారు. ఒకామె పొరుగింటామెను పని ఉన్నట్టు పిలిచి “మీవారు యివాళ్ళ ఆఫీసుకి ఎందుకు వెళ్ళలేదని అడుగుతుంది. దీనికి ఏమని సమాధానం యివ్వాలి? లేదా.....మీరు కొన్న కొత్త ఆల్బయిరా ఖరీదంత అని. అంతటితో ఉరుకుంటే బాగుంటుందా! ఎందుకంత

దండగ పెట్టి కొన్నారు..... బదిలీ అయ్యే ఉద్యోగాలు కద... తీసికెళ్ళడం ఎంత యిబ్బంది..... ఈక్షణం బదిలీ అయిపోయినట్టు... ఇంక ఆల్బయిరా సమస్య ఎలాగా అని తను బాధపడుతూన్నట్టు... ఇటువంటి అసందర్భపు.. అప్రస్తుత సంభాషణల వల్ల అమూల్యమయిన సమయం వ్యర్థంకౌవడం తప్ప వేరొకటిలేదు.

కొంతమంది యిల్లాళ్ళు పెవిధంగా సంభాషణచేస్తూ ఇంటి గుట్టునికూడ బైటపెట్టడానికి సందేహించరు. తమ భర్తల లోపాల గురించి... పిల్లల దౌర్జన్యం గురించి... అన్నదమ్ముల అనాదరణ గురించి... వదిలేగార్చి పొగురు బోదుతనం గురించి! సరే ఇంక సవిషి క్షితుటుంబాలో నయితే నా కథా వస్తువు కి కొరతలేదు. వోటికోడళ్ళ చెడ్డలు అతగారు పెనుతూన్న బాధలు యిత్యాది...

అప్రస్తుత ప్రసంగాన్నే అధిక ప్రసంగం అని అనవచ్చు.. ఇది మేలుచేయదు సరికదా కీడు మాత్రం కొన్ని సమయాలలో చేస్తుంది. అత్యవసరమైన విషయాల గురించి క్లుప్తంగా మాట్లాడటం ఏనాడైతే మన స్త్రీలు నేరుస్తాకో ఆనాడు మనలో నిజమైన పరివర్తన కలిగిందని నమ్మాలి. ★

చల్లదనమునకు
చక్కని
శోభములతో..

ప్రేమెంటు
పెజ్జెటబుల్
హిర్ ఆయిల్

RATHOD TRADING CO. MADRAS-1

★ కాళిదాసు కావ్యాలు: ★ కన్యాధర్మ నిరూపణం

పోతరాజు లలిత

కృతిచక్రవర్తి కాళిదాసుచేసిన విద్యావాహన ఆయన వ్రాసిన కావ్యములను కొంగ్రనే గొప్పగనో చదువనివారూ అరుగు కావ్యములలోని విశిష్టత - ప్రతి ఒక్క కావ్యము యేదో ఒక ధర్మాన్ని నిరూపిస్తుంది. ఆధర్మాన్ని ఆచరించి తీరవలసినదే అని, మృదువుగా కాశిస్తుంది. ఆచరించనగు వల్ల కలిగే కష్టనష్టాలను వివరిస్తుంది. కాళిదాసు మొదటి కావ్యమైన రఘువంశములో రాజధర్మాన్ని చక్కగా వివరించాడు అందు నాయకలందరు గృహిణులే గెండ్లవదియగు కుమారసంభవములోని నాయక పార్వతి కొంతవరకు తగిలించులచాలు కన్యకత్వమునుంది.

ఇక మేఘసంజేత కావ్యములో నాయక విరహిణి. కాళిదాసు వ్రాసిన నాటకములలో మొదటిదైన కాకుంఠలములో నాయక శకుంతల మొదట ఋషికన్య. తరువాత భర్తని పరిత్యక్త. కథాంతమునగాని నాయకీనాయకులకు పునస్సమాగమము కలుగదు. ఇక మాళవి కాగ్ని మిత్రములో నాయక మాళవికన్యయే యైనను ఇంచుమించు స్వతంత్రురాలు. విక్రమార్కకీయములోని నాయక ఊర్వశి జేవతేశ్వరి మొత్తముమీద ఆయన వ్రాసిన ఆరు

గ్రంథములలోని నాయకలలో పెద్దల చాలు కన్యలు ఇద్దరే కన్యిస్తారు. కుమార సంభవము లోని పార్వతి కాకుంఠలములోని శకుంతల. ఆమెద్వారా ఉత్తమ కన్యాధర్మాన్ని, ఈమె ద్వారా ఆ ధర్మాన్ని సమముగా నిర్వర్తించనందువల్ల కలిగే కష్టనష్టాలను తెలిపినాడు కవి. వీరిరువురిద్వారా కవి ఇచ్చిన సంజేతమేమిటో పార్వతి కన్యా ధర్మాన్ని యేవిధముగా పాలించిందో, శకుం తల యే విధముగా పాలించితేపోయిందో గమనిద్దాము.

పార్వతి

కుమార సంభవములోని పార్వతి, తల్లి తండ్రులబాటు కన్య, ఆమెను తండ్రి పర మేశ్వరునివద్ద పరిచర్యకు నియోగిస్తాడు. ఆమెకూడా శ్రద్ధగా పరిచర్యచేస్తూ మన స్సులో పరమశివునే పతిగా వరిస్తుంది. తరు వాత మన్మథుడు శివుని తపోభంగమునకు ప్రయత్నించటమూ, ఈశ్వరఫల సేత్రా గ్ని చే దగ్ధమవటము జరిగినది తపస్సుచేతనే తప్ప ఇక యేవిధముగాను శివుని అనుగ్రహాన్ని పొందలేనని నిశ్చయించుకున్న పార్వతి తల్లితండ్రులవద్ద యెట్లకలకు అను మతి సంపాదించి తపోవనానికి వెళ్తుంది. ఆమెకు తోడుగా జయ, విజయ అనే దైతీ కత్రెలు కూడా వెళ్తారు.

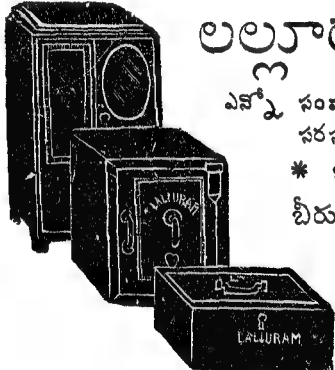
పరమ కుకుమారియైనప్పటికీ పార్వతి తపోనియమాలను అతిశ్రద్ధగా పాటిస్తుంది. జటావల్మల ధారిణియై *స్థండిలకాయనియై ఆకు అలములనైనా భక్షించక ఆమె చేసిన కఠోర తపస్సునకు మహర్షులు సైతము ఆశ్చర్య చకితులై 'అపర్వ' అని ఆమెను పిలుస్తారు. ఇలా కొంతకాలము గడచినతర్వాత ఒక తరుణ బ్రహ్మచారి పార్వతి ఆశ్రమానికి అతి ధియై వస్తాడు.

శివునియందే మనస్సును లగ్నముజేసి తజేక ధ్యాన నిష్ఠలో నున్నప్పటికీ, పార్వతి ఆ అతిధిని గౌరవిస్తుంది. కుశల ప్రశ్నానంత రము పార్వతి తపో కారణాన్ని జయ, విజ యల ద్వారా తెలుసుకున్న బ్రహ్మచారి, కలకలనవ్వి, పరమ కుకుమారివై నీకు, పరీత నిలయుడైన శివుడు తప్ప పతిగా వరించు టకు యెవ్వరు దొరకలేదా? అని అక్షే పిస్తాడు.

పరీహాసముకైనను పరమేశ్వరనిండ విస నోపని పార్వతి కుపితయై అక్కడనుండి వెడలిపోబోతుంది. కాని ఆశ్చర్యము. ఆ బ్రహ్మచారి చూస్తూ వుండగానే పరమశివు నిగా మారి ఆమెను అడ్డగించి "ఓ పార్వతీ! ఈ నాటినుండి, నేను నీకు దాసుడను. తపో మహిమచే నన్ను నీవళం చేసుకో గలిగి నావు. కోపముమాని అనుగ్రహించు" అని చేయిపట్టుకోబోతాడు. చిరతపః ఫలముగా సాక్షాత్కరించిన పర మేశ్వరుని గాంచి సంభ్రమాశ్చర్యానందములతో పర వశ యై లజ్జావనత శిరస్కయ్యాతుంది పార్వతి.

కాని కన్యాధర్మాన్ని మాత్రము విస్మ రింపదు. తల్లి తండ్రులచాలు కన్య తాను. వారి అనుమతి లేకుండా ఎలా స్వతంత్రి యుంది. ఆ కారణముచేతనే పాణిగ్రహణా ర్థమై చేయి జాపిన పరమేశ్వరుని కోరికను మన్నించలేకపోతుంది పార్వతి ఆ సమయ మున జయద్వారా పార్వతి ఇచ్చిన సమా

* ప్రతిము పూనినవారు విశ్రమించడానికై దర్బలతో పుడిచేసిన ప్రదేశము.

లల్లూరాం అండ్ కంపెనీ

(స్థాపితము 1928)

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, సరసమైన ధరలకు ప్రసిద్ధి చెందిన

* ఇనుప పెట్టెలు * ఉక్కు బీరువాలు * క్యాషు బాక్సులు

లల్లూరాం అండ్ కో,

వేలగలేటివారి వీధి విజయవాడ - 1.

క్రాంతి హోమ మారుతి వినయ కెడరుగా మద్రాసు బ్రాంచి. 2/156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1.

ధానము కూడండి యెంత ఉదాత్తమణియ నుగా వుండో!

“ప్రభూ! మా సామవస్థగాధిరాజునకు కన్యాదానముచేసే భాగ్యాన్ని అనుగ్రహించండి” అని అర్చిస్తుంది జయ. సరేనని అంతర్ధాన మాతాడు పరమశివుడు. తరువాత సద్గురులను అడుంధులని హినువంతునివద్దకు రాయబారము పంపిస్తాడు వరమేశ్వరుడు. హినువంతుని అంగీకారముతో సకల జీవతా సమక్షాన పార్వతీ వరమేశ్వరులకు యధావిధిగా వివాహము జరుగుతుంది. కన్యాధర్మాన్ని సక్రమముగా నిర్వహించిన పార్వతి ఆతిథివాత కంకారాంగ హరిణియే కాక, జగజ్జీవమంద్యురాలవుతుంది.

శ కుం త ల

ఇక కాకుంథలములోని శకుంథల మేనకా విశ్వామిత్రుల పుత్రిక. తల్లి తండ్రులచే పరిత్యజింపబడిన శకుంథలను కణ్యమహారి శ్రేష్ఠమనునంది పెంచి పెద్దజేసినాడు. కాకుంథలములోని ప్రథమాంకములో వేటకై వచ్చిన దువ్యంతునితో మునికుమారులు చేప్పిన మాటలీది “రాజా! కణ్యమహారి ఆశ్రమంలో లేరు. కాని మహారి ఆజ్ఞాసారముగా వారి కుమార్తెయగు శకుంథల అతిథులను సత్కరించుటకు ఆశ్రమములోనున్నది.”

ఈ మాటలు విని దువ్యంతుడు ఆశ్రమములో ప్రవేశిస్తాడు. అక్కడ శకుంథలను జూచి మోహిస్తాడు. శకుంథల కూడా అతనిని ప్రథమవీక్షణములోనే ప్రేమిస్తుంది. ఋషి కన్యయగు ఆమెను మోహించుట అనుచితమని మధనపడుచున్న రాజా ఆమె, మేనకా విశ్వామిత్రుల తనయనని తెలియగానే సంతోషిస్తాడు. ఇందులో ఆతని ధర్మతత్పరత వెల్లడియౌతుంది మనకు. శకుంథల విరహాన్ని చూడలేని సఖులు వారల సమాగమానికి అవకాశము కల్పిస్తారు. దువ్యంతుడు అన్యాయము చేయడనే విశ్వాసముతో అతనికి ఆత్మార్పణము గావించుకొంటుంది శకుంథల.

క్షత్రియులకు గాంధర్వ వివాహము ధర్మసమ్మతమని దువ్యంతుడు చెప్పితే, ‘కాబోలు’ ననుకొంటుంది. అంతేకాని తాను జన్మతః క్షత్రియయే యైనప్పటికీ, వ్యవహారికముగా ఋషికన్యక నే అన్న విషయము గుర్తించదు. తన్ను ఇంతకాలముగా పెంచి పెద్దజేసిన కణ్యమహామని అనుమతి లేకుండా స్వతంత్రించుట తగజేమో అని యోచించుకు తోచదు. దువ్యంతుని ప్రేమలో సర్వము విస్మరించింది శకుంథల. కారణముచేతనే (రాజధానికి వెళ్ళిన దువ్యంతునే స్మరిస్తూ వివశయైయుండుట చేతనే) దూర్వాసుని ఆగమవాన్ని గుర్తించలేకపోతుంది. చివరికి ఆయన శపించిన విషయముకూడా పాపము శకుంథలకు తెలియదు.

కాని ఆకావమున విన్న అవసరాయా ద్రియం వదలు తిరిగి పోవుచున్న ఆయన కాళ్ళపై బడి, ఏదైనా గుర్తును చూపినట్లైనా కావ భయము లేకుండునట్లుగా వరమును సంపాదిస్తాడు.

కొంతకాలానికి కణ్యమహారి ఆశ్రమానికి తిరిగి వచ్చి జరిగినదంతా దివ్యదృష్టిచే తెలుసుకొని గర్భవతిగానున్న శకుంథలను వాత్సల్యముతో, ‘శుక్రతర్కి తల్లివి’గమ్మని ఆశీర్వదిస్తాడు. తరువాత వివాహసంతరము పుట్టి నింట ఎక్కువకాలముండుట స్త్రీలకు మంచిది కాదని తన శిష్యులైన కార్జునవారధ్యులను తోడిచి శకుంథలను అత్రవారికి పంపుతాడు. పెంచిన మమకారముచే కణ్యమహారి తమించినను పితౄక్షోలంఘన ఫలితము, పెద్దలకు తెలియకుండా స్వతంత్రించి రహస్య వివాహ ఫలితము శకుంథలకు అనుభవించక తప్పలేదు. అతిథి పూజనిమిత్తమే తండ్రి తన్ను ఆశ్రమములో నుంచి వెళ్ళివారో అతిథిపూజనే అబద్ధి పూర్వకముగానే యాగాక, విస్మరించింది శకుంథల. దానిఫలితముగానే నిండుసభలో అబద్ధిపూర్వకముగానే భర్తచే విస్మరింపబడి అవమానింపబడినది. గుర్తుగా ఇదివరకు దువ్యంతుడిచ్చిన వుంగరము యొక్కడో జారిపోయినది. ఎన్నో నిదర్శనాలు చెప్పి కూడా ఆతనిని నమ్మించలేక మీదు మిక్కిలి పరిహాసంప బడినది.

చివరకు నిరాశతో కార్జునవారధ్యులకు వెంట తిరిగి కణ్యశ్రమానికి ప్రయాణమాతుంది శకుంథల. కాని “దుర్గినీకురాలా! నీ స్వాతంత్ర్యమునకుతగినఫల మనుభవించు” అని వారు తిరిగిచూడకుండా ఆమెను తిరస్కరించి వెళ్ళిపోతారు. శకుంథల స్వాతంత్ర్యము అసమంజసమైనదనియు, దాని ఫలితాన్ని ఆమె అనుభవించబోవుచున్నదనియు ఈ పాత్రలద్వారా మనకు నూచిస్తాడు కవి. ఆ ఫలితమే దీర్ఘకాల భర్త

వియోగము, నిరాశరము. ఆశ్రమ ధర్మాలను యేనాడు అధిక్రమించిందో ఆనాడే ఆశ్రమములో నుండే అర్హతను పోగొట్టుకొన్నది శకుంథల. అసమయములో తల్లియగు మేనకయేవచ్చి ఆమెను తీసుకొని వెళ్ళినిచో గర్భవతియగు శకుంథల అట్టి దుయాహ్వయము.

దువ్యంతుడు శ్వాసవంతుడు కనుక వుంగరము చూచినతరువాతనైనను వశ్యతావశము చెందుతాడు. మారీచాశ్రమములో శకుంథలను గుర్తించి తమభిక్ష సరిస్తాడు. చివరికైనను ఆమెను తనరాణిగా అంగీకరించి కుమారుడైన భరతుని రాజ్యాభిషిక్తుని చేస్తాడు. కాని ఈనాటి యువకులను నమ్మినేటి కన్యలు శకుంథలలాగా ప్రవర్తన పాటి గతి అధోగతియే.

వివాహము అగువరకు స్త్రీకి తల్లిదండ్రులే రక్షకులు, రైతనములు. వారి రక్షణలో వుంటూ వారి అనుమతి లేకుండా ప్రవర్తించుట అధర్మము, అవివేకమును. అంత కన్న కృతఘ్నుల వేరే మరియొకటిలేదు. వారి అనుమతి లేకుండా జరిగిన వివాహమువలన ఎట్టి కష్టనష్టములు కలిగినను వారు బాధ్యత వహించరు. ఆమెకర్మ ఆమె అనుభవించవలసినదే. పురుషులు విశ్వసనీయులే అనుకుందాము.

పరమేశ్వరుడు అవిశ్వసనీయుడనేవా పార్వతి అలా సమాధాన మిచ్చినది? కని పెంచిన తల్లితండ్రులకు కన్యలు యెట్టి గౌరవాన్ని చూపాలో పార్వతిద్వారాను గౌరవాన్ని తల్లితండ్రుల కివ్వనందువల్ల కలిగే కష్టనష్టాలను శకుంథలద్వారానూ స్పష్టపరుస్తాడు కవి. ప్రేమించవచ్చు, పెండ్లాడవచ్చు, పెద్దల అనుమతి మాత్రం పొందాలి. కనీసం వారికి తెలిపేట్లుగా నైనా వివాహమాడాలి. తన కావ్యము అద్వారా కాళిదాసు ఇచ్చిన ఈ సందేశము ముఖ్యముగా కన్యలకు గమనార్హము. ★

రవి టాయ్లెట్స్ అందమును, వర్చస్సును రవి గ్లీసరిన్ సోప్:-అన్ని కాలముల్లో, ముఖ్యంగా వేసవికాలములో వాడదగినది. శరీరమునువ్వుదువుగను, కొంతిగడతంచును. రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్ - శిరోజములను విస్తారంగా పెంపొందించును. దానిచక్కని గున్నితమైన గువాసన అందరికి ఆనందము కలుగజేయును. రవి సోప్:-ముఖవర్చస్సును కాపాడి, నిలవమును పెంపొందించును పోర్లపెట్టు:- ది మ్యాస్టార్ & కంపెనీ, 10, చైతన్యనాథ మొదలిసిద్ది, తండియా రోడ్డు, మద్రాసు-21.

★ చనినీల్లులు: టికాలు ★

ప్రసిద్ధిలకు, ఏమి ఎనిమిది నెలలు రాగానే (వేసవికాలంలో ఎండలు ముడ రకము ను వే) ప్రతి ఇంటిలోని వనితలకు టికాలు వేస్తారు. అలా టికాలు వేసిపిల్లలకు ప్రతి గృహిణి తప్పకుండా వేయించటం చాలా ముఖ్యం. టికాలువేయు దినమున ఉదయం ఆ విధపు తలంటి నీరుపొయ్యాలి. టికాలు వేసిన మరునటి దినమున విరోచనమునకు ఆముదము ఇవ్వాలి. అలా ఇవ్వడంవల్ల చిన్న పిల్లలకు, ములబద్ధకముగాని, అతీర్ణిగాని పుండదు. అతీర్ణి, ములబద్ధకము కడుపునయం లే టికాలువేసిన తరువాత వారికి జ్వరము వస్తుంది. ములబద్ధకములేని పిల్లలకన్నా, ముల బద్ధకము కలిగియున్న పిల్లలకు జ్వరము ఎక్కు

వగా వస్తుంది. కడుక టికాలు వేసిన పిల్లలకు మందము కలుగకుండా, ఆముదం పట్టాలి. అంతేకాదు మందము కలుగు వదార్థములు అనగా వప్పులు, అరటిపండు మొదలైనవి పెట్టకూడదు. అలాంటివారికి లేటచాదు

చిన్న టికాంతము

అన్నము, మజ్జిగఅన్నము పెట్టవలయును. జ్వరము వచ్చువరకు, టికాలు వేసిననూ నీళ్ళుపొయ్యవచ్చును. జ్వరము వచ్చిన నీళ్ళు పొయ్యరాదు. కొందరికి టికాలు వేసిన మూడవరోజున జ్వరము వచ్చుటకు ప్రారంభ

మగును. మరి కొందరికి విదవరోజునందే జ్వరము వచ్చుటకు ప్రారంభించి టికాలు వాగుగా పొంగి పెద్ద గుల్లలుగాఅయి, వాటి చుట్టు తిరగ ఎఱ్ఱగా వాల్చునప్పుడు. అలాంటప్పుడు కొందరు పిల్లలు పొరుగుపెట్టు కొంటారు. అప్పుడు తల్లి వేడిఅన్నములో నెయ్యివేసి ఒక చేతిగుడ్డలో మూటలా కట్టి పట్టుకొని గుల్లలమీద కొడవలెను. అలా కొంచిన నొప్పి తగ్గును. ఇలా రెండు దినాలు అయ్యాక = గుల్లలు, నడుమ నల్లపడ మొదలుపెట్టును. అలాంటప్పుడు దురద మొదలుపెట్టును. అందువలన తల్లి = గుల్లల మీద తొంటాలములో వేసుకొను నున్న మును దినమునకు రెండుమారులు పూసిన ఆ గుల్లలు చిలికకుండా అలాగే ఎండి, తుప్పుట తొవ్విడి వదిలినమలకు త్రాడిపోవును. దురద పట్టు నమయములో చిన్న పిల్లలు గోకకుండా తల్లి జాగ్రత్తగా చూచుకొనవలయును. అలా చేయని పక్షంలో వారు గోకన = రసి ఎచ్చట తగిన అచ్చట అడేమాదిరి గుల్లలు లేవును. ఒక్కొక్కప్పుడు గోకన గుల్లలువాల్చువలన, చంకలయందు గడ్డలు కట్టును. అలాంటప్పుడు పిల్లలు చాలా బాధపడుతారు.

కాబట్టి చిన్న పిల్లలుగోకటానికి ప్రయత్నించేమున్నారని తెలిస్తే వెంటనే ఒకగుడ్డ అచ్చట కాండేజలా కట్టివేయవలయును. అలాకట్టుటవలన చిన్న పిల్లలుగోకుటకు నీలు వడదు. తొందరగాచూడును. గోక గుల్లలు చిలికిన, అచ్చట 'సిబాబాలో'మాత్రమతెచ్చి పొడిచేసి గుల్లను డెబ్బాలోనీళ్ళతో కడిగి ఆపొడిచినవేసి గుడ్డికట్టిన త్వరగాచూడును. మాత్రకొనలేనివారు నున్నముగాని, లేక లేతవేపాకుచిగురు కొడిగా ఉప్పు పసుపు, కొడిగాపెరుగువేసి మెత్తగాచూరి అచ్చట పట్టించిన త్వరగా గుల్లలు చూసిపోవును.

★ నందివర్ధన పువ్వుతో వైద్యము ★

నందివర్ధన పువ్వుకూడ మహాసనగానే ఉంటుంది. ఒక్క మొక్కనువేసి కాగా ఎరుతూ నీళ్ళు పోస్తూంటే చెట్టు చక్కగా పెరుగుతుంది. చెట్టు పెద్దదయిన తరువాత అట్లు కట్టుకొనవచ్చును. ఒక్క మొక్కను జాగ్రత్తగా పెంచుకొంటే అనేక మొక్కలను తయారు చేసుకొనవచ్చును. యీ నంది వర్ధన పువ్వులతో వైద్యము చెయ్యవచ్చును. కళ్ళుకలిగితే నందివర్ధనపువ్వులు ఉదయం విచ్చగానే తెచ్చి ఒకకుండలోవేసి వాని మీద తడిగుడ్డ చూతవేసి రాత్రులయందు యిది కన్నులమీదవేసి కట్టుకుంటే ఒక వారంరోజులలో కండ్లకలక తగ్గిపోతుంది. కండ్లకలక ఉన్నప్పుడు కళ్ళు మంటలుగా చూడా ఉంటవి. ఈ పువ్వులువేస్తే ఆమంట

కుడా మాయమైపోతుంది. చూచులుగా వేడిచేసి కళ్ళు మందుకున్నా యీ పువ్వులు వైద్యవీరవిధంగా వేసుకొనవచ్చును. నెగడ్డలకు నందివర్ధనచెట్టు పాలు(కొవ్వు కుంచినా, తూపులు కుంచినా పాలు వస్తవి) అది వేస్తే నెగడ్డలు అణిగయివా పోతవి. తగిలయివా పోతవి. చిన్న చిన్న కలుకులకు యీ నందివర్ధనపాలు వేస్తూంటే రెండునెలలలో తూర్తిగా తగ్గిపోతవి. పాలు దొరకనట్లయిన పువ్వులు వేసయివా కట్టుకట్ట వచ్చు. అయితే యీ పువ్వులతో వైద్యము చేసే ఆలస్యంగా తగ్గుతవి. కాని పాత ప్రేషము.

కె. లక్ష్మీరాజ్యం, చిన్నగంజం.

ఆప్టికోవర్లు

ప్రస్తుతము సర్వసాధారణముగా చిన్న చిన్న సుద్దపేలికలు చేర్చుకూపుంటాము. ఈ పేలికలను చక్కటి ఆకౌరములలో కలిపించి వాటిని దునులమీద కుట్టడమే ఆప్టికోవర్క్. దీనిని ప్రాకులక్రింద, చుట్టూను, లంగాలకు చుట్టూగాని టేబిల్ కౌత్ మూలలుగాని కుట్టుకుంటే కంటికి నదరుగా వుంటుంది.

ఆప్టికోవర్క్ చేయడానికి మందపాటి బట్టి పనికివస్తుంది. మనము కుట్టుకోదలచిన ప్రాకుగాని, లంగాగాని లేతరంగులే, ముదురురంగు బట్టితో ఆప్టికోచేయాలి. ఈ విధముగా రంగులు మార్చుకుంటున్న వుంటే కుట్టేక బాగుంటుంది.

వైయిచ్చిన డిజైను ప్రాకుల కిందకు లంగాలకు బాగుంటుంది. ఈ డిజైను మూడుసాలుగువళ్ళ పిల్లల ప్రాకులకు కింద చుట్టూ కుడితే బాగుంటుంది. ఇంకా పెద్ద

పిల్లల ప్రాకులకు, లంగాలకు అయిన పక్షమున దానిపైజా పెంచుకోవాలి. ప్రాకుకు రిపువ్వలు రి ఆకులు ఉంటే సరిపోతుంది.

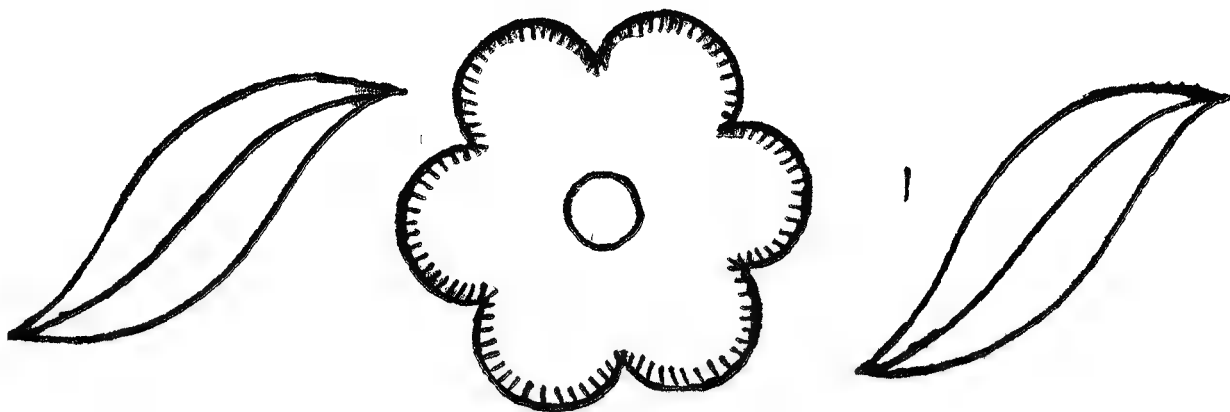
డిజైనును ప్రాకుచుట్టూ, ఆప్టికో చేయవలచుకొన్న ప్రాకురంగుకు మేల్ అయే

వి. సుమతి

రంగుగల) బట్టమీదకి కార్పస్ సహాయమున తీసుకోవాలి. బట్టమీద తీసిన డిజైనులో ఒక పువ్వు కలిపించి ప్రాకుమీది డిజైనుపై వుంచి టాకాలు వేయాలి. ఆతరువాత కాజాకుట్టుకోవటాలి. ఈవిధముగా ఆకును కూడ కలిపించి కుట్టాలి. ఆకు మధ్యనున్న ఈ నెను కాడకుట్టుకో ప్రాకుకు అతికొక కుట్టాలి, కాజాకుట్టుకు బట్ట యేరంగో అనే రంగు డి. ఎం. పి. విచ్చి వుప యోగిం త

వచ్చును. ఈ డిజైనులో ఆకులకు పువ్వులకు ఒక టేరంగుబట్ట వాడిన బాగుండును. సిల్క్ బట్టలు గాని, పువ్వులు గలబట్టలు వాడుట మంచిది కాదు. వీలైనంతవరకు ప్రాకుకూడవైయిన్ గా వుండిన బాగుండును.

జ్వరము తగ్గినతరువాత తలకునీళ్ళుపోయ వలయును. ఇలా పెంచుదినములకోకమాటు తలంటి నీగుపోసి, మరిఒకమాటు విరోచకము వకు ఇచ్చిన, జేనాములోనివేడి తగిపోయి, చిన్న పిల్లలు కులాసాగా వుంటారు. అలా చేయనిపక్షంలో, కొందరికి, వేడికడుపు లోనేవుండి, కొద్దిదినాలున్నతరువాత విరో

చకాలు మొదలుపెట్టి పిల్లలను గొడవచేస్తుంది. కనుక వై విధముగా నడుచుకున్న పిల్లలకు టీకాలు త్వరలోమానిపోయి, చిక్కిపోకుండా కులాసాగా యుంటారు. కనుక ప్రతిగృహిణి ఈవిషయాన్ని తప్పకపాటించ

వలయును. ఈటికాలు పిల్లలకు ఒకసంవత్సరములోపలనే వేయించవలెను. పెద్దపెరిగి అన్ని తెలిసిన పిల్లలకువేస్తే, వారు ఈ గుర్తులను గోకి, కట్టినగుడ్డలను తిసివేసి, చాలాగొడవలు తామూపడి, తల్లిని తిప్పలు పెట్టుతారు.

వైత్యం, తల్లిప్రేమ

వైత్య మంటే కొందరికి వర్సూ తల తిప్పడం పపద వాంతులు వెడుతుంటాయి. అలాంటి వాటికి ఒక చిన్న అల్లం ముక్క తీసుకు సుభ్రంగా కడిగి రోట్లోవేసి బాగా

మరి ఓ అవువ్వు రసం తీసుకు కొద్దిగా తేర నిచ్చి ఒక్క మాటు గరిట్లోపోసి పొంగించి తాగారి వైత్యం పూర్తిగా తగ్గతుంది. (అల్లపు రసం తేర్చి తీసి అడుగున వచ్చిన పక్ష) అవగా తెల్లగా వుంటుంది. అది పూర వేయాలి. ఓపిసున్నవారు ఒక ఆకాకు కడిక పెనలు రోట్లో మెక్కిగా రుట్టి అల్లం తల కట్టి వేళి రుట్టి పువ్వు వేళి నేర్చితో అట్టుతే సుకు వుదయం వేళి పరగనుపుత తింటే, వైత్యం అన్నమాట వుండదు. వై చెప్పిన చర్యవ్యాధులకు కూడా ఈ అల్లం పెనగట్టు బాగా పనిచేస్తుంది.

★ ములగచెట్టు ఉపయోగాలు ★

ముక్కాడలతో మనం మరలు, పులుసు వండుకుంటాం. ములగచెట్టు ఉపయోగాలంకా ఉన్నాయి. ములగ చెట్టిని కొండవంటారు. మనగ చెట్టిని కొండవంటారు.

ఆకు

వీడైనా చెప్పి తగిరి వాచినా, తెలుగు వట్టి వాచినా ములగాకుదంటే ఆముదంతో కలిపి పెచ్చుపెట్టి కాపుమీడవేస్తే వాపు తీరుంది.

ఆకు కూర

ములగాకుదూసి ముద్దగా విపోకుండా పొడి పొడిగానే ఉండేటట్లు కొంచెం కొంచెం తీసుకుని చేతితో నలపాలి. పెసర పప్పుకొని, కందిపప్పుకొని ఉడికించుకుని ఒక పళ్లెంలో ఉంచుకోవాలి. గిన్నె వంపటి మీద ఉంచి నూనెవేసి మినపప్పు, జీలకఱ్ఱ, మిరపకాయలు పోపువేసి ఇందులో పప్పు, నలిపిన ఆకు, ఉప్పు ఈ పోపులో పడేసి కలిపి కొంచెం నీళ్లు చిలకరించి మూతవేసి ర నిమిషాలుంచి దింపాలి.

కొబ్బరి తో

పప్పుకూరలాగే దివిసకూడా ఆకు నలిపి నీడం చేసుకోవాలి. గిన్నె వంపటిమీద కొలేసి మిరపకాయలు, జీలకఱ్ఱ, మినపప్పు పోపువేసి కొబ్బరి కొరువేసి, ఉప్పు, ములగాకువేసి నీళ్లు చిలకరించి ర నిమిషాలు

మూతవేసి ఉంచాలి, తర్వాత గంటిలో ఒక పళ్లెంలో తీసుకోవచ్చు.

నేతిలో

కొంఠత నెయ్యి కాచినప్పుడు నేటికే కమ్మదనం రావడానికి తమలపాకు వేస్తారు. అలాగే ములగాకుకూడా నెయ్యి కాచి దింపగానే వేస్తే నెయ్యి బాగుంటుంది. తర్వాత ఆ ఆకు నీలరీతి వే కమ్మగా ఉంటుంది కదా తీవేస్తారు.

ములగ పువ్వు

ములగపువ్వు కొండ చాలిపోతుంటుంది. ఆ పువ్వు వృధాకాకుండా నిలవ చేసుకుంటే

పంతుల సాభాగ్యలక్ష్మి.

బాగుంటుంది. ఇది గొట్టెలో పూరీలోకి బాగుంటుంది. పువ్వు పరిమ్రోలించేసి దానికి తగిన చింతపండు పులుసు తీసుకోవాలి. చింతపండు పులుసులో ఈ పువ్వువేసి, ఉప్పు, వచ్చిమిరప ముక్కలు, కొంచెం ఇంగువ, సాంబారు పొడివేసి ఉడికించాలి. ఉడికాక, ఉడికించిన కందిపప్పు కొబ్బరి కొరువేసి కలిపి దింపాలి. పప్పు కలిపితే గట్టిగా ఉండేటట్లుందాలి మాటు. అంటే మామూలు పప్పు పులుసులో వేసుకున్న కంటే పప్పు ఎక్కువయ్యాలి. దీనికి పోపు ఆవాలు, జీలకఱ్ఱ వేస్తే చాలు.

ఇంకొక వడ్డతి

వచ్చు ఉడికించి సిగ్గంగా ఉంచుకోవాలి. పెసరపప్పు, కొబ్బరి ముక్కలు, థనియాలు, కరివేపాకు, మిరప, మిరియాలు, ఇంగువ కొంచెం బియ్యం నేతిలోకొని నూదిలోకొని వేయించి పొడికొట్టి ఉంచుకోవాలి. చింత పండు పులుసులో ములగపువ్వువేసి, ఉప్పు, వచ్చిమిరపవేర్చి ఉడికించాలి. ఉడికేక వచ్చు, పొడివేసి కలిపి దింపి ఆవాలు, జీలకఱ్ఱ పోపునయ్యాలి.

కాడలు

ములక్కాడలు చాలా విధాలుగా ఉపయోగించవచ్చు. వాడులో వేసుకుంటే చాలా బాగుంటుంది. ములక్కాడలు వచ్చు పులుసు చేస్తారని చాలామందికి తెలిసినదే.

ఆవకాయలో

నూమిడితో పెట్టిన ఆవకాయలో కొంత ఆవపిండిపిసి (ఊరివడి) అందులో ములక్కాడ ముక్కలు ఊరేస్తే చాలా బాగుంటాయి. కొందరు తెలం ఆవకాయ పెడతారు. అందులో కాడలు బాగుండవు. మూడు గుండలు సమంగా పోసి పెట్టినకారణ ఆవకాయలోనే ఊరయ్యాలి.

నువ్వు పిండి కూర

ములక్కాడలుఉడికించి ఉంచుకోవాలి. ఉడికించేటప్పుడే ఉప్పు నయ్యాలి. బియ్యం, కొబ్బరి, నత్త పప్పు కొంచెం తెల్లం దుబ్బి ఉడికిన ముక్కలకి వట్టించాలి. ఆవాలు, మిరప, మినపప్పు పోపువేసి ఆ గిన్నెలో ఈ కూర వడేసి కలిపి కొంచెంనీళ్లుంచి దింపాలి.

పెసరగ వచ్చుతో

ఉప్పుతో ములంకాడ ముక్కలు ఉడికించి ఉంచుకోవాలి. వానవేసిన పెసర పప్పు, మిరప, కరివేపాకు, జీలకఱ్ఱ, ఉప్పు (పప్పుకి తగినంత) దుబ్బి ఉడికిన ముక్కలకి వట్టించాలి. ఒక మూపుట్ల నూనెవేసి పిండిముద్ద ఉడికేవరకూ వేయించాలి. ★

బంగాళదుంపతో గులాబ్ జామ్

వ్రాసేడు బంగాళదుంపలు ముక్కలు తరిగివుడికించాలి. వాటిని పొటునీటి మెరగాదుబ్బి, ఆముద్దలో చిటికెడుసోడా వేసికలపాలి. ఒకకప్పు చక్కెరతో తీగ పోకడువట్టి పాయిర్లదగ్గరవుంచాలి కడాయి (మూపుడు)లో కప్పుడాలావేసిపాయిర్లమీద పెట్టి బంగాళదుంపముద్రను కొడిగిద్దు ఆకారములోవేసి, నీవేలిలో పోరగావేయించి తీసి పాకములో వేయాలి. ఇదేమూడిగాఅన్నీ వేసి పాకములో వేయాలి. ఇది కోవాతో చేసిన గులాబ్ జామ్లాగేవుంటుంది. బంగాళదుంపతో చేసినట్లు చేప్పినదాకా తెలియదు.

ఒక్కరోజుకంటే నిలవవుండదు.

వడలు— బంగాళదుంపలు వ్రుడికించి పొటునీటి పువ్వువేసి మెరగాదుబ్బి. 3 వచ్చిమిరపకాయలు, టీస్పూను జీలకర్ర కొరిమిడినూరి ఈ ముద్దలోవేసి కలపాలి పాయిర్లమీద డార్లాపెట్టి బంగాళదుంప ముద్దను నిమ్మకాయంత వుండతీసుకొని మూడుగాకుమీద వడలాగ తట్టి ఎర్రగా వేయించవలెను. ఇది వాడుకు చిగావుంటాయి. ★

ఆర్. వి. శాంత (నాగొండ)

★ గవాక్షరీ అప్పదాలు ★

ఈ అప్పదాలు ఇతర గవ్యులుగా వుంటాయి. చిన్నముక్క గవ్య నూనెలో వేస్తే దానంతటా అది పోగి తేనెనున్నట్లు కిడుగు అవుతుంది. కారం వున్న వుండడు కనక గవ్యుగా వుంటాయి. కావాలివిన సామాన్య. చీటికి నూనె ఎంతయినా కావాలి.

పెనరపిండి, మిఠవపిండి, కనకపిండి, కండి పిండి, ఇంసుకపువ్వు, నల్లజీలకర్ర, గవాక్షరీ, మూత.

కాలుగు ■ మీదా మూడూ నూనె పోర్లలో వుండాలి. అంటే పెనరపిండి పాల దబ్బా దైలే మిగిలిన మూడు పిమ్మ మూడూ అంటే వుండాలి. ఒక్కొక్క పిండినే విడిగా జరించుకుని ఆనైన వాలుగూ కలిపి నువ్వువుకోవాలి.

కలువరాయి తీసుకొని కుభ్రంగా తుడిచేసి పిండికి తగినంతపువ్వు ఇంసుక వేసి మెర్రగా నూరుకోవాలి. దాంటోనే ఈనల జీలకర్రగూడా వేసి మెర్రగా నూరుకోవాలి. ఈ గవాక్షరీ అన్నది తెల్లగా పలుకులు లాగా వుంటాయి. చీటినినూడా మెర్రగా నూరుకొని ఇంకొకటి గుండలో వేసి బాగా కలుపుకోవాలి.

ఒక చిన్నగ్గానుకో నీళ్లు తీసుకుని ఈ గుండవేసి బాగా కలిపివెయ్యాలి. కాలుగునీళ్ల విక్రమంలోను మధ్య గుంటచేసి ఈనీళ్లు పోస్తూ కట్టిగా కలుపుకోవాలి. తోటిని తుడిచి, నూనెరాసి, తోకలివి నూడా తుడిచి బాగా నూనె రాయాలి. ఈముడి నూనె ముర్రవచేస్తూ మెర్రగా దంచుకోవాలి. ముత్తలిని నూనె కాయకున్నదా అనేట్లు నూనెతో ముర్రవ చేసుకోవాలి. చిన్న ఉసిరి కొయిలంత చిన్న ఉండలు చేసుకు నల్లుగా పెట్టుకోవాలి. దీనికి ఒత్తుపిండి ఏమూత్రం ఉండబోదను. అప్పుడం గవ్య పొగక పీటకీ, కర్రకీ అంటుకుంటూలే ఇంకాస్త నూనె కాచి కలుపుకోవాలి.

ఇలా ఒత్తుకున్న అప్పదాలు మద్రాసు అప్పదాలకన్నా చిన్నవిగావల్సిగావుండాలి. ఈ అప్పదాన్ని ఎండలో ఎండబెట్టరాదు. తడిచేసిపోటు, గాలిచీచేడి, నీడగావున్న తోట ఆరబెట్టుకోవాలి. మధ్యాహ్నపువేళ తీసికొని బతేరుచిగా కనకరలాడుతూ వుంటాయి. మిశ్రమంబుని పిలిచి నూనెలో వేసిన తరువాత దాని తరువాత చూపెట్టండి.

మదరకపోలే నన్ను దీనించకంజేం! జాగ్రత్తగా మరోసారి చదివి అర్థంచేసు. మహాకవులు కోరికల చేసి, తరువాత పెద్ద మొత్తాలకి.

—అద్దంకి శ్రీ దేవి.

“ పాలముంజలు ”

ఈ వేదవికారంలో మధ్యాహ్నంపూట తినుటకు చక్కని తీసి పిండివంట పాలముంజలు; చీటిని తయారుచేయడం ముఖ్యం, ఖచ్చితమైన కాయ. చీటిని తయారుచేసే విధానం ఈ క్రింద వివరిస్తాను. పాలగుండ, పంచదార—పడేసిపలాలు, నీలక్కాయలు ఒక కులం, పాలు అర్ధశేరు కావాలి.

‘పాలగుండ’ కు చూరీ దుకాణాలలో దొరుకుతుంది. ‘పాలగుండ’ పొడిని జరించి, ఉదయాన్నే నీళ్లలో వానపెట్టాలి. మధ్యాహ్నం ముప్పుడు ఆ పైనిళ్లు వంచివేయాలి. అర్ధ శేరు పాలను విడిగా కాచి, ఒక పొంగి రాగానే వెనుకబెట్టిన పాలగుండను (వాన పెట్టిన దానిని) పాలలో వేసి కలిపి బాగుగా కలియపెట్టాలి. పదినిమిషాల తరువాత, పంచదార వేసి కలియబెట్టిన, ఉడికి, చిక్కపడి గొధుడు చూల్వాల్సిన తయారవుతుంది. అప్పుడు గిన్నెనుదించి, ఒక పీటమీద తెల్లని, కుభ్రమైన వస్త్రమును నాలుపారలుగా తడిపివేసి, నుద్దమీద తయారైన పిండిని ముడతల ఆకారంలో ఎడంఎడంగా వేయవలెను. కాటిపై నీలకుపొడిని చల్లాలి. ఒక పావు గంట తరువాత అది చల్లారి తినుటకు మనోహరంగా వుంటుంది. ముంజలు లేనిపోల ఆలోటు తీరుస్తాయి.

శిష్ట రాజేశ్వరి.

కీచిడి

ఈ ఫలకారం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎక్కువ చేస్తూనే లేదో తెలియదుగానీ, తెలంగాణంలో మాత్రం చాలా ప్రచారంలోవుంది. ప్రొద్దుటిపూట ఆఫీసులకు, మూర్ఖకు వెళ్లేవేళకు దండిగా తినడానికి

పురిట్టోనే సంది

“దంపతులమధ్య కొట్లాట ప్రారంభం కావటం నువ్వు కళ్ళారా చూశావా?” అని డ్రైవర్లు కోర్టులో బడ్డీ ఒక సాక్షిని అడిగాడు.

“చూడకపోవటం మేమిటి? పెల్లి చేయించిన వురో పాతుట్టి నేనేకదండీ” అన్నాడు సాక్షి.

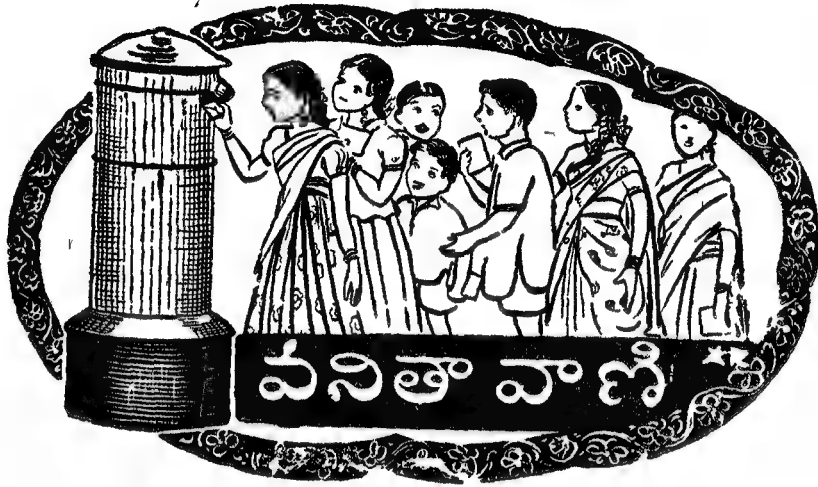
ఇది చేసినట్లుంటే బాగుంటుంది.

కావలసిన పదార్థములు:—అర్ధశేరు నన్ను బియ్యం, అర్ధపావు పెనరపప్ప, కొద్దిగా అలంముక్క, పావు కులం లవంగాలు, కొద్దిగా దాల్చినీచెక్క, రెండు వెలుల్లి పొయలు (ఇవ్వున్నవారికి) తగినంతఉప్పు, పసుపు, కొత్తిమీర, కరివేపాకు అయిదారు పచ్చిమిరపకాయలు రెండు పెద్ద ఉల్లిగడ్డలు.

దీన్ని నూనెతో చెయ్యగూడదు; నెయ్యిగాని, చాలాగాని వాదాలి. వండడానికి కళాయిపాత్ర ఉపయోగించాలి. ఇల్లడి గిన్నెలో గూడా చెయ్యవచ్చును కానీ, వేడిమీదనే అందులోనుంచి తీసివెయ్యవలసి వుంటుంది. లవంగాలు, దాళించెక్క కొంత మంది నూరివేస్తారు, కొందరు దాళించెక్కను చిన్న తుంపులు చేసి, లవంగాలు పాల్వే వేస్తారు. ఉల్లిగడ్డలు, పచ్చిమిరపకాయలు చీలికలుగా తరిగి వుంచుకోవాలి. అలం, వెలుల్లిపాయ ముద్ద నూరుకోవాలి. బియ్యం, పెనరపప్ప కలిపి గాలించి, కడిగి బుట్టలో వడిగలవెయ్యాలి. వడలైన పాత్రలో చిన్నగిన్నెడు నెయ్యిపోసి పొయ్యిమీద పెట్టాలి. నెయ్యి కాగిన తరువాత లవంగాలు దాళించెక్క వెయ్యాలి. వెంటనే అలం ముద్దవేసి ఒక నిమిషముగి ఉల్లిపాయ, పచ్చి మిరపకాయ ముక్కలువేసి దోరగా వేయించాలి. అవివేగే సమయానికి ముమారు చూసుకుని బియ్యానికి సరిపడ నీళ్లు ఆగిన్నెలో పొయ్యాలి. ఈ ఎసట్లో ఉప్పు, పసుపు, కరివేపాకు, కొత్తిమీర వేసి మూరపెట్టాలి. ఎసరుకక పెళలాడినతరువాతకడిగివుంచుకున్న బియ్యం ఎసట్లో వెయ్యాలి బాగా అన్నం మాదిరి ఉడకగానే దింపాలి.

దీన్నో పంచుకోడానికి, టూమేట్ పెరుగు పచ్చడిగానీ, పచ్చిఉల్లిగడ్డలు పన్నుగా తరిగి పెరుగులో కలిపి ఉప్పు, పసుపువేసి పోవు చేసిందిగానీ రుచిగా వుంటుంది.

తెన్నేటి అహల్యాదేవి.

‘దేవుడు వరమిచ్చినా’ !

జింటి యజమానులు ఆ దైవున్న వారిని కాపాడటానికై పెట్టడమూ, వారు వాటిని నవ్వించడమూ సహజమే కాని యింటియజమానులు కాక అదైవున్న వారిని యమయాత్రలు పెట్టేవారు యింకొకరున్నారు. వారెవరో? వారు అదైవున్నవారే అంటే ఒక యింటిలోనే రెండు కుటుంబాల వాడు, వేరు వేరు భాగాల్లో కలిసివున్నారనుకోండి వారిలో ఒక కుటుంబమువారు అమానుకులై, రెండవవారు అసాధ్యులైనట్లయితే, వారు యివరలివారిని పెట్టేబాధ అంత యంత కాదు.

ఉదాహరణకు, పనివార్లకు ఏవో తని తోనివన్నీ కల్పించి చెప్పి యివరలివార్లకు పని చెయ్యనియకపోవటం, రైతు తాము ఎక్కువ కాల్చి, బియ్యం యివరలివార్లకే తెలియబట్టటం, వారింట్లో పంపు తిప్పకే యివరలివార్లకు రానప్పడు, వీటన్నింటినీ చేసుకుంటుంటే, వారికి నీరు అవసరం లేకపోయినా తీరికేనే పంపుని తిప్పించటం మొదలగు వీటి ఇట్లాంటివి వ్రాస్తే ఎన్నోవుంటాయి.

తామకు! ఇంటి యజమాని ఎంత కుంచి వాడైతే మాత్రం ఏం ప్రయోజనం? ఇట్లాంటి చిన్న చిన్న తగాదాలలో ఆరేడేమి జోకర్లం కలిగించుకుంటాడు? ఇట్లాంటివారితో నేగడం ఎలాగో చెప్పండి! అందుకేనే దేవుడు వరమిచ్చినా పూజారి వరమియడని అనటం

యడవల్లి హేమలతాదేవి,

హైదరాబాద్.

“ఎందుకొచ్చిన అవస్థ”

క్రిందటివారం వారపత్రికలో ఎన్ సుగం గారు “ధిల్లీలో ఉడయం 11 గంటలవేళ” అనే వ్యాసం చాలా బాగా వ్రాశారు ఇక మీదట బాగు పని మనమే చేసుకోవాలి

అనిపిస్తుంది. అయితే ఈ చిన్న చిన్న వూర్లలో ఆడవాళ్ళు బజార్లకు వెళ్ళడం అంటే నలుగురు వాలుగువిధాలు చెప్పుకొంటారు ఏది ఎలావున్న ఈ వాకర్లలో గాని లేక మగవాళ్ళుగో కాని (వొన్నితమవులు వాళ్ళకు అర్థం కాక పనిగాని వస్తువులు తెస్తుంటారు) చెప్పటంకన్న మనమే వెళ్ళడం ఉంచినదిపిస్తుంది ధైర్యం చేసి మనమే వెళ్ళామా ఇకవుంది గొడవ ఏమవుదగ్గరికి వెళ్ళివా వాడు ఒక అరగంట కానిది వదలగమనము అడిగే ప్రశ్నకు వావాలు చెప్పక అలా చూస్తునిలుచుంటాండు మనకే అదోనాదిరి అయిపోయి వెళ్ళిపోవలసిందే మొన్న వాస్తే హేతురాలు వచ్చింది ఆమెది కలకత్తా కొంచెం పాదగబురగావుంటుంది ఇకం ఒక అరగంట నిలుచున్నాం వాడు జవాబుచెప్పలేకదూ కడకు వాస్తే హేతురాలికి విసిగి ఏయే అబ్బి ఏమీ అలా చూస్తున్నావు? మే ముడిగింది వుందా? లేదా! అని అడిగే వింది వాడు కడకు జవాబు ఇచ్చిందేనూ లేదనే దానికోసం అరగంట నిరీక్షణ ఇదంతా చూస్తుంటేను మగవాళ్ళకు సరిగా చెప్పి తెప్పించుకోవడమే మేలనిపిస్తుంది యికపోలే పెద్ద పెద్ద సిటీల్లో అయితే వరవారేడు మనమాదిరిగా ఎంతో మంది తిరుగుకుంటారు ఈ చిన్న చిన్న వూర్లలో మాత్రం ఎంగుకొచ్చిన ఈ అవస్థ

ఆర్. వి. నర్స, (తిరుపతి)

మన దేశంలోనే

24-6-57 తనితాలోకం కి రైక క్రింద ‘స్త్రీలు ప్రయాణీకులు’ క్యామెలాదేవిగారు వ్రాసినది చదివేము ముఖ్యంగా ప్రయాణాల్లో ఇబ్బందులు మనదేశంలోనే ఎక్కువ పడుతున్నారని పోలే ఫ్యూక్సన్ - సెకండ్ క్లాస్ కంపార్టుమెంట్స్ లోకప్ అయిపోవటం, ఫర్మక్సన్ చాలా రమ్మగా వుండటం,

ఫ్యూక్సన్, సెకండ్ క్లాస్ న్ వెయిటింగ్ రూమ్స్ లోకత్ అయిపోవటం - అర్థ గాత్రవేళలవ్వడం కూడ ప్రయాణీకులు పాట్ల ఫారమ్మిదనే పడికావులు పడి కూర్చోవటంవల్లనూ, ప్రయాణీకులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారని దగ్గర ప్రయాణాలు చేసేవారైతే అంత ఫరవారేడుకాని, దూరప్రయాణాలు చేసేవారి అవస్థలు చెప్పలేము

ఎ రంగ (నూటాల)

స్త్రీలేనా?

“మనదిని విని” అన్న అంకితము మీద క్రి ఎన్ రామనాథంగారు వ్రాశారు కేవలము పురుషులను కించపరచడమే మహిళా సంఘాల కార్యక్రమమని వ్రాశారు. నిజమాలాచిస్తే స్త్రీలేనా కించపరచేది. ప్రతి ఊరము కుండెళ్ళలా తిరిగే కాలేజీ విద్యార్థినులను కించపరచేది పురుషులు కాదా? భర్తచేసే ప్రతి పనిలోను స్త్రీకి బాధ్యత ఉంటుంది కన్యూరిబాగాంధీ ప్రతి చిన్న విషయములోను ఆమె భర్తకు సహాయముగ నున్నారు. ఆమె సహాయముగ నుండుటచే ఆయనగూడ ప్రతి పనిని ఉత్సాహముగ చేయగలిగారు. కావ స్త్రీలు ఎక్కడో మహిళా సంఘాలలో వారి యుద్ధ కేములు చెప్పితే అది పురుషులను కించ పరచడమనుకోవడము పొరపాటు.

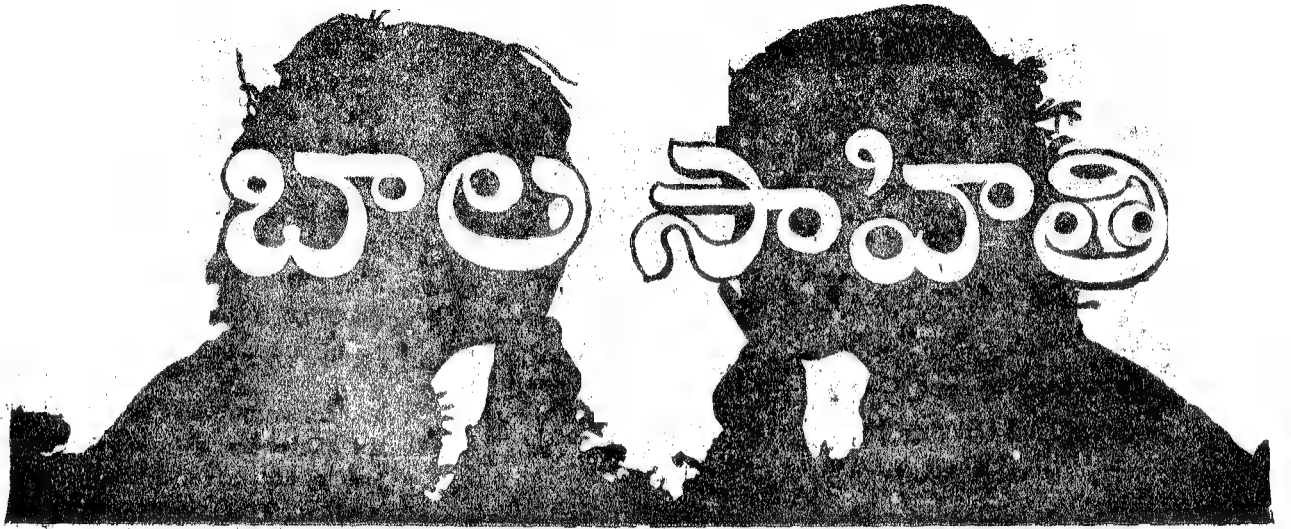
కే శకుంతలాదేవి రాజమండ్రి.

‘మనవిని విని’ని చదివి

జూన్ 26 వ తేదీ పత్రికలో ఎన్ రామనాథంగారు వ్రాసిన ‘మనవిని విని’ చదివిన తర్వాత ఎంతైనా ఆశ్చర్యం చేసింది, ‘కోమలి నిజమున’ మొదలుకొని ‘ఆడదానికి చదువు కుంటే వంటరాదు, భర్తను గౌరవించడం తెలియ పిల్లల్ని ప్రేమించలేదు’ లాటి అభాం దాలని నేర్పి చదువుకుంటే తలొంచుకుని భరిస్తే భరించినట్టు, లేక మేమూ మీలాంటి మానవమాత్రులమే, మాకు మీకుండేనుకాతే వుంటాయి, అని ప్రపంచానికి తెలియ చెప్పడం కూడా నేరమే? సినిమాల్లో, కథల్లో ఎక్కడ చూసేనా నిజాన్ని కావాలని కప్పి పుచ్చి అసలే అద్యాన్నంగా వున్న చదువు పున్న ఆడపిల్లల్ని మరింత అభోగతి పాతేస్తుంటే పూకులేక ప్రతి ఘటించడానికి కూడా స్వతంత్రం లేదా?

‘కన్యూర్నా, గాంధీజీ గొప్పదనానికి కారణం’ అన్నదాంట్లో రక్తం వుండి అంత సంకుచితంగా లో చించుకోవడం చేసికొ గాంధీజీయేవుంటే ఆయన సంపూర్ణ హృదయం ఎంతైనా సంతోషించేది!

(50-వ పేజీ చూడండి)

బి ం టి గు ట్టు

ఎలుకవొకటి ఇల్లుచొచ్చి,
ఉలుకులేక, పలుకులేక,
నందిలోని కందివవ్వ
చల్లగాను పొక్కుచుండె.

పిల్లి ఒకటి అంతలోన
మెల్లమెల్ల నడుగులిడుచు
ఇల్లుచొచ్చి పొంచిపొంచి
ఎలుక మీదకెగిరిదూకె.

కీచుకీచుమనుచు ఎలుక
పీచమడగి చచ్చిపోయె;
కుక్కయొకటి నక్కినక్కి
నొక్కివట్టె పిల్లి నపుడు.

చావలేక బ్రతకలేక
“మ్యావు, మ్యావు” మనుచుపిల్లి
కనులుమూసి తెరచుచుండి
కదలుచుండె పారిపోవ.

అవ్వయొకటె అవుడు వచ్చి
అక్కడున్న కర్రదీసి
గూరు గూరుమనెడి కుక్క
బుర్ర వగులానట్లుకొట్టె.

మొరుగుకొనుచు కుక్కయొక్కడు
వరుగులిడుచు పారిపోయె,
నోటనలుక కరచిపెట్టి
తోటలోకి పిల్లిపోయె. ★

“అక్షయ”

స్వామి సర్గము

“బ్రతుటికి రండి! ఒక్క నిమిషం ఇక్కడుండటానికి ఏలులేదు” రాజభటులు ఆజ్ఞలను జారీ చేస్తున్నారు, పూరిగుడిశై నివాసులకు, అతికఠినంగా. ఆ మాఘమాసపు చలిరోజుల్లో ఒక్కొక్కరు బయటి కొచ్చారు గజగజ బణుక్కుంటూ.

వారికిక అవకాశం లేదు. కాశీ నగరపు రాణి యమునా నదిలో స్నానార్థం అక్కడికి వస్తున్నది కనుక నదిబడ్డనపున్న సామాన్య ప్రజానీకమంతా తప్పక ఇట్లు భారీ చేయవలసిందే!

వచ్చిత నదిలో స్నానార్థం రాణి యేతెంచింది ఆ చలికాలపు చల్లని నీరు ఆమె నున్నతమైన శరీరానికి కష్టం కలిగించింది. ఆ చలిబాధకు తట్టుకోలేకపోయింది రాణి. చలి కాచుకుందామనే నదుద్దేశ్యంతో నలువైపులా చూచింది, ఎందుచితు కులు ఎక్కడన్నా కనబడతా యేమోనని.

“నాకు వేడి కావాలి. అక్కడున్న గుడిశెలలో ఒకదానిని కాల్చి వేయండి!” అకస్మాత్తుగా దాసీతో అన్నది రాణి.

దాసి ఈ ఆజ్ఞకు చకితురైంది; “మహారాణి! ఈ వచ్చితమైన గుడిశెలు కటిక బీదవారికి నీడ ఇస్తున్నాయి. మనమీవని చేయటం వలన ఆ బీదవారెంతగా దుఃఖిస్తారో?” సామ్యంగా జవాబిచ్చింది.

ఈ జవాబునే తిరస్కృతిగా

భావించింది రాణి. కోపంతో కళ్లలో నిప్పులు కురిపించింది రాణి ఇంకొక దాసివైపు తిరిగి. “ఈ తలతిక్క దాన్ని తన్ని ఇక్కడనుండి నెట్టు... ఇక నీవు నే చేప్పిన పని చేయి,” అంది.

■ ఆజ్ఞ శిరసావహించబడింది గుడిశై అగ్నిజ్వాలలతో కప్పివేయబడింది.. అదేగాదు గాలిమూలంగా

■ గుడిశైల గుంపంతా అగ్ని హోత్రానికి ఆహుతి అయ్యాయి రాణికి కొద్దిగా వెచ్చదనం కావా

“శో భక్తి”

లనుకుంటే మరింత వచ్చింది. దాంతో ఆమె ఎంతగానో సంతోషించింది.

కావలసినంత వెచ్చదనంతో రాజప్రాసాదానికి జేరింది రాణి. కాని ఆమె వెనకాలే వందలకొలది వ్యక్తుల హాహాకారాలు, శాపాలు కూడ గట్టుకు వెంబడించాయని ఆమెకేం తెలుసు?

జరిగిన విషయాలను ఆమూలాగ్రంగా కాశీరాజు తెలుసుకొన్న వెంటనే, ఆశ్చర్యంగా సింహాసనం మీదనుండి లేచాడు, దర్బారులో. రాణివాసానికి అతిరయంగా పరుగు తీశాడు.

“మహారాణి ఏం చేశావు నీవు?” అని దుఃఖాతిరేకంతో పలికాడు రాజు. “నీవు చేసిన భయంకర

క్రియాకు, అన్యాయానికి ఎంతరి జీవితాలు గగ్గోలు పడుతున్నయ్యో గ్రహించావా?”

■ రాణి అందాలరాణి. రాజు హృదయాలరాణి. ఆ సంగతి ఆమెకు తెలుసు.

“ఆ వేధన గడ్డికొంపల్ని గురించి కదూ మీరు మాట్లాడేది? అయినా, నేను స్నానం చేసేవోట అవెందు కండి? నేను చేసినదాంట్లో ఏమీ అన్యాయం లేదు!” అంది.

రాజు రాణిని మిక్కిలి మక్కువతో ప్రేమిస్తాడు కాని, ఆమె కంటే కూడ న్యాయమీద ప్రీతి జాస్తి రాజు కట్టు మూసుకున్నాడు: “నా ఉద్దేశ్యంలో చట్టరీత్యా అందరూ సమానులే! పూరిగుడిశైలే బీదవారి రాజభవనాలు నీవు చేసిన అన్యాయానికి నీకు..”

వెంటనే ఒక దాసివైపు తిరిగి: “రాణి ధరించిన విలువైన వస్త్రాలు విప్పి, ఆధరణాలు తీసి, చిరిగిన గుడ్డలు కట్టి రాజనభకు తీసుకు రండి.”

మహారాణి మారుపలికేలోగానే రాణివాసాన్ని వదిలివేశాడు రాజు. దాసి రాజాజ్ఞను శిరసావహించి, రాణిని బిచ్చగతై న్వరూపంలో రాజనభకు తెచ్చినప్పుడు సభికులంతా ఆశ్చర్యచకితులైనారు.

గంభీర స్వరంతో రాజు ఈవిధంగా పలికాడు: “న్వయంగా అనుభవిస్తే గాని తెలుసుకోలేరు ఇత

నాదీ చలనాలు

ప్రవేశ ఆదివారం. మా అన్నయ్య ఆనాటి పేపరు తీసుకొని మేడ మెట్లెక్కుతున్నాడు. నేను చదువు కొంటున్నదాన్నట్లా చటుక్కున ఆపేసి అన్నయ్యని అనుసరించాను. నేనూ, అన్నయ్య కలిసి మేడమీద కెళ్ళి వారఫలితాలు చూసుకుంటున్నాము. అనలు మొదట్లో ఈ పిచ్చి నాకొక్కదానికే వుండేది కాని ఇంటర్ పానయినప్పటినుండి అన్నయ్యకి కూడ వారఫలితాల మీద నమ్మకం కుదిరింది. అన్నయ్య గట్టిగా చదువుకుపోతున్నాడు... “ఈ వారంలో రవి శుక్రలు అను కూలురు. కాలం ఎప్పుడూ ఒక్కలా నడవదు. కలిమిలేములు కావడి కుండలను లోకోక్తి మీకు బాగా అనుభవం. ఏవరిసితుల్లోనూ ధైర్యం వదలవద్దు... వారాంతంలో శుభ కార్యాలు నెరవేరుతవి..” ఇంతలో పదేళ్ళరాము, పన్నెండేళ్ళ రేఖ మేడమీదకు వచ్చారు మేం వార ఫలితాలు చూసుకుంటున్నామని తెలిసి, వాళ్ళని కూడ చూడమని

రుల కష్టాల నెవరైనా. కనుక నా రాణిని, ఈ రోజు మొదలు నా భవనంనుండి బహిష్కరిస్తున్నాను!” రాణివైపు తిరిగి “నీవు ముట్టెత్తి డబ్బు సంపాదించి, దానితో తిరిగి ఆ గుడికె లన్నిటిని కట్టిస్తే గాని, నీన్న రాజ్ పాసాదంలో అడుగు పెట్టనీయను!” అన్నాడు రాజు.

ఒకటే వేధించడం మొదలెట్టారు. వాళ్ళ నక్షత్రాలు నాకు తెలియవు. అందుకని ఎట్లా చెప్పడం? వాళ్ళ నక్షత్రాలు చెబితే వాళ్లే చూసు కుంటామని ఒకటే ఏడుపు. “అక్కా! నా నక్షత్రం చెప్పు. చెప్తావా, చెప్పవా? ఊ.. చెప్పు” “చిన్నక్కకి చెబితే నాకూ చెప్పాలి. నువ్వు చెప్పకపోతే పో, మేం అమ్మనడుగుతాం.”

కుమారి పి. ఉమాశని

“నరే అమ్మనే అడగండి. మీ నక్షత్రాలు నాకు తెలియవు. అయినా చదువుకోరా ఏమిటి మీరు? వెళ్ళు రామూ, రేపు పాఠం ఒప్పచెప్పక పోతే మాష్టారు తిట్టరు! పొండి చదువుకోండి బాబూ” అన్నా నేను బతిమాలే ధోరణిలో.

ఇంతలో అన్నయ్య పేపరు చది వేసి నా కిచ్చేస్తూ “బతిమాలితే మీరు వింటారా? పొండి. చిన్న వాళ్లు వారఫలితాలు చూచుకో కూడదు వెళ్ళిపొండి.” అంటూ వాళ్ళని కిందికి పంపి తను చదువులో నిమగ్ను డయ్యాడు. ఆ రోజుంతా రేఖ, రామూ మాయద్దరిగో మాట్లాడ లేదు. ఒకసారి నేను పలకరించబోతే నామీద యింతెత్తున ఎగిరి నా జట్టు లేనట్లు చెప్పేశారు.

సాయంత్రం నాలుగు గంట లయింది. ఇంకో అరగంటకుగానీ

రేడియో సిలోన్ లో తెలుగుపాటలు రావు. ఆరోజు పొద్దున్న వచ్చిన ఆంధ్ర వారపత్రిక విప్పి చదవడం మొదలుపెట్టాను. 4-25 అయింది. ఆటలకెళ్ళిన రేఖ, రామూ పాటలు వినడానికని పరిగెత్తుకు వచ్చేశారు. వారిద్దరూ చాలా సంతోషంగా వున్నారు. “నిన్ను జయించేశాము” అన్నట్లున్నాయి వారి చూపులు. కానీ రామూ కళ్ళలో ఎక్కడో కొంత నిరుత్సాహం భయం తొంగి చూస్తున్నాయి. అయినా రాము సంతోషంగానే వున్నాడు. ఆరోజు సాయంత్రం అన్నయ్య నేను పార్కు కెళ్ళాం. రేఖని, రాముని రమ్మంటే మామీద కోపంచేత రామన్నాడు. పార్కునుండి ఇంటికొచ్చేసరికి కాస్త ఆలస్యమయింది. అప్పుడే రేఖ, రామూ అన్నలు తిని చదువు కుంటున్నారు. మేం రాగానే రాము నా దగ్గరకు పరుగెత్తుకొనివచ్చి “అక్కా నేనివేళ నీదగ్గరే పడుకుంటాను” అన్నాడు. “నరేలే” అన్నా నేను. అన్నయ్య అన్నం తిని తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు చదువుకో టానికి. రామూ నేను పడుకునే వరకూ నాకూడా తిరుగుతూనే వున్నాడు.

పదయేటప్పటికి అన్నయ్య గది లోకివెళ్లి పాలగ్లాసు టేబిల్ మీద పెట్టి “ఇకపడుకో చాల్లే అన్నాయ్ చదువు, అప్పుడే పదయింది” అన్నాను. “నీకేం. పరీక్షలు ముందుగా

అయిపోయాయి నీకు. అందుకని నన్ను పడుకోమంటావు. నాకు రేపే పరీక్ష. నన్ను కాస్త చదువు కోసి."

నాకెందుకొచ్చిందని నోరుమూసు కొని పక్కమీదవాలాను. రామూకి, నాకూ నిద్రాదేవతబడిలోకి ఆహ్వానం త్వరగానే వచ్చింది.

"ఖంగ్" మని చప్పడయితే గబుక్కున మెలకువ వచ్చింది. మెల్లిగా కళ్లు తెరిచాను. కిందపడ్డ గ్లాసును తీసుకొని మంచినీళ్లు తాగుతున్నాడు అన్నయ్య.

"ఎంతయిందన్నాయ్ గంట "

"పన్నెండయ్యిందిలే పడుకో "

ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్రరావడంలేదు. అయిదు నిమిషాలయింది. హఠాత్తుగా వీధి తలుపు టకటక కొట్టిన శబ్దమయింది. గుండెల్లో రాయి పడింది. ఇంత అర్థరాత్రివేళ తలుపు తట్టే వారెవరు చెప్పా. మనింట్లో కాదేమోలే అనుకున్నా. మళ్ళీ కాసేపునిశ్శబ్దం. అదుగో మళ్ళీ అదే టకటక ఎవరో నిజంగా మన తలుపే తట్టున్నారు. ఈ ఆలోచన రాగానే భయం పూర్తిగా నన్ను ఆవహించింది. పక్క గదిలోంచి అన్నయ్యగురు సన్నగా స్వప్తంగా వినిపిస్తోంది. అబ్బ ఈ అన్నయ్యకు పక్కమీద వాలివాలగానే నిద్ర ఎల్లా పడుతుందో. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. చీమ చిటుక్కు మన్నా వినిపించేటట్లుగా వుంది. మళ్ళీ తలుపుకొట్టిన చప్పుడు. ఒళ్లంతా చెమటలు పడేసింది. అసలే పూల్లో

ఈమధ్య దొంగలభయం ఎక్కువగా వుందిట.

ఇంతలో రామూ అటు ఇటు మెదిలాడు. కాస్త దైర్యంవచ్చింది నాకు ఈసారి వీధి తలుపు కొంచెం గట్టిగా తట్టిన శబ్దం అయ్యింది. రామూ లేచి కూర్చొన్నాడు. రామూను చూచి "రామూ నేను లైట్ వేస్తాను. వీధిలో ఎవరో వచ్చారు కొంచెం కూర్చో బాబూ" అన్నాను. ఈమాటలు వినగానే రామూ ఉలిక్కిపడి "అవునక్కా నేను విన్నాను తలుపుకొట్టిన శబ్దం. బాబోయ్ వాడు దొంగే బాబూ నీవు లేవవద్దు "దొంగ దొంగ" అని అరుస్తూ నాచెయ్యి గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. ఈ కేకలకి నాన్నగారు లేచి లైటువేసి "ఏమిటా గోల" అన్నారు.

"వీధిలో ఎవరో తలుపు తట్టున్నారు నాన్నగారూ" అన్నాను.

"కాదునాన్నోయ్, వాడుదొంగ. లాకపోతే అర్థరాత్రివేళ తలుపు కొట్టరు. వాడునిజంగాదొంగే, మీరు వెళ్ళకండి" అంటూ మరున్నోక్క రాగం అందుకున్నాడు రాము.

"దొంగేమిటా రామూ, పిచ్చెక్కిందా ఏం. ఎవరో పిలుస్తుంటే తలుపు తీయొద్దూ" అంటూ వీధి తలుపుకేసి, పోబోయారు నాన్న.

రామూనన్నోదిలినాన్న కాళ్లుకు చుట్టేసుకొని "వద్దు నాన్నా వాడు దొంగ. నాకు బాగాతెలుసు. మీరు వెళ్ళొద్దు" అంటూ ఒకటే గోల. ఈ గొడవకి అన్నయ్య కళ్లుమలుపు కొంటూవచ్చి "ఒరేయ్ రామూ,

గదిలో అద్దెకున్న

పూడెంటు నాలుగు నెలల అద్దె బకాయిపడ్డాడు. ప్రతి నెలా ఏదో అవాంతరంవచ్చి ఇవ్వలేకపోతున్నాడు. ఐదో నెలలో గృహయజమాని వచ్చి ఇలా అన్నాడు :

"ఇదిగో అబ్బాయ్! ఏదో విధంగా రాజీపడదాం మనం. రెండునెలల అద్దె మాత్రం నువ్వు బాకీలేవనే సరిపెట్టుకుంటాను ఏమంటావ్?"

"మంచిదేనండి. మిగతా రెండునెలలూ బాకీ లేనని నేను సరిపెట్టుకుంటాను," అన్నాడు పూడెంటు.

నిన్ను తన్నేస్తాను అర్థరాత్రివేళ సీగోలేమిటా? ఎవరో పిలుస్తుంటే నాన్నగారినితలుపుతీయొద్దంటావా? బుద్ధిలేదా?" అంటూ వీధిలో లైట్ వేసి తలుపు తీయటాని కెళ్ళాడు, ఎందుకేనా మంచిదని చేతిలో కర్ర పెట్టుకుని. రామూ గట్టిగా ఏడుస్తూ పక్కమీదకెళ్లిపోయి ఒళ్ళంతా దుప్పటి కప్పకుని పడుకున్నాడు. రేఖ బిక్క మొహం వేసుకుని, నా చెయ్యిపట్టుకుని నుంచుంది. ఇంతలో అన్నయ్యతలుపుతీశాడు ఆశ్చర్యం. అరే. బాబాయ్! ఇందాకటి నుంచి తలుపు తట్టింది బాబాయ్ అన్న మాట. వాసుబాబాయ్ చేతినంటే పట్టుకుని ఇంటిలోపలికి అడుగు పెట్టాడు.

"పది నిమిషాల నుంచి తలుపు తట్టావుంటే తలుపు తీయకుండా మీ గోలేమిటా" అంటూ

బాబాయ్ మాట విని దుప్పటి తొలగించి రామూ తొంగి చూచాడు. వాడి కళ్లు ఆశ్చర్యంతో మిలమిలలాడాయి.

“ముందు వుత్తరం వ్రాయకుండా వస్తే యిల్లాగే జరుగుతుందనుకో బాబాయ్. నరేకాని మెడ్రాస్ బండి లేకుమిటి?” అన్నయ్య తన గదిలోకి వెళ్లిపోతూ అన్నాడు.

“అవును. అరగంట లేటు. వుత్తరం వ్రాయటానికి తీరిక లేకపోయింది. అయినా, దొంగ అంటూ గోలపెట్టారెందుకరా.”

“అది మా రామూ నడగరా వాసూ” ఆవలిస్తూ అన్నారు నాన్నగారు.

“ఒరేయ్ రామూ, రేఖా యిల్లా రండ్రా మీకోసం బిస్కట్లు, చాకలెట్లు తెచ్చాను తిసుకోండి అన్నాడు బాబాయ్ సంచితోవి బిస్కట్లు డబ్బా అందుకుంటూ రామూ, రేఖా అవి తింటూ పక్కల మీద వాలారు. అందరూ ఆరాతి గొడవ తలుచుకొని నవ్వుకుంటూ నిద్రలోపడ్డారు.

ఆరాతి రామూచేసిన గొడవకి

కారణం మర్నాడుబాద్దన రేఖ చెప్పిందాకా తెలిలేదు. రేఖకి, రాముకి మేము వాళ్ల వారఫలితాలు చెప్పకపోవడం వల్ల కోపంవచ్చి వాళ్ల నక్షత్రాలు అమ్మని అడిగారుట అమ్మ చెప్పిందట. వాళ్ల స్నేహితులింట్లో వారఫలితాలు పేపర్లో చూసుకున్నారట. రామూ నక్షత్రానికి ఆ వారంలో దొంగలభయం వున్నదని పేపర్లో రాసివుందట. అందుకని రామూ ఆరాతి అంతగోలచేశాడు. అదీ అనలుగొడవ.

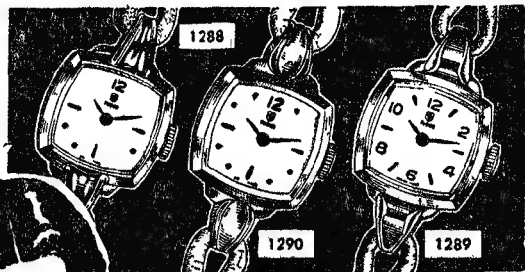

సరిక్రాంత ట్యూడర్ వాచీలు...

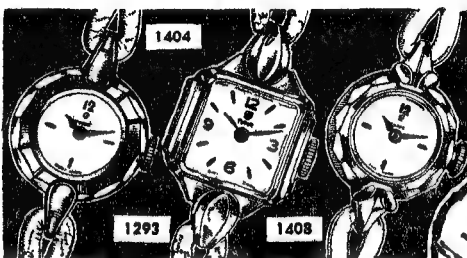
మీ నాజూకైన చేతి మణికట్టునకు అమరేటట్లు తయారుచేయబడినవి

ఈ సుందరమైన వాచీలలో ఒక దానిని మీంచుకొనండి ఇవి మీ చేతి మణికట్టుకు వన్నె తెచ్చుటయేకాక మీరు దరించిన అందమైన బట్టలతో ఇతరవేటట్లు ప్రత్యేకముగ నిర్మించబడినవి

రోలెక్స్ వారి ట్యూడర్ వాచీలు సుందరమైన పక్కీలో తయారుచేయబడినవి వీనిలోని దిట్టమగు 17 జ్యూయెలరీ ఉద్భిరమైన యంత్రపు నడక సరిమైన టైము చూపునవి హామీ యిచ్చును

మనోహరమైనవి, పరపమైన దరలో మూడు ప్రీలు దరించే బంగారు స్టేటు చేయబడిన వాచీలు యాంటిమేగ్నెటిక్, స్ట్రీట్ లైట్ లో దొరకును.

పొగసుగ ఉండుటకు అందమైనవి, మనోహరమైన దిజైనుగల మూడు ప్రీలు దరించే బంగారు స్టేటు చేయబడిన వాచీలు స్ట్రీట్ లైట్ లో దొరకును

రోలెక్స్ వారిచే తయారుచేయబడినవి

R 1521

రోలెక్స్ వాచ్ కంపెని (ఈస్ట్రీట్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ బొంబాయి
అదరైడ్ దిస్ట్రీబ్యూటర్స్, ఏ ఆర్ & సన్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మంబైరోడ్, మద్రాసు

అగాభాన్

(3-వ పేజీ తరువాయి)

హిందూనికే ఇదంతా" అని వెంటనే అగాభాన్ సమాధానం

ఆయన మొత్తం నాలుగు సెల్స్ కు చేసుకున్నారు. మొదటి భార్య ఆయన బంధువరం లాని స్త్రీ రెండో భార్య ఇటాలియన్ మహిళ ఆమె కుమారుడే సినిమాతార రీటా హేవర్లన్ పెండ్లాడిన ప్రిన్స్ ఎల్ థాన్ (44 సం||) మూడో భార్య ఫ్రెంచి వనిత ఆమె కుమారుని పేరు ప్రిన్స్ సామ్యూయల్. నాలుగో భార్య, అంటే ఇప్పుడున్న భార్య ఫ్రెంచి వనితే ఈమెకు పిల్లలులేరు

రాజకీయ జీవితం

అగాభాన్ బాగా విద్యావంతుడు, మేధావి; అటు ఆధ్యాత్మిక రంగంనుంచి ఇటు గుర్రపుండాల రంగందాకా అనేక వ్యాసకాలున్న మనిషి రాజకీయంగా మితవాది అంటే, వివిధ దేశాల రాజకీయ వ్యవస్థలలో పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నవి అలా ఉండడమే మంచిదనే వాదానికి చేదినవారన్న మాట అందుచేత సహజంగా ఈయన భారత రాజకీయాల్లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి సన్నిహితులయ్యారు భారత జేత విభజనకు కొరగామైన ముస్లిం లీగ్ స్థాపనకు ఈయన తోహదం చేశారు ముస్లిములకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలు ఏర్పడడంకూడా కొంత తరహా ఈయనపనే మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం కాలంలో ఈయన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి చాలా సహాయం చేశారు రెండు టేబిల్ సమావేశానికి భారత "ప్రతినిధి" గా హాజరై బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదానికి అనుకూల ప్రచారం చేశారు. నానా

జాతి సమితి సమావేశ మొకదానికి అధ్యక్షుడుగా పనిచేశారు. ఈయన విధేయతకు మెచ్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వం "హిజ్ హౌసెస్" బిరుదు, పదకొండు ఫిరంగి కౌల్లుల గౌరవంకూడా ప్రసాదించింది రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలోకూడా ఈయన బ్రిటిషువారికి చాలా సహాయం చేశారు

కాండే టేబిల్ సమావేశాన్ని గూర్చి ప్రస్తావిస్తూ పండిట్ నెహ్రూ అప్పట్లో ఇలా అన్నారు: "సామ్రాజ్యవాదులు, భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు, పారిశ్రామికులు, మత, కుల వాదులు అంతా కలిసిన ఈ సమావేశంలో బ్రిటిష్ ఇండియన్ ప్రతినిధి వర్గానికి అగాభాన్ నాయకత్వం సబబుగానే ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఆయన సామ్రాజ్యవాది, భూస్వామి, పెట్టుబడిదారు, పారిశ్రామికుడు, మత కుల వాది అన్నీని. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదానికి ఆయన ప్రతినిధిగా సరిగా సరిపోయేవారు చిత్రమేమిటంటే ఆయన్ని భారత ప్రజా ప్రతినిధిగా పంపించారు!"

విశ్వరీయారాణిలో విందారగించి, ప్లారెన్స్ నైటింగేల్ లో ట్రోట్రాగిన అగాభాన్ జనీవా సహోపర తీరానగల స్వగృహంలో మరణించారు ఈయనకు ఈజిప్టులోని ఆస్వాన్ వద్ద గోరీ కడతారట

అగాభాన్ తమ తరవాత 49 వ ఇమామ్ గా మనవడు ప్రిన్స్ కరీంఖాన్ ను నియమించాలని వీలునామా వారారు తమ గుఱాలసాలకు అధిపతి పెద్దకొడుకు ప్రిన్స్ ఎలైస్ నియమించారు.

మనం, మన సైన్యం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

యుద్ధ వ్యూహానికి సంబంధించినవి తప్ప మిగతా పరీక్షా పత్రాలన్నిటికీ ఈ సైనిక విద్యార్థులు అభీసరమైనా జవాబులు వ్రాయవలసి వుంటుంది. కమిషన్ సర్వీస్ లో 1958 అక్టోబరు 81 వ తేదీ నాటికి 18 ఏళ్ల పాటు కేవలము, ఆరేళ్లపాటు రెస్టి నెంట్ గాను పనిచేసిన వారుమాత్రం ప్రమాదనకొసం ఈ పరీక్షకు కూర్చోవవసరం లేదు కాళ్ళత కమిషన్ ఉద్యోగాలలో పని చేస్తున్న నాన్-రెగ్యులర్ అభీసర కౌన్సెల్ పదవి చేరుకోడానికి రెండేళ్ల సర్వీస్ మాత్రమే మిగిలివున్న వాళ్లుకూడా ఈ పరీక్షకు హాజరు కావవసరం లేదు. 1959 ఏప్రిల్ మే నెలలో ఉద్యోగ విరమణ వయస్సు వచ్చేవారికి ఈ మినహాయింపు వర్తిస్తుంది ఈ ప్రమాదన పరీక్షలో సైనిక విద్యార్థులు అభీసర విద్యా విషయక మన ప్రత్య కావ్రం, సైనిక విద్యాభివృద్ధి అవ

కాకాలు, పౌరస్వత్వ పరిజ్ఞానం మొదలైన విషయాలలో పరీక్షా పత్రాలకు జవాబులు వ్రాయవలసి వుంటుంది

* * *

భారత ప్రభుత్వ యాజమాన్యాన నడిస్తున్న జీవిత భీమా సంస్థ సైనిక, నాకా కాఖలలో పని చేస్తున్న వారందరికీ ఏ విధమైన అదనపు రుసుము వసూలు చేయకుండానే బేమరకుగా భీమా పట్టాలు ఇచ్చే రిజాబా వున్నది ఈ సౌకర్యాన్ని పారామూట్ దళాలలోనూ, గైడర్ దళాలలోనూ పని చేస్తున్న వారికికూడా విస్తరింప జేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది

సైనిక నాకా కాఖలలో పనిచేసేవారు భీమాపట్టాలను పొందే ముందు, ఉత్తరొత్తరా ఎప్పకూ వైమానిక, పారామూట్ దళాలలో పనిచేసే ఉద్దేశం లేదని హామీ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుండేది. ఇప్పుడది పోయింది 1957 ఫిబ్రవరి 19 నుంచి అమలు లోకి వచ్చిన కొత్త ఉత్తర్య ఫలితంగా సైన్య కాఖలలో పనిచేసే ఇతరత్రా అనుభవ మున్న వారిని, అవసరమనితోస్తే, సైన్యం లోనే ఏ కాఖలోకైనా మార్చడానికి అధికారం ఏర్పడుతున్నది

★

మానెక్ లాల్ & సన్సు

బొంబాయి,

వారి వరుస-షాపు యంత్రములు :-

లేతు మెషిన్లు—డ్రెల్లింగు, మిల్లింగు, స్లేనింగు, డ్రైండింగు, పోలిషింగు, కటింగు, నీమింగు యంత్రములు...

వటేర పరిశ్రమలకు, దారు (కర్ర) లోహపరిశ్రమలకు యంత్రములు

వికరములకు - ఆంధ్ర ఏజెంట్లు

తాతా - ప్రభాత

విజయవాడ - 2.

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు 1 సీసా రూ 11-4-0

ఎడ్వాన్సుతో జాబు వ్రాయండి

డాక్టర్. రత్నం నన్నె, మలకపేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాద్ - 2

తలనూనెలకల్పా తలమానికము

హేరోడిన్

మెదడు చల్లపరచును కొద్దికాలంలోనే పెద్దగాకురులు పెంచును

ప్రొ. కె. స్వ. డి.

డి. ఆర్. ట్రేడ్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ.

సినిమా

ముడిపిలింపొదుపు

ముడిపిలింపొదుపు ప్రభుత్వ నిర్ణయం ఫిలిం పరిశ్రమలో సర్వత్రా సంచలనం కలిగించింది. ముఖ్యంగా ఫిలిం కౌవలనీ సంతోషాన్ని నిలబెట్టే ప్రాముఖ్యతని చిన్న నిర్మాతలు చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు. కొందరు దినపత్రిక పరిశ్రమ చెబ్బతింటుందంటున్నారు. మరికొందరు ఇది ఒకందుకు మంచిదే అంటున్నారు. చిత్రాల నిడివి ఈవిధంగా నైనా తగ్గుతుందన్న నమ్మకంతో. ఇది సమస్య కాదు. కేవలం అసహనం అని అభిప్రాయం కొందరు కొట్టిపారేస్తున్నారు.

ఈ దిగుమతి వ్యవహారాలకు సంబంధించిన నియమ నిబంధనలు ఆగస్టు నెలలో వెలువడే వరకు ఖచ్చితంగా ఏం చెప్పలేమంటున్నారు ఆకావాదులు.

“ఇంకా చెప్పేందుకేముంది నూటికి ఇరవై ఐదు వంతులు కోత ఖరారు గదా” అంటున్నారు మరొకవర్గం వారు.

ఈ సందర్భంగా సరకు నిలవచేసి బ్లాక్ మార్కెట్ వ్యాపారం సాగించే ప్రమాదం నివారించడానికి ఫిలిం నిర్మాతల సంఘం శుద్ధలంతా మార్గాలూ మార్గాంతరాలూ ఆలోచిస్తున్నారు.

ఒక కేంద్రసంఘం, దానికి అనుబంధంగా ప్రాంతీయమండలులూ నెల కొల్పి, వచ్చే ఖాతాను ఎవరెవరికి ఎలా సరఫరాచేయాలో నిర్ణయించి కట్టబెట్టాలి చేయాలని ఒక పథకం వేశారు.

ఈ విషయమై ప్రభుత్వం పరీక్షలన జరుపుతోంది. పరిశ్రమ ప్రతినిధులు ఏదో ఒక ఏర్పాటుచేసుకొనకపోతే, ప్రభుత్వ మే అందుకు పూనుకోవలసి వస్తుంది ఈ రెండో మార్గం పరిశ్రమలో చాలామందికి నచ్చినట్లు కనబడదు.

ఈ వ్యవహారాలకు సంబంధించిన సమస్యల్ని సరించి అభిలభారత ఫిలిం షేడేషన్ కార్యవర్గం గతవారం మద్రాసులో సమావేశమై చర్చించింది.

‘13 వేలు చాలు’

చిత్రాల నిడివి పదమూడు వేల అడుగులకు పరిమితం చేయాలన్న నూచనను వీరు పరీక్షించినట్లు తెలిసింది. ఇది కాక, ఒక్కొక్క చిత్రం విడుదలకై తీయించే ప్రతుల సంఖ్య నూరు మాటయ్యారై ఉండకుండా, గరిష్ట ప్రమాణం నిర్ణయించుకోవడం మంచిదని

నూదా కొందరు నూచించారు. 24 ప్రతులకు మించకుండా ఉంటే బాగుంటుందన్నారు.

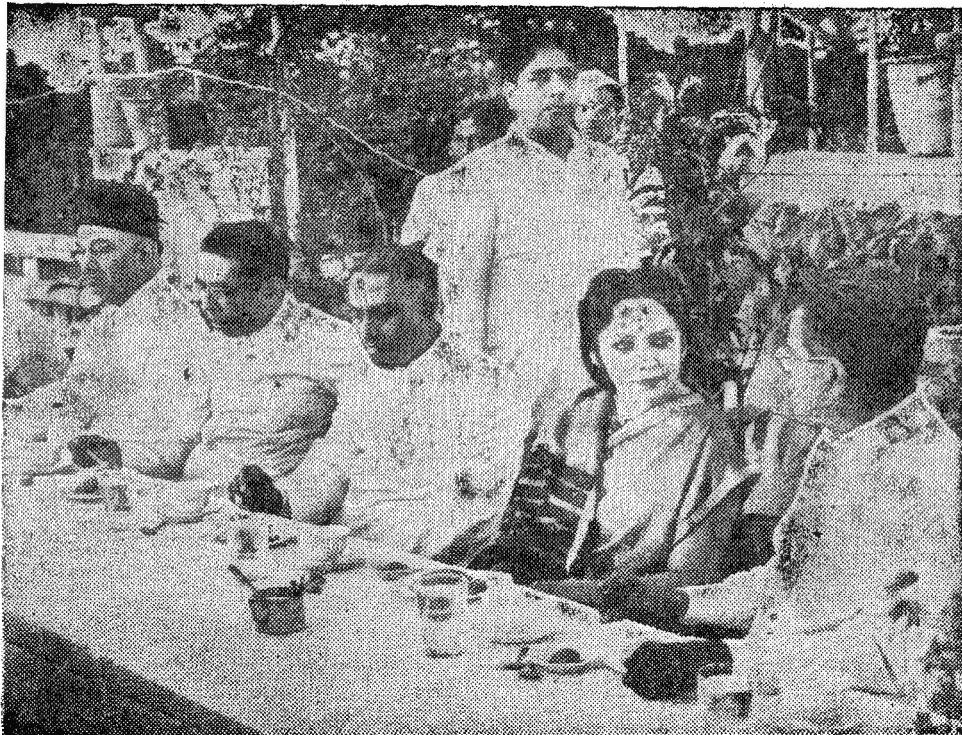
దక్షిణభారతానికి సంబంధించినంతవరకు రెండో నూచన ఆమోదయోగ్యం అయితే కొవచ్చుగానీ, చిత్రాల నిడివి తగ్గించడం అనేది కేలిక విషయం కాదు.

“అలాటిపని వ్యాపార రీత్యా అత్యుచితం కాదు” అని ఒక నిర్మాత అన్నారు.

“హంబాయి చిత్రాలకు ఉన్న మార్కెట్ పెద్దది. వారు పదమూడు పద్నాలుగు వేల అడుగుల నిడివితో చిత్రాలు తీసినా చెల్లుతుంది. మన సంగతి వేరు. మన ప్రేక్షకులూ, వారి అవసరాలూ వేరు. పదిహేడు వేల అడుగులు

చందమామావారి “దొంగల్లో దొర” చిత్రంలో ఇ. వి. నరోజు.

భారత చలనచిత్ర సమాఖ్య సభ్యులగౌరవార్థం దక్షిణ భారత ఫిలిం వాణిజ్యమండలివారు మద్రాసులో జూలై 10 నాడు సత్కరించుచున్నారు. ఫిలిం ఫెడరేషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎం. బి. బిలిమెరియా, శ్రీమతి జేవికొరాజి, మద్రాసు మేయరు శ్రీ శ్రీనివాసన్, ప్రధాన న్యాయమూర్తి, శ్రీ పి. వి. రాజమన్నారు.

మొదటి చిత్రం పాడువు

లేక పోతే, సామాన్య జనం 'చిన్న సినిమా' అని కొట్టిపారేసే ప్రమాదం ఉంటుంది" అని ఒక ప్రముఖ దర్శక నిర్మాత అన్నారు.

* * *
ఒక్కొక్కసారి చిక్కులు వచ్చినప్పుడు,

అవి పెట్టడలమకున్న ఇబ్బందులు పెట్టేసి, పోయేటప్పుడు, ఉన్న కొన్ని సమస్యల పరిష్కారానికి దారిమార్పి మరీ పోతాయి. మామూలు పరిస్థితులలో ఓపట్టిన జరగని నిర్ణయాలను చటుక్కున జరిగేట్లు చేస్తాయి. వెనకటికి, యుద్ధం కోజుల్లో ముడిఫీలిం

సరఫరా చెప్పి తినడం అప్పుడు చిత్రాల నిడివి పడకొండువేల అడుగులకు పరిమితం కావడం జరిగింది. అందరూ అజీ నిడివి చిత్రాలు తీయడంతో, కొత్త చిత్రాలనుద్య (ఈ విషయంలో) పోటీ ఉండేదికాదు దరిమిలా కంట్రోలు పోవడంతో మళ్ళీ యథాస్థితికి వచ్చాము.

ఇప్పటి పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ఈ 'పాడువు' ఉద్యమం ఇప్పట్లో పోయేది కాదనిపిస్తుంది. ఇప్పుడూ, నిడివి తగ్గాలన్న నూతన వచ్చింది. పడేళ్ళనాడు లేని వికమత్యం ఈనాడు పరిశ్రమలో ప్రవర్తిస్తున్నది. ఈ సమయంలో పరిశ్రమకు సంబంధించిన వారంతా సంప్రతించుకొని మన చిత్రాల నిడివిని పన్నెండువేలకు కాకపోతే, ఉన్నంతలో చెప్పకొత్తగ్గ మేరకైనా తగ్గించే మార్గం నిర్ణయించుకోవడం వాంఛనీయం.

దక్షిణభారతంలో అనేక చిత్రాల జయాపజయాల కొరణాలను, పరిశీలించి చూడగా చిత్రం చాలా పాడుగా ఉండడం, విజయం కన్న, అందుకు విరుద్ధమైన పరితాలకే దోహదం చేస్తున్నట్లు తేలుతోంది.

'పిక్చరు బావుంది కాని బాగా పాడుగా' అన్న విమర్శ "సామాన్య ప్రజానీకం" నోట వినబడడం సామాన్యం అవుతున్నట్లు తేలుతోంది.

కర్నాటకీవారి "అక్కచెల్లెళ్లు" చిత్రంలో ఒక సన్నివేశం.

చలనచిత్రనిర్మాతదృక్పథం

—శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి వివరణ

[వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా కార్యక్రమంలో ప్రసారం]

కె. జె. మోహన్ నమస్కారం అంది మీరు అందరికీ బి.ఎన్. రెడ్డిగారే తెలుసు. మీ పూర్తి పేరు ఏమిటండీ?

బి.ఎన్. రెడ్డి బొమ్మిరెడ్డి నరసింహారెడ్డి. ప్రశ్న : మీ స్వగ్రామం మేదండి?

జవాబు : కడప జిల్లాలోని 'కొత్తపల్లి'. కానీ, మా తండ్రిగారు వ్యాపారనిమిత్తంగా చాలాకాలం క్రిందట మద్రాసు చేరారు. నా తిలక సంవత్సరం నుండి నా నివాసం మద్రాసులోనే ఉంది.

ప్ర : పాతక సంవత్సరాలక్రితం మీతో నాకు ప్రప్రథమంగా పరిచయం కలిగి తప్పదు, మీరు ఎక్కంటి అండే ఆడిటింగ్ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులై, ఒక కంపెనీలో ఆడిట్ అప్రెంటిస్ గా పనిచేస్తున్నట్లు నాకు గుర్తు... నిజమే కదండీ?

జ : అవును నిజమేనండీ.

ప్ర : అయితే మరి అందుకు పూర్తిగా భిన్నమైన ఈ చిత్రకళారంగానికి మీరు ప్రవేశించడానికిగల కారణమేమిటంటారు?

జ : ఏమిటండీ? మామూలుగా మైస్ట్రా, కాలేజీలో చదివే రోజుల్లో నాటకాలపై నాకున్న వ్యామోహమే దీనికి కారణం.

ప్ర : ఆ మాత్రం వ్యామోహం ఉన్నా, ఆడిటర్ గా ప్రాక్టీస్ చేస్తూ కళారాధన కూడా చేస్తూండొచ్చుకదా పూర్తిగా దానికి స్వస్తి చెప్పి, ఈ ఫీలింగ్ రంగానికి రావడానికి గల పరిస్థితులు ఏమిటో చెబుతారా?

జ : ఆడిటింగ్ వృత్తికి పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన ఉద్దేశం మొదట నాకు లేదు. 1984 సంవత్సరంలో నేను 'ఆగ్ ఫా ఫోటో కంపెనీ' ఆకౌంట్స్ ఆడిట్ చేస్తూండేవాణ్ణి. ఈ ఆఫీసుకు దగ్గరలోనే స్వర్ణీయ గూడవలి రామబ్రహ్మంగారి 'ప్రజామిత్ర' ఆఫీసు వుండేది. ప్రతిరోజూ మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి సమయంలో అక్కడికి వెళ్లేవాణ్ణి. రామబ్రహ్మంగారు నా కంత్ సన్నిహితులయ్యారు. వారి ఆఫీసులో చాలమంది స్థానికీపరులతో నాకు పరిచయం లభించింది. ఆ పరిచయాలలో కొన్ని గాఢమైనవి. వీరిలోని నిలిచిపోయినవి రామబ్రహ్మంగారి స్వచ్ఛమైన చిత్ర నిర్మాణం చేస్తున్నట్లు వికీర్న్, సరస్వతీటాక్స్ లతో సంబంధ

ముండేది. చలనచిత్రాలకు సంబంధించిన విషయాలు వారు చెప్పగా వింటుండేవాణ్ణి. వారిద్వారా ఆనాటి చలనచిత్ర పరిశ్రమకు చెందిన కొందరు పెద్దలతో నాకు పరిచయం కలిగింది. అలా పరిచయమైనవారిలో హెచ్. ఎం. రెడ్డిగారు ఒకరు. నేను సినిమారంగంలోకి రావడానికి వీరే ప్రధాన కారకులు. శ్రీ హెచ్. ఎం. రెడ్డిగారు చిత్రనిర్మాణం సంకల్పించి ఆర్థికంగా నా సహాయం

కోరారు. లలితకళలమీద, ముఖ్యంగా నాటక కళమీద నాకున్న ఉత్సాహం పురస్కరించుకొని వీరితో సహా సన్నాసు. అతరువాత నేను, ఆయన, నా మిత్రులు కొందరితో కలిసి "రోహిణీ పిక్చర్స్ లిమిటెడ్" స్థాపించాము. "గృహలక్ష్మి" చిత్రం తయారు చేశాము. ఆ చిత్రం 1987 లో విడుదలయింది.

ప్ర : గృహలక్ష్మి చాలా విజయవంతమయిన చిత్రం. అలాంటప్పుడు రోహిణీ పిక్చర్స్ లోనే మీరుండి, ఇంకొన్ని చిత్రాలు నిర్మించకుండా, వాహినీ పిక్చర్స్ స్థాపించవలసిన అగత్యం ఏమొచ్చిందండీ?

జ : ఆదర్శాలలోను, దృశ్యకాలలోను నాకు శ్రీ హెచ్. ఎం. రెడ్డిగారికి అంగీకారం కుదరలేదు, ఈ కారణంగా రోహిణీ

స్థాపించి ద్వితీయా నా స్నేహితులు విడిచిపోయారు. 1988 సంవత్సరంలో వాహినీ పిక్చర్స్ లిమిటెడ్ పేరిట వరసంస్థను స్థాపించాము. వాహినీలో అన్ని బాధ్యతలు నేనే నిర్వహించడం జరిగింది. ఈ కారణంగా ఆడిటింగ్ వృత్తికి పూర్తిగా స్వస్తి చెప్పవలసినదైంది.

ప్ర : మీరు నిర్మించిన చిత్రాలు ఉత్తమ కళాఖండాలుగా పండిత పామరుల చేత ప్రశంసలు పొందినప్పటికీ, ఆర్థికంగా విజయవంతం కాలేదన్న వాదాకటి వుంది. అది ఎంతవరకు నిజమండీ?

జ : "నా చిత్రాలకు ఆర్థిక విజయం లేకుంటే యోనాడో తిరిగి ఆడిటర్ గా ప్రాక్టీస్ చేయి యుండేవాణ్ణి. ఆర్థిక విజయమంటే కొందరి దృష్టిలోపెట్టుబడికి మించి అనేకరెట్లు ఆదాయం రావాలని అభి

ప్రాయం. పెట్టుబడితోపాటు తగుపాటి ఆదాయం వచ్చినా అది ఆర్థిక విజయం అనే నేను భావిస్తాను. నేను 'వాహినీ'కి నిర్మించిన చిత్రాలు ఆదాయ వ్యయాల లెక్కవేస్తే నా చిత్రాలు వాహినీ సంస్థకు మంచి లాభాలే తెచ్చిపెట్టాయి.

ప్ర : మీరు నిర్మించిన చిత్రాల్లో మీ దృష్టిలో ఉత్తమ చిత్రం ఏదండీ?

జ : నేను తీసిన చిత్రాల్లో నాకు సంతృప్తిని కలిగించిన చిత్రం "బంగారు పాప".

ప్ర : ఈ 'బంగారు పాప' చిత్రానికి కదాండీ, 1985 సంవత్సరపు ఉత్తమ తెలుగు చిత్రంగా, రాష్ట్రపతి రజత పతకం బహూకరింపబడింది?

చలనచిత్రనిర్మాత దృక్పథం

జ : ఆవునంది.

ప్ర : 1988 సంవత్సరంలోనే "వాహినీ" పోషించాడకదా, ఇంతవరకు మీరు ఆరు చిత్రాలమాత్రమే నిర్మించడానికిగల కారణమేమిటండి?

జ : దీనికి ముఖ్యంగా రెండు కారణాలున్నాయి. ఒకటి ఆదినుండి శేటికాకా సంస్థ నిర్వహణాభ్యంతరం, నాపై ఉండడం. రెండు: 1945 నుండి 1949 దాకా వాహినీ టూడియో నిర్మాణభాగ్యంతరం. ఇవి కారణంగా ఎక్కువ చిత్రాలు నిర్మించలేకపోయాను.

ప్ర : ఆర్థికదృష్టికంటే, కళా దృష్టి ఆదర్శంగా తీసుకుని మీరింతవరకు చిత్రాలు నిర్మిస్తూ వచ్చారు. అందువల్ల అవి పామరుల కంటే పండితులనే ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తూన్నాయి అనే అభిప్రాయం ప్రజల్లోఉంది. మీరీ ఆదర్శాలకే కట్టుబడి వుంటారా? లేక పామరులనుగూడా ఆకర్షించి, ఇంకా ఎక్కువ ఆర్థిక విజయం సాధించగల చిత్రాల నిర్మాణానికి ప్రానుకుంటారా?

జ : ధర్మ ప్రకృతి వేళా రండి! పండిత పామరులను సంతోషపెట్టాలనే నేను చిత్రాలు తీస్తున్నాను. కళాదృష్టి

బొంబాయిలో జరిగిన ఒక ఫిలిం ప్రదర్శనలో దిలీప్ కుమార్ ను చుట్టుముట్టిన అభిమానులు, రేడియో విలేఖరులు.

నా, ఆర్థిక దృష్టికన్నా ఇంతవరకూ నేను నిర్మించిన చిత్రాలలో "నాకానందం కలిగించే దృక్పథంతోనే, నిర్మాణకృషి సాగించాను. ఈనాడు విచిత్రమైనా ఆర్థికంగా గొప్ప విజయం సాధించినప్పుడు ఆచిత్రాన్ని 'పామరజనాన్ని దృష్టిలోవుంచుకొని వారిని సంతోషపెట్టడానికి ప్రత్యేకంగా తీశారు'

అని అంటారు. చిత్రమే కారణాంతరాల వల్ల పెద్ద లాభాలు ఆర్జించలేకపోలే, "ఇది కాస్ పిక్చర్, పండితులకు నచ్చే లాగు తీశారు" అంటారు యదార్థంలో ఏచిత్రం కానీ పండిత పామరులను మెప్పించినప్పుడే చిత్రనిర్మాత కృషి ఫలించినట్లు భావించాలి అందుకు నిర్మాతలు లాగా నేనుకూడా నా చిత్రాలు గొప్ప ఆర్థిక విజయం సాధించాలనే నిర్మిస్తున్నాను. గొప్ప ఆర్థిక విజయానికి, చిత్రం మంచిచెడ్డలతోబాటు

ప్రదర్శనశాల, పోటీగానడిచే ఇతరచిత్రాలు, ప్రజల నిత్యజీవితంలో పనిపాటల సమయం, మొదలగు అంశాలు ఎన్నో లెక్కించాల్సి వీటితోబాటు కొంత అదృష్టంకూడా కలసి రావాలి ఈనాడు సినిమా ప్రేక్షకులలో అధిక సంఖ్యాకులు పామరజనం ఈ ప్రేక్షకులే నిర్మాతకు పోషకులు. ఈ సత్యాన్ని గుర్తించి నేను నిర్మాణం సాగిస్తున్నాను. ఆర్థిక ప్రేక్షకులను మెప్పించాలనే నా సంకల్పం నీడమైన అభిరుచి-సభ్యత్వం దూరమైన సంఘటనలు నాకు రుచింపవు. అమాట కొస్తే పామరజనంకూడ వీటిని హర్షించరు. నా చిత్రాలు ఎక్కువగా పామరజనాన్ని ఆకర్షించలేకపోతున్నవంటే, దీనికి కారణం, నా ప్రయత్నలోపం అనే కంటే-వారిని మెప్పించే కల్పనాకెక్కి, చాకచక్యం నాలో తక్కువ కావచ్చు. ముందుముందు ఇంకా ఎక్కువ ప్రయత్నించి, మీరు కోరినట్లు పామరజనాన్ని పరిపూర్ణంగా మెప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తానని మనవి చేసున్నాను. పామరజనాన్ని పాటించకుండా నిర్మాణం సాగిస్తున్నానన్న అభిప్రాయపడకండి.

సెల్వకోటీ పిక్చర్స్ వారి రెండవ చిత్రానికి ("రత్న కిరీటం") నవయుగ ఫిలింస్ అధిపతి శ్రీ శ్రీనివాసరావు ఇటీవల ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

★ హైదరాబాద్ లో 'బడాభాయ్' హడావుడి ★

హైదరాబాద్ నగరంలో ఈ మధ్య ఒకరోజు ఉదయం హఠాత్తుగా రిక్ష్లల్ని "నల్లపూసలు" అయి ఉరుకున్నాయి. ఏమిటి గిరాకీ? అని ఎవరైనా ఆరా తీసి ఉంటే, రిక్ష్లాలు, వాటి (తాత్కాలిక) అధికారులూ 'బడాభాయ్' ఫిలిం షూటింగ్ హడావుడిలో ఉన్నట్టు తెలిసేది. = చిత్రం దర్శక నిర్మాత కె. అమర్ నాథ్, తన బృందాన్ని వెంటబెట్టుకుని హైదరాబాద్ వెళ్లి మూడు రారాలు మజలీ చేశాడు. కథలో ప్రధానమైన కొన్ని షాట్ డోర్ దృశ్యాలును ఆయన అక్కడ చిత్రించాడు. = సన్నివేశాలకు ప్రధానమని రెండువందల రిక్ష్ల బల్బును కిరాయికి పిలిచాడు. ఆయన పిలిచినవి రెండోందలే అయినా, మిగతా రిక్ష్లల వారు చాలమంది, 'ఇంకో పది రిక్ష్లాలు అవసరం కాకపోతేయూ, తమకూ అవకాశం రాకపోతుందా' అన్న ఆశతో షూటింగ్ జరిగేవోటకు వెళ్లి అక్కడే తిప్పవేశారు. అదే బాగుందని రచయిత ప్రభాకర్, దర్శకుడు అమర్ నాథ్, వచ్చినవారిని మర్యాద చేసి, రిక్ష్లా లాగేవారి జీవన విధానాలకు సంబంధించిన మంచి చెడ్డలూ, వాళ్ళిమాట తీర్మా తెన్ను తెలుసుకుని, కావలసిన విషయాలపై సలహాలు తీసుకున్నారు. కార్యక్రమం అనుకోనంత హుషారుగా, చురుకుగా సాగిపోయింది.

అమర్ నాథ్ బృందం తిరిగి బొంబాయి రిల్లీ పోయింది. వాళ్లు వెళ్లిన మూడో వాటి కల్లా ముగ్గురు ట్యేకులు అతనింటికేవచ్చి నమస్కరించి, తాము హైదరాబాద్ లో రిక్ష్లాలు లాగేవారని పరిచయం చేసుకున్నారు. సినిమాలో వేషం ఇవ్వమని దరఖాస్తుకూడా అందచేసుకున్నారు.

"ఎందుకు ఇందులో చేరాలనుకున్నారు" అని అడిగాడు దర్శకుడు.

ఎందుకేమిటి? ఇందులో పనిచేయడం బాగా లాభసాటి. ఊళ్లో రిక్ష్లాగిగే గిట్టే దానికన్న సినిమాలో రిక్ష్లాగిగే ఎక్కువ దొరుకుతుంది.

'కుసంత లాగేతలికి చాలు చాలు కట్ అంటారు' కట్టం తక్కువ అని తేల్చారు వాళ్లు.

అమర్ నాథ్ వారు చెప్పింది పూర్తిగా విని, తను చెప్పదలచుకున్నది జాగ్రత్తగా నచ్చుచున్న వాళ్ళను మెల్లిగా హైదరాబాద్ పంపించి వేశాడు.

మూడో వాటి కల్లా మరో నాలుగురు వచ్చారు. అలా రాలేనివాళ్లు ఉత్తరాలు రాసుకున్నారు.

అలాటివాళ్ళంతా బొంబాయి నగరం వచ్చి డబ్బులేక చాలా అవస్థపడతారు. అందుకని తొందరపడి అలాటిపని చేయొద్దని నచ్చు చెబుతూ అమర్ నాథ్ చాలమందికి స్వయంగా ఉత్తరాలు వ్రాశాడు.

'బడాభాయ్' చిత్రంలో అజిత్, కామినీ కాశల్, అమితే, కుంకుం, అనంత్ కుమార్, నజీర్ హుసేన్ జయంత్, రమేష్ నటిస్తున్నారు. రచన కె. ప్రభాకర్ సంగీతం నాసాద్ ఛాయాగ్రహణం వసంత్ బువా.

★ సినిమా వార్తలు ★

రిపబ్లిక్ పిక్చర్స్ వారి తొలిచిత్రం సగం పూర్తి అయింది. ఆద్యంతం హాస్యరసప్రధానంగా రూపొందుతున్న ఈ చిత్రానికి 'పెళ్ళిసందడి' అని పేరుపెట్టారు. రచయిత సముద్రాల జానియర్. దర్శకుడు యోగా నంద్.

నాగేశ్వరరావు, అంజలిదేవి, గుమ్మడి, సి. ఎస్. ఆర్., చలం, రమణారెడ్డి,

డా॥ శివరామకృష్ణయ్య, సి. హేమలక్ష్మి, సురభిబాల సరస్వతి మొదలగువారు పాల్గొంటున్నారు.

ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు సంగీతం సమకూర్చుతున్నారు. నృత్యదర్శకుడు వసుమతి కృష్ణమూర్తి.

నిర్మాత చౌడవరపు సీతారాం. ఈ చిత్రం దీపావళి కానుకగా విడుదలకొచ్చువని తెలుస్తోంది.

వి నాయక చరిత్ర

అశ్వరాజ్ వారి "వి నాయక చరిత్ర" అగస్టు మొదటివారంలో విడుదల కాగలదనుకొంటున్నారు.

ఎన్. టి. రామారావు, జమున, గుమ్మడి, ఆర్. నాగేశ్వరరావు, రాజనాల ప్రభు తులు నటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి సముద్రాల రాఘవాచార్య రచన, దర్శకత్వం నిర్వహించారు.

నిర్మాత కె. గోపాలరావు.

సారంగధర

అగస్టులో విడుదలకాగల మరొక చిత్రం మినర్వాపిక్చర్స్ వారి "సారంగధర". భానుమతి, రాజసులోచన, ఎన్. టి. రామారావు, రంగారావు, కేలంగి, గుమ్మడి, ముక్కామల, చలం, మిక్కిలినేని మొద

"తిరుమలా ఆహ నువ్వు మున్న" లో గ్లాన్ ఫోర్ట్, మార్లాన్ బ్రాండ్

ఎం. జి. ఎం. వారి "టీ హాన్ ఆఫ్ ఆగస్టు మూన్"లో జావనీస్ నటి మిచికో కోయో, గ్లెన్ ఫార్డ్.

సినిమా వార్తలు

అనువారంతా నటిస్తున్న ఈ చిత్రం రెండు భాషలలో తయారైంది.

రచన సముద్రాల రాఘవాచార్య, దర్శకత్వం శ్రీనివాస రాఘవన్.

ఇంటిగుట్టు

సంగీత ప్రాడక్షన్స్ వారి తొలికానుక "ఇంటిగుట్టు" నిర్మాణం సగం పూర్తి అయింది. వేదాంతం రాఘవయ్య దర్శకత్వం తయారవుతున్న ఈ చిత్రంలో రామారావు, సావిత్రి, పుష్పవల్లి, నూర్య కాంతం, కేలంగి, గుమ్మడి, ఆర్. నాగేశ్వరరావు మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

కథ, మాటలూ సదాశివబ్రహ్మం, పాటలు మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి వ్రాశారు. సంగీత దర్శకుడు, నిర్మాత ఎం. ఎస్. ప్రకాష్.

తానొకటి తలస్తే

కాకినాడ ఫిలింస్ వారి చిత్రం "తానొకటి తలస్తే" అడ్డాల నారాయణరావు దర్శకత్వం తయారవుతోంది. ఇందులో గిరిజ, రాజసులోచన, జగ్గయ్య, కేలంగి, గుమ్మడి, ఆర్. నాగేశ్వరరావు, సి. ఎస్. ఆర్. శాగయ్య ప్రభుత్వం నటిస్తున్నారు. రచన రామచంద్, ప్రభాకర్. సంగీతం అశ్వత్థామ నిర్మాత సి. హెచ్. వి బాబూరావు ★

నయాసన్వార్ వారి రెండవ చిత్రంలో జమున

రష్యన్ కళాకారులలో కలసి "పరదేశి" చిత్ర నిర్మాణం సాగిస్తున్న నయాసన్వార్ (క్వాజా అహమద్ అబ్బాస్) ఇంటర్ షేషన్ లో వారి తరువాతి చిత్రం, "భగవాన్, ఔర్ సైతాన్"లో నాయకిగా తెలుగునటి జమునను బుక్ చేయడం జరిగింది. నయా సన్వార్ భాగస్వామి ఒకరు గతవారం మదరాసుకు వచ్చి కాంట్రాక్టు వ్రాసుకొని వెళ్ళారు.

జమున ఇంతకుముందు జాహిర్ షిక్వర్ వారి హిందీచిత్రం "నఖ్లా ఆద్మి"లో నటించింది. తరువాత ఎ. వి. ఎం. వారి 'మిస్ మేరీ' ('మిస్ మ్యూ') హిందీచిత్రంలో పాల్గొన్నది ఈసారి 'భిగ్ వాన్ ఔర్ సైతాన్'లో ఆమె నాయకభూమిక నిర్వహిస్తుంది. ఈ చిత్రం నిర్మాణం అక్టోబర్ నెలలో ఆరంభం కావచ్చునని తెలుస్తోంది. కొంత బొంబాయిలోను, మరి కొంత మదరాసులోనూ (బహుశా ఎ. వి. ఎం. స్టూడియోలో) సాగుతుందట.

జమున ఇపుడు పాల్గొంటున్న చిత్రాలు. విజయవారి "అప్ప చెసిపప్పుకూడు" (తెలుగు, తమిళం) అశ్వరాజ్ వారి "వి నాయక చరిత్ర", రాజశ్రీవారి "సతీ ఆనందయ్య", శ్రీ రాజరాజేశ్వరీవారి "కృష్ణమాయ", ఎ. వి. ఎం. వారి "ధూక్లాస్" (తెలుగు, కన్నడం)

శ్రీ నాగేశ్వరరావుకు ఆంధ్రలో సన్మానాలు

నాగేశ్వరరావు చలనచిత్ర వజ్రోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని, ఆంధ్రలో పలు చోట్ల ఆయనకు సమన్వితరీతిని సన్మానం చేయడానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని పట్టణాలలో పురపాలకసంఘాల అధ్యక్షులైన ఆధికారికంగా పౌరసన్మానాలు జరుగుతాయని, పురపాలకసంఘాలు లేని విజయవాడ, గుంటూరులలో స్థానిక ప్రముఖులు అధ్యక్షుల వహించి సభలు జరుపుతారని తెలిసింది.

వజ్రోత్సవాలు ఈనెల 28 న జరుగుతాయన్న విషయం విదితమే.

ఈ సన్మాన సభలు, వీటితరువాత ఆగస్టు నెలలో ఏర్పాటు అవుతున్నాయి.

మొన్న 14 వ తేదీన విజయవాడ పుర ప్రముఖులంతా, ఆంధ్ర వాణిజ్య, పరిశ్రమల మండలి అధ్యక్షుడు శ్రీ బచ్చు వెంకటేశ్వర్లు అధ్యక్షతన విజయవాడలో సభ జరిపారు. కళ, వాణిజ్య, పారిశ్రామికరంగాలకు చెందినవారంతా, మాట్లాడుతూ నాగేశ్వరరావు ప్రతిభాసంపత్తిని ప్రశంసించారు. అనంతరం ఆగస్టు 11 వ తేదీన ఆయనకు ఘన సన్మానంచేయాలని తీర్మానించారు. ఇందుకు సన్నాహాలు చేయడానికై శ్రీ జి. ఎస్. రాజు అధ్యక్షుడుగా శ్రీ పి. జి. థెనరీ ప్రధాన కార్యదర్శిగా శ్రీ వెలసాని తిమ్మమహేశ్వరరావు కోశాధికారిగా మరి 29 గురు సభ్యులుగా ఒక సన్మాన సంఘాన్ని నెలకొల్పారు.

వివిధ పట్టణాలలో సన్మానాలు అందుకోవడానికై నాగేశ్వరరావు ఆగస్టు మొదటి వారంలో బయలుదేరవచ్చు.

ఈలోగా నగరంలో మూడు నాలుగు సన్మాన సభలు ఏర్పాటు అవుతున్నాయి.

వజ్రోత్సవం జరిగిన మర్నాడు ఇక్కడి చలనచిత్ర నిర్మాతలంతా, నాగేశ్వరరావు గౌరవార్థం విందుచేసి, అభినందనలు తెలుపుతారు. ఆ పైన, ఇక్కడి తెలుగు తమిళ కళా సాంస్కృతిక సంఘాల వారి సభలు జరుగుతాయి.

వజ్రోత్సవానికి కోడం బాకంలోని విజయ గార్డెన్స్ లో చురుకుగా ఏర్పాటు జరుగుతున్నాయి. ★

అరుణా ఫిలింస్ వారి "బొమ్మలపెళ్లి" (తెలుగు, తమిళం), ప్రసాద్ ఆర్ట్ ప్రాడక్షన్స్ వారి కొత్త చిత్రం, చందమామవారి "బొంగలో దొర" తెలుగు, తమిళం, ఎం. ఆర్. ఎస్. వారి "సంధ్య" (తమిళం) ఎవరెస్టు మువీ కార్పొరేషన్ వారి "కుమార్ జీవన్" ఎ. వి. ఎం. వారి హిందీ చిత్రం. ★

వికటాగ్న డిమార్కు సింహాసనం

(12-వ పేజీ తరువాయి)

పరమానంద్ కూడా డిటోపని చేసేవాడు.

అంతలోకి "జందగి యహీ హై" అన్న డైలాగు ఒక గడ్డక కంఠంలోంచి ఇవతలికి వచ్చేది అది ఇంగ్లాండ్ రిటరన్డ్ ఖక్ షీలాదేవీ తాలూకుదన్నమాట.

విశేషం ఏమిటంటే, ఈ పనివాళ్ళు ఆరు నూరు ఎంతో అశ్వశృంగం ఉండేవారు.

ఒక్కొక్కసారి వాళ్ళని చూస్తే "మనీ పూసిన మాణిక్యం" అనే నవలపేరు జాపకం వచ్చేది. కస్తూరిపున్న పంచపాండవీలూ ద్రాపది గుర్తువచ్చేవారు. రచ్చే అనుకో ఇంకోటి. మాప్రాద్యూసరు బావ మరీది ఎప్పుడూ వంటింట్లోనే తారటూడుతూ ఉండేవాడు షీలాదేవీ కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తూ నిలబడి జందగి జందగి అంటూ ఉండేది.

అవిడ కీచకుడిగురించి ఎవరికీ ఫిర్యాదు చేసినట్లు కనబడలేదనుకో.

అలాంటి ఏర్పాట్లు జరిగితే ప్రాద్యూసరు బావమరిదిగారి పిల్ల చిటిపోయేదిగదా. సదరు పనే జరిగితే, చిటిపోయిన పిల్ల బొమ్మలూ, కథా కమామిషూ తెలారేసరికల్లా అక్కడి సినిమా ప్రతికలో కెక్కిపోయేవికదా.

చెప్పాచ్చిందేమిటంటే, వాళ్ళమాట తీరు తెన్నులూ, ఆ ఘేసులమీద ఎక్కె వెపనలూ చూచి నేను చాలా కదిలిపోయాను. అంటే మూన్ అయిపోయానన్నమాట.

ఏమిటీ స్వామిభక్తి? ఈ కళానురక్తి? ఈ వికట్యమత్యం? పిల్లంతా ఒక్కరేనా? వేరేవారా? అని ఎంతో పరిశోధన చేశాను.

అడపా తడపా మా ప్రాద్యూసరుతో అనేనేవాణ్ణి కూడా - "నే నిలా కదిలిపోతున్నాను, పిల్లొక్కళ్లా, మహా నటులూ, మీ పిచ్చగులూ చాస్తులివ్వరాదా?" అని

ఇలా అనగా ఓరోజున ధుమలోసింగ్ విన్నాడు ఆనక నన్ను ఒక్కటిచేసి ఓహోల కూహోపెట్టేసి,దిలీపకుమారానీ, ప్రేమనాథానీ రాజకపూరానీ మించిపోయేలా నటించి చూపించి వదిలాడు యజమానికి రికమెండ్ చేయమని కోరుతూ ఓ పాతిక నా చేతులూ పెట్టాడు.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుకో చేరినది మేహము, విక్లాక, నివృత్తువగైరా హరించి బలము రక్తవృద్ధికల్గించును 20 రు దప్పిరు 3-4-0 పోటీజీరు 1-1-0. ఎ. సి. పి. అండ్కో, (ఆయుర్వేద సమాజం) పెరిడేపి (హైద్రా) నెల్లూరుజిల్లా.

మర్నాడు తెలారేసరికి, నా దగ్గర రెండువందల యాభై చేరాయనుకో.

ఇప్పుడు నువ్వు ఊహించగలవావా? ఇంత ఎంతటి ఘనమో? ఎలాటిమునులో మనలో?

"బహుశా కాపంజల్లి ఛాన్సు దొరకని మహానటులు అయివుంటారు. ఆకలిబాధకు తాళలేక చివరకు కళామతల్లికి నమస్కరించి ఇలా డ్రైవర్లుగా, వంటవాళ్ళుగా, గుమ్మ స్త్రాలుగా మారుతుంటారు" అన్నాడు వరహాలరాజు బరువెక్కిన హృదయంతో.

లాభం లేదు. నీది బ్రహ్మాండమైన బుట్టి కాదనుకుంటా. విను.

వాళ్ళాదుగురినీ ఒకే ఊరుట. అందులో ముగ్గురు చుటాలట. కాస్తా పాలం పుట్రా, ఇల్లా వాకిలి ఉన్నాయిగాని, సినిమాలో చేరాలని ఈ వూరువచ్చారు.

వాళ్ళకి తోచిన ఉత్తమ పద్ధతి ఇది. అడగాల్సిన వాళ్ళందరినీ ముఖాముఖి ని అడిగేసి లేదనిపించుకుని ఆఖరుకు ఈనడగిర ఇలా చేరి దారుణంగా నటించి తమ

"చలే చలే గుర్రం..."

ఫోటో: క్రిరామకృష్ణకృష్ణప్రసాద్. — అనకొపల్లి.

పరిభ్రమణ చేపించేస్తున్నారన్నమాట. అన్నం తింటున్నా, కారులో వెళున్నా, ఇంట్లో కూర్చున్నా ఆ నిర్మూల ఈ గొప్ప నటుల ప్రతిభను గుర్తించడం తప్పనిసరి — అని వాళ్ళనమ్మారు. ఏదో ఓరోజున గభీమని బుక్ చేసి ఊరుకుంటాడని ఆశిపడ్డారు.

నాకే కథలు విన్నాక నా హృదయం మళ్ళీ కరిగి పోయింది. అలాగే చెబుతాను అన్నాను. కాని ఈలోగా, నాకే ముప్పు ముంచు కొచ్చింది.

కల్పిత కథ

ఒక రచయిత పత్రికా కార్యాలయానికి కథపంపిస్తూ సంపాదకుని కిలా వ్రాశాడు: "మహాశయా! ఈ కథలోని పాత్రలు, సంఘటనలు కేవలము కల్పితములు. బ్రతికి ఉన్నవారికిగాని, చనిపోయినవారికిగాని ఈ పాత్రలతో ఎట్టి పోలికలు లేవు."

కథ తిప్పి పంపిస్తూ సంపాదకుడు "అందుచేతనే తిప్పి పంపడమైనది" అని జవాబు రాశాడు.

నేను బొకరా ఇచ్చిన అసామి మెట్టిగా నా ఆచూకీ కనిపెట్టి, మా ప్రాద్యూసరుకి ఆకాశరామన్న ఉత్తరం రాసేశాడు. ఇలా నీ కొంపలో చేరి నీతో తిరిగే వాడు హరిపుడ్ వెళ్ళేదూ నీకు మోక్షన బొకరా ఇచ్చాడు సుమీ అని

ఇది ఆయన కంటపజేలోగానే, పెక్రేటరీ నాకు చూపించాడు, నేను మళ్ళీ నిజం చెప్పినా ఆయన ఇంక నమ్మడన్న సమ్యక్ం కొద్ది, చేతిలో రెండొందలు చేరాయన్న ధీమాకొద్దీ నేను ఆయింట్లోంచి "ఫేడాట్" అయిపోయాను

అది వేరే కథ అనుకో. అని కథ ముగించాడు పరసన్న.

* * *

"చెప్పాచ్చింది ఆయింట్లో జమూల్ దుమూల్, పెరుమూల్ అండ్కోల తెలివిలేటలు, నేర్పు గమనించావా? వాళ్ళు ఏనాటికైనా, చిన్న వేదమేనా సాధిస్తే అది ఈ నేర్పుతల్లి వచ్చిన ఫలితమే అవుతుంది. నీకు అంతటి దారుణ తెలివిలేటలు ఉన్నాయా వరహాల రాజూ? ఇంత బ్రహ్మాండమైన ఊహ నీకు తలుపుకుందా భావి హీరో?" అన్నాడు సరసన్న ఎడిషనల్ డైలాగు రైటరు ప్రజ్ఞను ఉపయోగించి

"లేదు; తల్లడు" అన్నాడు రాజు విషయ భయ సంక్రమశ్చర్య చకితుడై.

"అయితే లాభంలేదు రైలుదిగి ఇంటి కలిపోతాణం" అన్నాడు పరసన్న.

"రైలు పరిగడుతోందే ఎలాగ?" అన్నాడు రాజు కిటికీలోంచి తొంగిచూసి. (వైవారం రెండవకథ)

★ రామ వ పాం డ వీ యం ★

మంది... ఇకనీ పో ఆలోచనలు, అనుమానాలు... ఇంకెందుకు?.. ఫీమకవి రాజ దర్శనం కలుగుకుండా చెయ్యాలి!... అక్కడచాకా యెందుకు... అసరి గ్రంథాన్ని ప్రభువుల చూపుల కందకుండా చేస్తే మరీ మంచిది.. అవును యిదే ఉత్తమం..." అని అనుకొంటూ ఆ గ్రంథాన్ని అగ్ని హోమడికి అనుచు చేశాడు అర్జునుడి యలో.

ఆతని మనస్సు తేలిక పడింది. అనుకున్న ప్రకారం, అయిదుదోహదా కొరిపోయాయి ఫీమకవి నన్నయభట్టారకుని గృహానికి వలెంచాడు. ఫీమకవిని చూడటంతో నన్నయ భట్టారకుని మనస్సులో భీమకూ, విమకూ నుంటూ వుంది. మేకపోతు గాంగోత్రియాన్ని ప్రదర్శిస్తూ ఆతణ్ణి ఆహ్వానించాడు.

"వండితో రమ్మా!.. మీ గ్రంథాన్ని ప్రభువులకు అందజేశావు. అయితే నేం! ఆయన ఆమూలా గ్రంథం వలించి పెదవి విరిచాడు.. అంతటి చచ్చురదన తానిది వరలో ఎవటూ చూడలేదన్నాడు. వృత్తి! అంతా దైవ నిర్ణయం" అన్నాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

ఫీమకవికి ఆపాద మస్తం కపించి పోయింది. ఆతని మస్తిష్కంలో అగ్ని జ్వాలలు పుట్టుకొచ్చాయి. దీర్ఘంగా ఆలోచించి, దివ్య దృష్టితో జరిగిన సంగతంతా తెలుసుకొన్నాడు. నన్నయ భట్టారకుడు చేసిన మోసం ఆతనికి అవగాహన మైంది.

"నీ సక్కు విషయాలు కట్టిపెట్టు. నీ కుతం త్రాలు నాదగ్గర సాగవ!.. నవ్వు నా గ్రంథాన్ని దగ్గం చేశావ్!.. అయితే ఏం? నాబురలో వున్న తెలివి మార్పు లేవుగా? ఇదిగో నవ్వుచేసి మూరానికి ప్రతిఫలం! అంటూ దోయల మంచంపై వున్న ఆంధ్ర

వ్యాకరణాన్ని కుక్కురి యలుగా క్రుంచి నామరూపాలేమిటా చేశాడు.

"అంతే కాదు!.. నవ్వు చేసిన మోసానికి ఈజిల చాలదు. కాపం యిస్తున్నా చూడు. త్వరలో నవ్వు భార తాన్ని ఆంధ్రీకరిస్తావ్. అది చూడు పర్యాలైనా తూర్తికాకుండా మరచిస్తావ్" అంటూ పురోన్ముఖుడగుచూ ఫీమకవి.

ఆ తర్వాత నన్నయ భట్టారకుడు భార తాన్ని ఆంధ్రీకరించటం, ఫీమకవి కాపం మూలంగా చూడు పర్యాలైనా తూర్తిగా కుండా మరణించటం జరిగింది. ఆ తర్వాత భారతాన్ని, తిక్కన పోమయ్య జ, ఎత్తా ప్రగ్గడ తూర్తి చెయ్యటం మనకు తెలిసిన విషయమే!

కృత్రిమ చంద్రగోళాల ప్రయోగం (31-వ పేజీ తరువాయి)

ఆసియా అనీ, ఆమెరికా అనీ, యూరప్ అనీ వేరు వేరు ఖండాలు కనిపించవు. ఈ తేజం చూది, ఈ రాజ్యం చూది, ఈ ఇల్లు చూది అనే తేదారే మానీ పోతాయి. బ్రహ్మాండమైన సృష్టిలో భూమి నలుసులోని నలుపనీ, మానవుడు ఆ నలుసులోని నలుపనీ తెలిసినప్పుంది. అప్పుడు బహుశా మానవుడు తనయొక్క, తన కోరికలయొక్క అల్పత్వాన్ని గ్రహించి అల్లర చిల్లర వేచాలు మానేసి నిజమైన మానవత్వం సరపాదించుకుంటాడేమో! అప్పుడు బహుశా ఇంకా అధికవిజ్ఞాన విపాసతో గ్రహాలనే అధిక

అపలు జబ్బు
"డాక్టరుగారూ! ఈ మధ్య నాకు వంట్లో నలతగా వుంటోందండి. జబ్బేమిటో వరీతుచేసి చెబుతారూ!" అంటూ ఒకావిడ ఆఫీసులో పలికొచ్చి ఒకాయన ప్లడి గింది.
"పరీక్ష చేయకుండానే చెబుతానమ్మా. మొదటిది, మీరు అనవసరంగా లావెక్కారు. కొవ్వు తగ్గించుకోవానికి ప్రయత్నించండి. రెండోది, మీ పళ్లు ఆల్టిగట్టిగా ఉన్నట్టులేదు. కొత్త పళ్లు కట్టించుకోండి. మూడోది, మీరు కళ్ళజోడు పెట్టించుకోండి. పెట్టించుకొన్న తరవాత బయట వున్న బోర్డు చూస్తే ఇది డాక్టరుగారిల్లు కాదనీ, స్నేడరుగారిల్లనీ తెలుస్తుంది," అన్నాడు స్నేడరు గుమాస్తా.

మించి దూరాన మినుకు మినుకు మంటున్న కుక్కుతల కనే ప్రయాణం సాగిస్తాడేమో! ఎవరు ఊహించగలరు?

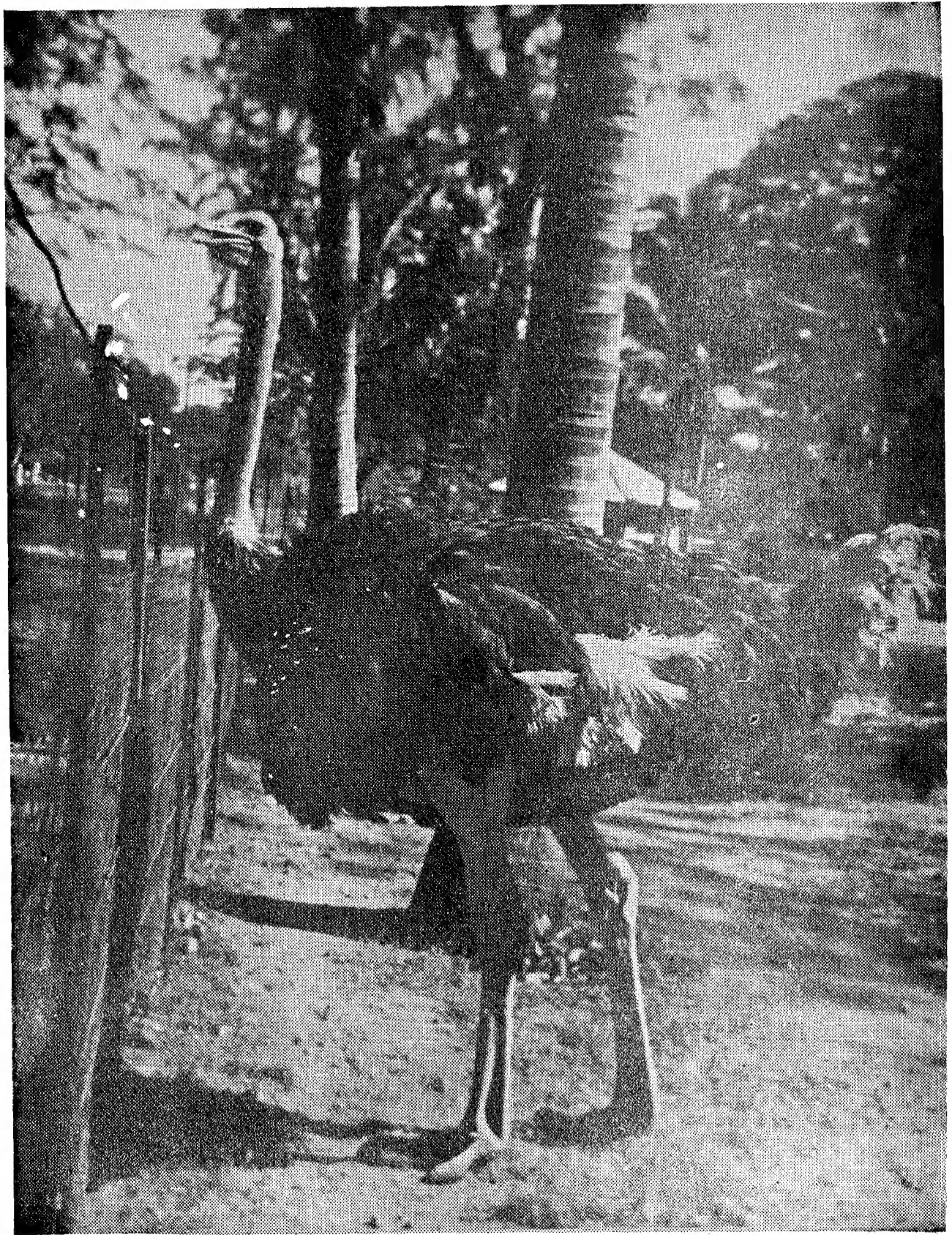
వనితావాణి
(42-వ పేజీ తరువాయి)
ఫలానా అమ్మాయి చదువుకి అమె ఇర్రేకారణం, ఆయన పట్టుబట్టి చదివించాడు. అన్నప్పుడు ఆస్త్రి నవమానించినట్లే! మానక గుణగణాల్ని వ్రాసేప్పుడు "ఇది స్త్రీలల్లా! మా వుంటుంది" అనే వాక్యాలెన్ని శోట్లా చూస్తాం అంటే పురుషులంతా స్త్రీలల్లా చూడాలి ఆ ఆవగణాలున్నందుకీ సంతోషిస్తున్నట్లేనా?
జానకి, (గుంటూరు.)

వెల్లిలకడుపునోపులుత్తరలోనివారించును

గైపానిల్
(నైవ్ మిక్చర్)

రేణుకా కృష్ణ ప్రసాద్

ఉష్ట్ర పక్షి

స్థానం: వి. వీ. తు. క. ద. అ. అ.

వారి పేరే మీకు హామీ

—మీరు ఎల్లప్పుడూ
పేరుగాంచిన
కంపెనీవారు
తయారుచేసిన
వనస్పతినే కొనండి!

మీ వంటకు వాడుటకు ఆరోగ్యదాయకమైన మరియు శక్తినిచ్చే
వనస్పతిని కొనుట మీకు అన్ని విధములా లాభకరము కాని
వనస్పతిని కొనుటపుడు తయారుచేసేవారి పేరును
కొనుట మరచకండి!

వనస్పతి మ్యాన్యుఫేక్చరర్స్ అసోసియేషన్ లోని సభ్యునిచే
తయారుచేయబడిన వనస్పతిని కొంటే అది ప్రభుత్వపు
పర్యవేక్షణ క్రిందనున్న కార్థానారో, ప్రభుత్వపు కరినమైన
విర్ణయముల ప్రకారము తయారుచేయబడినదని మీరు నమ్మ
తచ్చును అది కాకాగా మరియు పరిశుద్ధముగా ఉండుటకు చేరితో
తాకబడకుండా తయారుచేయబడి, దబ్బలలో పీలు చేయబడును!

వనస్పతి

గృహిణులకు వరప్రసాదము!

వనస్పతి మ్యాన్యుఫేక్చరర్స్
అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారిచే
ప్రచురింపబడినది

ఈ ప్రసిద్ధిగాంచిన కంపెనీలలో ఒక కంపెనీ తయారుచేసే
వనస్పతినే కావాలని అడగండి

అహ్మద్ షామర్ థామ్
అమ్రత్ చనస్పతి కంపెనీ లిమిటెడ్
అమ్రత్ నర్ సుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్
బీరార్ ఆయిల్ ఇండస్ట్రీస్
బీరార్ స్వదేశీ వనస్పతి
చార్జ్ వనస్పతి ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
చావనగర్ వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
బ్రహ్మపురం వనస్పతి ప్రొడక్ట్స్ లిమిటెడ్
డి.ఎ.ఎస్ వనస్పతి మ్యాన్యుఫేక్చరర్స్ పర్సన్
ఈస్ట్ ఎస్టాబ్లిష్ కంపెనీ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
ఈస్ట్ కోస్ట్ ఫుడ్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
గణేశ్ ఫ్లోర్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
వాందూస్టాన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్
వాందూస్టాన్ లివర్ లిమిటెడ్
ఇండియన్ వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
జగదీష్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
కథియవార్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్
కుసుమ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
మూర్ఖరీన్ & రిఫైన్డ్ ఆయిల్స్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
మెట్టూర్ మిలక్ & ఇండస్ట్రీయల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్
మోది వనస్పతి మ్యాన్యుఫేక్చరర్స్ కంపెనీ
మైసూర్ వెజిటబుల్ ఆయిల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
పాండ్ పూర్ వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్ ..
రొహిలాన్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్ ..
ఎస్ జి వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ ..
సోన్ నైట్ ఫుడ్ ప్రోడక్ట్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ..
స్వామిక వనస్పతి ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్ ..
స్వస్తిక్ ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ..
తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ..
తుంగభద్రా ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్ ..
వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్
వెజిటబుల్ విటమిన్ ఫుడ్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
వెస్టర్న్ ఇండియా వెజిటబుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్

ఉమ్మడి
గోల్డెన్ ఆర్
కోక్
వనవళ
స్వదేశీ
రేడియో
ప్రభాత్
బి.టి.
వనమధ
ఓ.కె.
అశోకా
పస్త్ క్యాబిల్
రసాయన
రోటన్
అయిల్
అరుణ
కుసుమ
స్రీకాంత్
కామరేను
కోకోజెము
చాముండి
నటరాజ్
హనుమాన్
గోపాల్
బిల్కా
స్వామిక
గ్రేస్
ఎస్.కె.
తుషార్
ప్రతాప్
విటా
సన్ ఫ్లవర్

